

ANG SIMBAHAN NI JESUKRISTO SA MGA SANTOS SA ULAHING MGA ADLAW • SEPTYEMBRE 2015

Liahona

Ang Pamilya:
Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan
Septyembre 1995–Septyembre 2015

Pagpanalipud ug Pagprotihir sa
Tradisyunal nga Kaminyoon, p. 12

Pagpanalangin sa Inyong mga
Anak pinaagi sa Pagpalambo
sa Inyong Kaminyoon, p. 18

Pagsulat sa Balaod sa
Kaminyoon diha sa Atong
mga Kasingkasing, p. 24

"Dili ba ang lima ka gagmayng langgam ginabaligya man og duha ka dako lamang, Ngani walay usa kanila nga mahikalimtan sa atubangan sa Dios?"

"Bisan gani ang mga buhok sa inyong ulo naisip na ang tanan. Ayaw kamo kahadlok kay kamo labaw pa og bili kay sa daghang gagmayng mga langgam."

Lucas 12:6-7

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapangulo-han: Mga pamilya ug Pag-ampo**
Ni Presidente Henry B. Eyring
- 7 Mensahe sa Visiting Teaching: Balaanong Kinaiya ni Jesukristo—Puno sa Gahum ug Himaya**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 12 Ang Ginoo Nagkinahanglan Kaninyo Karon!**
Ni Elder M. Russell Ballard
Tulo ka mga pamaagi sa pagsul-ob “pagsul-ob sa tibuok hinagiban sa Dios” ug pag-apil sa ug apil sa gubat karon.

ANAA SA HAPIN

Atubangan: Litrato ni Cody Bell. Sulod sa atubangang hapin: Paghulagway sa litrato pinaagi ni by David Stoker. Sulod sa luyo nga hapin: Litrato ni Craig Dimond.

- 18 Pagpanalangin sa Atong mga Anak pinaagi sa Pagpalambo sa Atong mga Kaminyoon**
Ni Lori Cluff Schade
Ang kalidad sa inyong kamin-yoon nag-impluwensya sa inyong mga anak, naamguhan man ninyo kini o wala.

- 24 Ang Templo ug ang Kinaiyan-hong Han-ay sa Kaminyoon**
Ni Elder Bruce C. Hafen
Pinaagi sa han-ay sa kaminyoon nga gihatag sa Dios kang Adan ug ni Eva, ang mga bana ug asawa mamahimong sama sa Manluluwas.

- 30 Mga Handbook sa Simbahan: Ang Sinulat nga Han-ay sa mga Butang**
Ni Elder Per G. Malm
Nagtinguha ka ba nga makat-on sa imong mga katungdanan diha sa imong calling? Aduna ka bay pangutana mahitungod sa palisiya sa Simbahan? Ang mga Handbook sa Simbahan adunay mga tubag.

- 36 Wala Gayud Mag-inusara sa Sierra Leone**
Ni Norman C. Hill
Bisan pa sa ilang mga pagsulay, kining mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nahibalo nga ang Langit-nong Amahan nahinumdom kanila.

MGA DEPARTAMENTO

- 8 Notebook sa Abril 2015 nga Komperensya**
- 10 Atong mga Panimalay, Atong mga Pamilya: Pag-ampo—usa ka Gasa sa Inahan**
Pangalan gipugngan
- 40 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**
- 80 Hangtud sa Sunod Natong Panagkita: Usa ka Pagbisita gikan sa Manluluwas**
Ni Presidente Lorenzo Snow

48

44 Akong Gibati ang Gahum sa Pag-ula ni Jesukristo Dihang ...

Ang mga young adult mipakig-bahin kon sa unsang paagi nila nagamit ang Pag-ula sa Man-luluwas sa ilang kinabuhi aron makakaplag og kalinaw, paglaum, ug kalig-on.

48 Usa ka Kultura sa Hugot nga Pagtuo sa Guatemala

Ni Lisa López

Ang pagka-aktibo sa Simbahan ug pag-fellowship kauban sa ubang mga Santos mipanalangin sa kinabuhi niining mga young adult.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu.

Timaan:
Unsa ang inyong bation kon kamo mobasa sa Basahon ni Mormon?

50 Unsaon Gayud sa Paghinulsol

Ni Elder D. Todd Christofferson

51 Poster: Tinguhaa ang Buhi nga Tubig

52 Magpabilin o Mosunod?

Ni Melvin Rondilla

Kinahanglan siya nga mopili: lipayon ba ang iyang pamilya o sundon ang Ginoo.

54 Mahimo Ka nga Mausab

Ni David Dickson

Sa eskwelahan, sama sa kina-buhi, ang nangagi nimong mga binuhatan dili maoy motino sa kinatibuk-an nimo nga potensyal.

56 Dili Iya sa Kalibutan

Unsaon ninyo pagsunod ang sugo sa Manluluwas nga maanaa karon sa kalibutan apan dili iya sa kalibutan?

59 Mubo ug Direkta

60 Ang Seminary Bililhon!

62 “Ako Nakahibalo sa Akong Kaugalingon”

Ni Travis Searle

Ang seminary karon naghatag og duha ka dugang nga mga paagi sa paglig-on sa inyong pagpamatuod.

64 Atong Luna

73

66 Mga Tawo sa Kasulatan sa Bag-ong Tugon: Ang Nawala nga Anak

67 Ang atong mga Lider sa mga Babaye

69 Maayo nga Ideya

70 Ang Puzzle sa Pamilya ni Lindsay

Ni Jill Hacking

Ang papa ni Lindsay mipasabut kon sa unsang paagi ang family history nahisama sa pagbuhat og usa ka puzzle.

72 Pagbinayloay og Istorya sa Pamilya

Ni Carolyn Colton

73 Linain nga Saksi: Unsaon nato sa pagpakita og kamabination ngadto sa uban?

Ni Elder Dallin H. Oaks

74 Malipayon nga Motabang

Ni Amie Jane Leavitt

76 Panahon sa Kasulatan: Ang Sakrament—usa ka Pahinumdom kang Jesus

Ni Erin Sanderson

78 Para sa Gagmayng mga Bata: Usa ka Bag-ong Pagbati

Ni Francisline Urquidi Farfan Vasser
Samtang nagbasa siya sa Basahon ni Mormon uban sa iyang pamilya, mibati si Gabriel og usa ka butang nga wala pa niya nabati kaniadto!

54

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapanguluhan: Thomas S. Monson,
Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard,
Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland,
David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson,
Neil L. Andersen

Editor: Joseph W. Sitati

Mga Adviser: Randall K. Bennett, Craig A. Cardon, Christoffel
Golden, Larry R. Lawrence, James B. Martino

Tigdumalang Direktor: David T. Warner

Direktor sa Operasyon: Vincent A. Vaughn

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan:

Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson

Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Assistant sa Publikasyon: Lisa Carolina López

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Brittany Beattie, David Dickson,
David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff,
LaRene Porter Gaunt, Jill Hacking, Charlotte Larcabal, Mindy Anne
Leavitt, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey,
Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa
Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus,

Mandie M. Bentley, C. Kimball Bott, Tom Child, Nate Gines,
Colleen Hinkley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy,
Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coordinator sa Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Connie Borthwick Bridge, Julie Burdett,
Katie Duncan, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson,
Gayle Tate Rafferty

Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-imprinta: Craig K. Sedgwick

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Stephen R. Christiansen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga
taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The
Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive,
Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila,
Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue,
Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-
9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00
matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitahi ang <http://store.lds.org>. Palihug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/
branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon palihug
tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-
3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-
0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa
liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50
East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o
i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Liahona (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut
nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian,
Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese
(simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian,
Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic,
Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian,
Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish,
Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish,
Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu,
ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2015 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod
gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa
Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Tinipong
Bansa sa Amerika. Gi-imprinta sa Pilipinas.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong
kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa
simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong
kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito
sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala
ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street,
Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

September 2015 Vol. 18 No. 9. LIAHONA (USPS 311-480)
Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church
of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt
Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year;
Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid
at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of
address. Include address label from a recent issue; old and new
address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions
to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription
help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard,
American Express) may be taken by phone. (Canada Poste
Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DNMM 707.4.12.5).
NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes
to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368,

Mga Ideya sa Family Home Evening

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga magamit alang sa family home evening. Ang mosunod mao ang duha ka ehemplo.

"Dili Iya sa Kalibutan," pahina 56: Ikonsiderar ang pagbasa sa kasinatian ni Elder Perry sa paghukom nga usa ka baso nga gatas lang ang iyang gunitan atol sa usa ka panagpundok para sa negosyo. (Alang sa mga pakisayran sa iyang sugilanon, tan-awa sa pahina 57.) Isip usa ka pamilya, hisguti ang maayong mga paagi sa pagkamaana sa kalibutan apan dili iya sa kalibutan. Sama pananglit, unsay inyong buhaton kon ang usa ka grupo sa mga higala nakahukom nga motan-aw og dili maayo nga salida o motan-aw og pornograpiya? Unsay inyong buhaton sa tawo nga manaway sa inyong mga gituohan bahin ni Joseph Smith, sa kaminyoon, o sa balaod sa kaputli? Samtang tubagon ninyo kini nga mga pangutana isip pamilya, ibutang sa hunahuna ang ehemplo ni Kristo.

"Usa ka Bag-ong Pagbati," pahina 78: Human mabasa og dungan ang artikulo, mahimo ninyong hisgutan kon sa unsang paagi ang Espiritu Santo makigsulti ngari kanato. Gamita ang mga kasulatan sama sa Mga Taga-Galacia 5:22–23 (nga naghatag og mga pagbati sa gugma, kalipay, kalinaw, pailub, kaaghup, kalumo, hugot nga pagtuo, paglaum); Juan 14:26 (nga nagtudlo sa kamatuoran ug modala niini sa panumduman); Alma 19:6 (nga mopuli sa kangitngit ngadto sa kahayag); Moroni 10:5 (nga nagpadayag sa kamatuoran); D&P 6:14–15 (molamdag sa hunahuna); 8:2–3 (nga naghatag og mga ideya diha sa hunahuna, pagbati diha sa kasingkasing). Ikonsiderar ang pagpakigbahin sa personal nga mga kasinatian sa dihang mibati kamo sa Espiritu Santo.

SA INYONG PINULONGAN

Ang *Liahona* ug ubang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang pinulongan sa languages.lds.org.

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Ang mga numero nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Adlawng Igpapahulay, 42
Bag-ong Tugon, 66
Basahon ni Mormon, 78
Biblia, 59
Ehemplo, 4, 56
Espiritu Santo, 78
Family history, 69, 70, 72
Hugot nga Pagtuo, 10, 36, 48
Jesukristo, 7, 44, 51, 56, 76, 80
Kaminyoon, 12, 18, 24

Mga Bata, 10, 18
Misyonaryo nga buhat, 36, 41
Pag-ampo, 4, 10, 41, 43, 54
Paghinulsol, 44, 50
Pagkakabig, 41
Pagkaligdong, 59
Pagkamabination, 73
Pagkamasulundon, 50, 52
Pagpangulo, 30
Pagpasaylo, 44

Pag-ula, 44
Pamilya, 4, 12, 18, 24, 70, 72
Pornograpiya, 12
Potensyal, 54
Sakrament, 76
Sakripisyo, 24
Seminary, 60, 62
Serbisyo, 40, 74
Teknolohiya, 12
Templo, mga, 24

**Ni Presidente
Henry B. Eyring**

Unang Magtatambag
sa Unang Kapangulohan

Mga Pamilya UG Pag-ampo

Kausa, samtang naglingkod ko sa kilid sa higdaanan sa akong papa sa tibuok gabii, gihisgutan niya ang mahitungod sa iyang pagkabata. Gihisgutan niya ang gugma sa iyang mga ginikanan sa lisud nga mga panahon ug ang gugma sa iyang Langitnong Amahan ug sa Manluluwas. Nahibalo ko nga himatyon na siya tungod sa kanser, mao nga wa ko mahibulong nga usahay magsagol sagol ang iyang mga pagbati alang sa iyang Langitnong Amahan ngadto sa gugma ug kamabination sa yutan-on niyang amahan. Ang akong amahan kanunayng moingon nga kon siya mag-ampo, mahunahuna niya nga makita niya sa iyang hunahuna ang pahiyom sa Langitnong Amahan.

Ang iyang mga ginikanan mitudlo kaniya pinaagi sa ehemplo sa pag-ampo ingon og siya namulong ngadto sa Dios ug nga ang Dios motubag kaniya pinaagi sa gugma. Gikinahanglan niya kana nga ehemplo hangtud sa katapusan. Sa dihang migrabe na ang iyang sakit, nakita namo siya sa buntag nga miluhod dapit sa iyang higdaanan. Naglisud na kaayo siya sa pagbalik sa iyang higdaanan. Gisultihan mi niya nga nag-ampo siya aron mangutana sa Langitnong Amahan nganong kinahanglan pa siyang mag-antus og maayo nga kanunay man unta siyang naningkamot sa pagbi-nuotan. Siya miingon nga usa ka malumo nga tubag ang mi-abut: “Ang Dios nagkinahanglan og maisug nga mga anak.”

Ug siya milahutay hangtud sa katapusan, misalig nga ang Dios nahigugma kaniya, naminaw kaniya, ug mobayaw kaniya. Napanalanginan siya nga sayo sa iyang kinabuhi nahibalo siya ug dili gayud makalimot nga ang mahigug-maong Dios sama ra kaduol sa usa ka pag-ampo.

Mao nga ang Ginoo mitudlo sa mga ginikanan, “Ug sila usab motudlo sa ilang mga anak sa pag-ampo, ug sa pagla-kaw nga matarung atubangan sa Ginoo” (D&P 68:28).

Ang ebanghelyo ni Jesukristo napahiuli—uban sa Basa-hon ni Mormon ug sa tanang mga yawe sa priesthood nga

mobugkos sa mga pamilya—tungod kay si Joseph Smith sa gamay pa nga bata nag-ampo uban sa hugot nga pagtuo. Iyang nabatunan kana nga pagtuo gikan sa usa ka mahi-gugmaon ug matinud-anong pamilya.

Baynte ka tuig ang milabay ang Ginoo mihatag ngadto sa mga pamilya niini nga tambag diha sa “Ang Pamilya: usa Ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan” gikan sa Unang Kapangu-lohan ug Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles: “Ang malampuson nga kaminyoon ug pamilya natukod ug napa-dayon diha sa mga baruganan sa hugot nga pagtuo, pag-ampo, paghinulsol, pagpasaylo, pagtahud, gugma, kalooy, buhat ug maayong pangkalingawan nga mga kalihokan.”¹

Dako kaayo ang atong utang sa pagpasalamat ngadto sa pamilya ni Joseph Smith ang Propeta sa ilang pag-amuma kaniya. Gipakita sa iyang pamilya dili lang ang hugot nga pagtuo ug pag-ampo apan usab ang paghinulsol, pagpa-saylo, pagtahud, gugma, kalooy, buhat ug maayong pang-kalingawan nga mga kalihokan.

Ang mga henerasyon nga moabut human kaninyo mo-tawag kaninyo nga bulahan tungod sa inyong ehemplo sa pag-ampo diha sa inyong pamilya. Mahimong dili kamo makapasanay og usa ka bantugang sulugoon sa Dios, apan pinaagi sa inyong pag-ampo ug ehemplo sa kamatinud-anon makatabang kamo sa Ginoo nga si Jesukristo sa pag-pasanay og buotan ug hinigugma nga mga disipulo.

Sa tanan nga mahimo ninyong pilion sa pagtabang sa Ginoo, ang pag-ampo anaa sa sentro niini. Adunay ingon og ordinaryong mga tawo kinsa, kon sila mag-ampo, makadasig sa uban sa pag-abli sa ilang mga mata sa pagtan-aw kon si kinsa ang anaa. Kamo mamahimong ingon niana nga tawo.

Hunahunaa kon unsay ikatabang niana sa mga tawo nga kauban ninyo sa pagluhod sa inyong pamilya nga pag-ampo. Kon mobati sila nga namulong kamo sa Dios uban sa hugot nga pagtuo, ang ilang pagtuo motubo sa

pagpakig-istorya usab sa Dios. Kon kamo mag-ampo sa pagpasalamat sa Dios alang sa mga panalangin nga nahibaloan nilang miabut, ang ilang pagtuo motubo nga ang Dios nahigugma kanila ug nga Siya motubag sa inyong mga pag-ampo ug motubag usab sa ilaha. Mahitabo kana diha sa pamilya nga pag-ampo lamang kon kamo aduna niana nga kasinatian

sa pribado nga pag-ampo, sa matag karon ug unya.

Napanalangin gihapon ko pinaagi sa usa ka amahan ug inahan kinsa nakigsulti sa Dios. Ang ilang ehemplo bahin sa gahum sa pag-ampo diha sa pamilya mipanalangin gihapon sa mga henerasyon nga miabut human kanila.

Ang akong mga anak ug mga apo napanalangin kada adlaw pinaagi

sa ehemplo sa akong mga ginikanan. Ang pagtuo nga ang usa ka mahigugmaong Dios maminaw ug motubag sa mga pag-ampo gipasa ngadto kanila. Makahimo kamo og ingon niana nga kabilin sa inyong pamilya. Ako nag-ampo nga inyo kining mahimo. ■

MUBO NGA SULAT

1. "Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan," *Liahona*, Nob. 2010, 129.

PAGSAULOG SA IKA-20 NGA ANIBERSARYO SA PAMAHAYAG SA PAMILYA

Ang Pamilya: usa Ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan" nagtudlo sa mga baruganan nga takdo kaayo sa panahon karon sama sa unang pagpresentar niini niadtong Septyembre 23, 1995. Ikonsiderar ang pagdapit sa mga indibidwal o pamilya nga inyong gitudloan sa pagsaulog sa ika-20 nga anibersaryo pinaagi sa:

1. Paglista sa mga baruganan nga anaa niini nga dunay espesyal nga kahulugan alang kanila. (Tan-awa kon sa unsang paagi kini gihimo ni Presidente Eyring uban sa pag-ampo diha sa mensahe sa ibabaw.)
2. Hisguti kon sa unsang paagi ang matag baruganan makapanalangin nila karon ug sa umaabut.
3. Paghimo og piho nga mga tumong aron ilakip kini nga mga baruganan diha sa ilang kinabuhi ug sa pagpakigbahin niini ngadto sa uban.

Naningkamot sa Pag-ampo

Si Presidente Eyring mitudlo nga ang inyong pamilya mapanalanginan pinaagi sa inyong lig-on nga relasyon sa Langitnong Amahan. Inyong mapalambo ang inyong relasyon uban Kaniya pinaagi sa pagpalambo sa inyong mga pag-ampo! Ania ang pipila ka mga ideya sa pagbuhat sa ingon:

Sa dili pa ninyo sugdan ang pag-ampo, gahini og mubo nga panahon sa paghunahuna kon unsay gusto ninyong isulti. Hunahunaa ang mga pangutana o mga butang nga naghasol kaninyo—mahimo gani ninyong isulat kini aron dili mo makalimot. Gamita kini nga panahon sa paghawan sa inyong hunahuna gikan sa mga kahasol sa adlaw aron maka-focus kamo sa malumo nga mga pag-aghat sa Espiritu Santo. Kon ang inyong hunahuna ingon og naglatagaw samtang nag-ampo mo, sulayi sa paghanduraw nga naminaw ang Langitnong Amahan. Isulti ang piho nga mga butang. Usab, hatagi og diyutayng panahon dapit sa katapusan sa pag-ampo alang sa pagpaminaw sa mga pag-aghat sa Espiritu. Mahimo ninyong isulat ang inyong mga impresyon diha sa inyong journal.

Hinumdumi nga ang pag-ampo gitawag og “usa ka matang sa buhat” (Giya Ngadto sa mga Kasulatan, “Pag-ampo”),

busa ayaw og kabalaka kon kini nagkinahanglan og pagban-say o ingon og malisud! Ang inyong paningkamot sa pag-ampo makatabang kaninyo sa paghulma og usa ka relasyon sa Dios nga mopanalangin sa mga henerasyon.

Ang Langitnong Amahan
**MODUNGOG
SA INYONG
MGA
PAG-AMPO.**

Siya nahigugma kaninyo.
Nakaila Siya sa
inyong pangalan.

Presidente Henry B. Eyring,
Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan,
“Padayon nga Pagpadayag,” *Liahona*, Nob. 2014, 73.

MGA BATA

Usa ka Pahinumdon sa Pag-ampo

Si Presidente Eyring mitudlo nga importante ang pag-ampo uban sa inyong pamilya. Kamo mamahimong usa ka ehemplo sa inyong pamilya pinaagi sa pag-ampo matag adlaw. Mahimo usab ninyong pahinumduman ang inyong pamilya sa pag-ampo matag adlaw. Guntinga ang kard nga naa sa wala ug ibutang kini sa dapit diin ang inyong tibuok pamilya makakita niini. Niining paagiha inyong mahinumduman kanunay nga ang Langitnong Amahan gusto nga makadungog gikan kaninyo!

Tun-i sa mainampuong paagi kini nga materyal ug tinguhaa nga masayud unsay angay nga ipakigbahin. Sa unsang paagi nga ang pagsabut sa balaanong mga kinaiya sa Manluluwas makapalambo sa inyong pagtuo diha Kaniya ug mopanalangin niadtong inyong giamuma pinaagi sa visiting teaching? Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa reliefsociety.lds.org.

Balaanong Kinaiya ni Jesukristo: Puno sa Gahum ug Himaya

Usa kini ka bahin sa sunod-sunod nga mga Mensahe sa Visiting Teaching nga naghulagway sa balaanong mga kinaiya sa Manluluwas.

Ang mga kasulatan nagtudlo kanato nga Si Jesukristo “nakadawat sa tanan nga gahum, diha sa langit ug diha sa yuta; ug ang himaya sa Amahan nag-uban kaniya” (D&P 93:17). Si Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon nga pinaagi niini nga gahum ang atong Manluluwas milalang sa langit ug yuta, mihimo og mga milagro, ug nakalahutay sa kasakit sa Getsemani ug Kalbaryo.¹ Samtang kita moabut sa pagkasabut niini, ang atong pagtuo kang Kristo molambo, ug kita mas molig-on.

Samtang kita mohimo ug motuman sa mga pakigsaad sa templo, ang Ginoo mopanalangin kanato uban sa Iyang gahum. Si Linda K. Burton, kinatibuk-ang presidente sa Relief Society, miingon: “Ang pagtuman sa pakigsaad makalig-on, makahatag og gahum, ug makapanalipod. . . . Bag-ohay lang nakong

nahimamat ang usa ka bag-ong higala. Mipamatuod siya nga human sa iyang pagdawat sa iyang endowment sa templo, gibati niya nga gilig-on sa gahum sa pagbuntog sa mga tintasyon.”²

Si Nephi mipamatuod sa gahum sa pakigsaad: “Ako, si Nephi, nakakita sa gahum sa Kordero sa Dios, nga kini mikunsad . . . diha sa mga katawhan sa pakigsaad sa Ginoo, . . . ug sila gisangkapan sa katarung ug uban sa gahum sa Dios sa dako nga himaya” (1 Nephi 14:14).

Dugang nga mga Kasulatan

Jeremias 51:15; Pinadayag 1:6; Jacob 4:6–7; Mosiah 3:17

Hugot nga Pagtuo, Pamilya, Kahupayan

Gikan sa mga Kasulatan

Kay napuno sa dakong kalooy alang kang Marta ug Maria, gi-pabangon ni Jesukristo si Lazaro gikan sa pagkamatay pinaagi sa gahum sa Dios nga anaa Kaniya.

Si Jesus miabut sa balay ni Marta ug ni Maria human si Lazaro gilubong na sulod sa upat ka adlaw. Nangadto sila sa lubnganan ni Lazaro, ug si Jesus misugo nga kuhaon ang bato nga giall sa ganghaan. Si Jesus miingon kang Marta, “Wala ba ako mag-ingon kanimo nga kon motuo ikaw makita mo ang himaya sa Dios?” Siya dayon nag-ampo sa Dios nga Amahan ug “misinggit sa makusog nga tingog nga nag-ingon, Lazaro, gula ngari.

“Ug ang namatay migula, ang iyang mga kamot ug mga tiil binugkasan ug mga bendahi.” (Tan-awa sa Juan 11:1–45.) Ang Manluluwas migamit sa Iyang gahum sa pagtubos ug sa paghatag kanato og gahum. Ang atong hugot nga pagtuo Kaniya motubo kon kita mahinumdom nga Siya puno sa gahum ug himaya.

Hunahunaa Kini

Sa unsang paagi nga ang gahum sa Dios mohatag kanato og gahum ug himaya?

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa M. Russell Ballard, “Kini ang Akong Buhat ug Himaya,” *Liahona*, Mayo 2013, 18.
2. Linda K. Burton, “Ang Gahum ug Hingpit nga Gugma sa Pagtuman sa Pakigsaad,” *Liahona*, Nob. 2013, 111.

NOTEBOOK SA ABRIL 2015 NGA KOMPERENSYA

“Unsa nga Ako ang Ginoo namulong, Ako namulong; . . . bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon, kini managsama ra” (D&P 1:38).

Samtang kamo magribyu sa kinatibuk-ang komperensya sa Abril 2015, inyong magamit kining mga pahina (ug mga Notebook sa Komperensya sa umaabut nga mga isyu) aron sa pagtabang kaninyo sa pagtuon ug paggamit sa bag-o nga mga pagtulun-an sa buhi nga mga propeta ug mga apostoles ug ubang mga lider sa Simbahan.

DOKTRINA NGA GIHATAGAN OG GIBUG-ATON

Motuo sa Kaminyoon

“Wala pay nakahunahuna og mas maayong paagi sa pagpadako sa mosunod nga henerasyon kay sa usa ka panimalay sa minyo nga mga ginikanan uban sa mga anak. . .

“Kinahanglang pahinumduman nato panagsa ang atong kaugalingon, sama nga ako napahinumduman didto sa Roma, sa makasiguro ug makahupay nga kamatuoran nga ang kaminyoon ug pamilya mao gihapon ang tinguha ug mithi sa kadaghanan sa katawhan ug nga wala kita mag-inusara niana nga mga pagtuo. Mas lisud karon ang pagpangita og

balanse tali sa panarbaho, mga pamilya, ug personal nga mga panginahanglan. Isip simbahan, gusto nato nga motabang kutob sa mahimo sa pagmugna ug pagsuporta og lig-on nga mga kaminyoon ug pamilya.”

Elder L. Tom Perry (1922–2015) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, Nganong Kaminyoon, Nganong Pamilya—Bisan Asa sa Kalibutan *Liahona*, Mayo 2015, 41, 42.

Alang sa mas daghang doktrinal nga mga artikulo sa kaminyoon gikan sa komperensya sa Abril 2015, tan-awa sa Boyd K. Packer, “Ang Plano sa Kalipay,” 26; Linda K. Burton, “Magdungan Kita’g Saka,” 29; ug D. Todd Christofferson, “Ngano nga Kaminyoon, Ngano nga Pamilya,” 50.

PROPETIKANHON NGA SAAD

Ang Grasya sa Dios Alang sa Tanan

“Ang grasya sa Dios mao ang atong dako ug walay katapusan nga mga paglaum.

“Pinaagi sa sakripisyo ni Jesukristo, ang laraw sa kalooy mga gipangayo sa kaangayan,’ ug [modala] og mga kahigayunan ngadto sa mga tawo nga sila mahimo nga makabaton og hugot nga pagtuo ngadto sa paghinulsol’ (Alma 34:15).

“Ang atong mga sala, bisan pa sila mapula, mahimo nga ingon sa nieve. Tungod kay atong hinigugma nga Manluluwas ‘naghatag sa iyang kaugalingon ingon nga lukat alang sa tanan’ (1 Timoteo 2:6), ang pagsulod ngadto sa iyang walay katapusan nga gingharian gihatag ngari kanato. . .

“Karon ug sa kahangturan ang grasya sa Dios maanaa alang sa tanan kansang kasingkasing masulub-on ug kansang espiritu mahinulsulon. . .

“. . . Ako nag-ampo nga kita makapakita sa atong gugma kay sa Dios ug sa atong pasalamat alang sa gasa sa Dios walay kinutuban grasya pinaagi sa pagsunod sa iyang mga sugo ug malipayong ‘manag [gawi] diha [sa] kabag-o sa kinabuhi’ (Mga Taga-Roma 6:4).”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Ang Gasa sa Grasya,” *Liahona*, Mayo 2015, 108, 110.

MGA TUBAG ALANG KANINYO

Matag komperensya, ang mga propeta ug mga apostoles mohatag og dinasig nga mga tubag sa posible nga mga pangutana sa mga miyembro sa Simbahan. Gamita ang inyong isyu sa Mayo 2015 o bisitaha ang conference.lds.org sa pagpangita og mga tubag niini nga mga pangutana:

- Ako nagtuo sa Pag-ula ni Jesukristo, apan unsaon nako pag-access niini nga gahum sa akong kinabuhi? Tan-awa sa Dale G. Renlund, “Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw Magadayon sa Pagpaningkamot,” 56.
- Unsaon paghimo ang buluhaton sa misyonaryo? Unsay akong mabuhay sa paghimo sa transisyon gikan sa

pagka-misyonaryo ngadto sa pagka-returned missionary? Sa unsang paagi ako mapanalanginan sa pagtambong sa seminary ug institute? Tan-awa sa M. Russell Ballard, “Ang Labing Maayong Henerasyon sa mga Young Adult,” 67.

- Unsaon nga ako mahimong mas maayo nga amahan? Tan-awa sa Larry M. Gibson, “Pagkaamahan—ang Atong Mahangturon nga Destinasyon,” 77.
- Unsa man ang talagsaon nga mga panalangin sa usa ka mortal nga lawas ug sa kinabuhi sa yuta? Tan-awa sa Joseph W. Sitati, “Pagmabungahon, Pagsanay, ug Pagbaton og Gahum sa Yuta,” 126.

Sa pagbasa, pagtan-aw, o pagpaminaw sa mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya, bisitaha ang conference.lds.org.

MGA ISTORYA GIKAN SA KOMPERENSYA

Unsay nakadapit sa atong pagtagad mas maayo pa ba sa talagsaong istorya? Ang mosunod mao ang upat sa daghang mga istorya nga gipaambit atol sa komperensya.

- Nganong si Sister Yazzie sa Chinle Arizona Stake wala makahibalo kon pila ka buok ang iyang mga apo? Si Sister Yellowhair mipakigbahin sa wala damha nga tubag. —Tan-awa sa Carole M. Stephens, “Ang Pamilya Iya sa Dios,” 11.
- Drama ug kaisug naghulagway sa istorya ni Marie Madeline Cardon, usa ka batan-ong babaye kinsa nanalipod sa iyang hugot nga pagtuo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw niadtong 1850 batok sa manggugubot nga panon sa Alps sa amihanang Italy. Siya nagbarug isip usa ka ehemplo alang kanato karon. —Tan-awa sa Bonnie L. Oscarson, “Mga Tigpanalipod sa Pamahayag sa Pamilya,” 14.
- Basaha sa unsang paagi ang halad sa puasa nakapanalanginan sa pamilyang Turay atol sa gubat nga sibil niadtong 1991 sa Sierra Leone. —Tan-awa sa Henry B. Eyring, “Dili ba Mao Kini ang Pagpuasa Nga akong Napili?” 22
- Kini nga mga istorya sa kaisug, paglaum, ug pagsunod sa kahayag nga moabut gikan sa bag-o nga mga balita, apan ang mensahe adunay mahangturon nga kagamitan alang kanato. —Tan-awa sa L. Whitney Clayton, “Pagpili nga Motuo,” 36.

PAG-AMPO: USA KA GASA SA INAHAN

Pangalan gipugngan

Bisan pa sa kasupakan sa akong anak nga lalaki, wala gyud ko mohunong sa pag-ampo alang kaniya.

Wala pa ko makaampo og hugot sama sa pag-ampo dihang nag-17 anyos na ang usa sa akong anak nga lalaki. Siya misugod sa pagduha-duha mahitungod sa ebanghelyo, ug usahay siya mosupak ug dili gustong maminaw. Ang akong bana ug ako kanunayng naningkamot sa pag-insister nga siya mosimba, apan daghang mga higayon nga mobalibad siya. Gihimo namo ang among family home evening, mibasa sa mga kasulatan, ug nag-ampo nga pamilya, apan siya sa kasagaran dili moapil. Dili ko kahinumdom kon kapila ko miluhod sa paghangyo sa atong Langitnong Amahan aron tandugon ang iyang kasingkasing ug tabangan siya nga masubay sa hustong dalan.

Sulod sa duha ka tuig, nasinati niya ang daghang maayo ug dili maayo. Ang mga lider sa Simbahan misuporta nako ug sila nakigsulti kaniya, apan morag walay kahimoan. Sa katapusan mibiya siya sa balay.

Sa tanang panahon wala gyud ko mohunong sa pag-ampo alang kaniya. Usahay ang akong bana, gikapoy na niini, miingon kanako, “Pasagdi siya. Duna siya moral nga kabubut-on.” Apan ang akong tubag mao ra giha-pon: “Dili. Dili ko magpakawala sa paglaum.”

Paglabay sa panahon, ang among anak mitungha sa among balay. Nangayo siya nako og pasaylo ug giingnan ko niya, “Ma, gusto ko nga mobalik dinhi.” Ang akong bana ug ako nagpanuko, apan human sa among paghisgot niini, misugot ra mi. Human sa iyang pag-uli, nakita namo ang iyang lig-on nga determinasyon sa pag-usab. Naaktibo siya sa Simbahan

ug miapil sa mga kalihokan. Sa wala madugay gitawag siya nga moserbisyo isip usa ka magtutudlo sa Primary, usa ka kasinatian nga ingon og espesyal alang kaniya.

Usa ka adlaw nagbitay ko og Poster gikan sa *Liahona* nga nag-ingon, “Ayaw itugot nga ang mga kabalaka o pagduha-duha mopugong kaninyo sa pagserbisyo og full-time nga misyon.”¹

PAGTABANG SA INYONG ANAK

Ang mga bata nga nahisalaag adunay ilang kabubut-on, ug tingali dili sila mosanong sa espirituhanong mga pagdasig, apan ang ebanghelyo mohatag kaninyo og daghang paagi sa pagtabang sa ingon niana nga anak:

- Magtinambagay uban sa imong kapikas ug uban pang mga anak.
- Lig-una ang inyong kaugalingon sa espirituwalidad aron kamo makabuhay pinaagi sa hugot nga pagtuo ug gugma, dili sa kahadlok.
- Magmahimong takus ug magtinguha og personal nga pagpa-dayag kon unsaon sa pagtabang ang inyong anak.
- Magmahimong usa ka buhing ehemplo ngadto sa usa ka disipulo ni Jesukristo.
- Mopahayag sa paghigugma sa inyong anak pinaagi sa mga pulong ug mga lihok.
- Dapita siya nga moapil sa pagkat-on sa ebanghelyo diha sa panimalay ug sa mga kalihokan sa pamilya sama sa pagbakasyon, mga holiday, ug mga proyekto.
- Ayaw gayud paghunong.

ANG IMPLUWENSYA SA MGA GINIKANAN

“Ang mga ginikanan kinsa nagtahud sa mga pakigsaad sa templo anaa sa posisyon sa dakong espirituhanong impluwensya sa paglabay sa panahon diha sa ilang mga anak. Ang matinud-anong mga miyembro sa Simbahan makakaplag og kahupayan diha sa pagkasayud nga ilang maangkon ang mga saad sa balaanong giya ug gahum, pinaagi sa inspirasyon sa Espiritu Santo ug sa mga pribilehiyo sa priesthood, diha sa ilang mga paningkamot sa pagtabang sa mga sakop sa pamilya nga makadawat sa mga panalangin sa kaluwasan ug kahimayaan.

“... Ang ingon niana nga impluwensya dili mosapaw sa moral nga kabubut-on sa anak apan hinoon makadapit ug makapangamay. Sa kata-pusan, ang anak kinahanglang mogamit sa iyang moral nga kabubut-on ug molihok pinaagi sa pagtuo, mohinulsol uban sa hingpit nga katuyoan sa kasing-kasing, ug mobuhat sumala sa mga pagtulun-an ni Kristo.”

Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Matinud-anon nga mga Ginikanan ug Badlungon nga mga Anak: Pagpabilin sa Paglaum Samtang Nakigbatok sa Dili Pagsinabtanay,” *Liahona*, Mar. 2014, 19.

Nagbitay kini diha sa iyang kwarto sulod sa pipila ka bulan, dihang sa kalit usa ka adlaw miingon siya nako, “Ma, gusto kong magmisyon sa kata-pusan sa tuig.” Pagkakahibulongan. Ang akong bana ug ako mihilak ug mihilak, ug dayag lang siya among gisuportahan sa iyang pagpangandam sa pag-adto sa templo ug pagmisyon. Mipadayon ko sa pag-ampo sa tanang higayon, karon nagpasalamat sa Langitnong Amahan sa Iyang pagtandog sa kasingkasing sa akong anak.

Wala madugay didto sa iyang misyon, usa sa iyang sulat nag-ingon ngari nako, “Ma, nakabaton ko og dakong pagpamatuod sa pag-ampo, salamat kanimo. Nahibalo ko nga nag-ampo ka sa tanang higayon para

nako, ug karon dia ko sa misyon kay gitandog sa Ginoo ang akong kasing-kasing, dili tungod sa akong kamaayo. Salamat, Ma. Ipakigbahin sa mga sister kini nga baruganan nga nakapausab sa akong kinabuhi.”

Karon ang akong anak nakaalagad og malampuson nga misyon ug miapil sa talagsaon nga buhat. Mapasalamaton kaayo ko sa Langitnong Amahan sa pagpaminaw sa akong mga pag-ampo sa tanang katuigan ug sa pagtandog sa kasingkasing sa akong anak, nga nakapabalik niya sa husto nga dalan. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Guatemala.

MUBO NGA SULAT

1. “Buhata ang Sunod nga Lakang,” *Liahona*, Hunyo 2009, 31.

**Ni Elder
M. Russell Ballard**

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

ANG GINOO NAGKINAHANGLAN KANINYO **Karon!**

*Isip Apostol ni Ginoong
Jesukristo, nagdapit ako
kaninyo sa “pagsul-ob
sa tibuok hinagiban sa
Dios” ug apil sa gubat
karon.*

Ang kalibutan nga atong gipuy-an karon kusog kaayong nagkalayo gikan sa mga pagtulun-an ni Kristo sa mga balaod niini ug sa mga paagi niini sa kinabuhi. Agig resulta, si Satanas naningkamot og maayo sa paglibug sa mga anak sa Dios ug sa pagpahisalaag sa mga pinili gikan sa pagtuman sa ilang katungdanan ug sa pagdawat sa kahingpitan sa mga panalangin sa Ginoo.

Gusto ni Satanas nga mohunong kamo sa pagbansay og maayong mga kinaiya nga inyong nakat-unan sa panimalay, sa seminary ug sa institute, ug sa inyong misyon—sama sa paghimo og inadlaw nga pagtuon sa kasulatan, pag-ampo kada adlaw, takus nga moambit sa sakrament kada semana, ug sa paghatag og tinuoray, kinasingkasing nga serbisyo. Gusto usab niya nga molikay kamo karon sa pag-apil sa importante ug malisud nga mga pakigbisog.

Timan-i, kita nakiggubat—apan dili gubat sa mga pusil ug mga bala. Bisan pa niana, ang gubat tinuod, uban sa dili maihap nga nabiktimang mga tawo. Ang gubat sa pagkatinuod sumpay sa gubat nga nasugdan sa kalibutan sa wala pa dinhi sa yuta.

Gidapit kita ni Pablo sa “pagsul-ob sa tibuok hinagiban sa Dios.” Siya miingon, “Kay ang atong pakigdumog dili batok sa mga binuhat nga unod ug dugo, kondili batok sa mga punoan, batok sa mga kagamhanan, batok sa mga labawng agalon niining mangitngit nga kalibutan karon, batok sa mga dautan nga espirituhanong panon diha sa mga dapit sa kalangitan.” (Mga Taga-Efeso 6:11–12).

Isip Apostol ni Ginoong Jesukristo, nagdapit ako kaninyo sa “pagsul-ob sa tibuok hinagiban sa Dios” ug apil sa gubat karon, sama sa gibuhay sa anak nga mga lalaki ni Helaman daghang tuig na nga milabay. Ayaw paghulat

hangtud kamo maminyo o magsugod sa inyong tibuok kinabuhi nga trabaho o magkahamtong. Ang Simbahan nagkinahanglan sa atong kabatan-onan karon. Ang Ginoo nagkinahanglan kaninyo karon!

Inyong mahinumduman nga ang 2,000 ka libo nga batan-ong mga manggugubat “misulod ngadto sa usa ka pakigsaad sa pagpakig-away alang sa kalingkawasan sa mga Nephite” (Alma 53:17). Ang Simbahan nagkinahanglan og modernong batan-ong mga manggugubat nga mohimo og pakigsaad “nga mobarug ingon nga mga saksi sa Dios sa tanan nga mga panahon ug diha sa tanan nga mga butang, ug diha sa tanan nga mga dapit” (Mosiah 18:9).

Ang batan-ong mga babaye ug mga lalaki mao ang modernong anak nga mga babaye ug lalaki ni Helaman. Hinaut nga kini masulti bahin kaninyo sama nga kini nasulti bahin kanila. “Sila nahimo niini nga panahon . . . og usa ka dako nga panabang” (Alma 53:19).

Pagsumpo sa Pornograpiya

Kami nagkinahanglan nga kamo moapil kanamo sa pakigbatok sa pornograpiya. Kini grabeng kadaut nga nagkatap sa tibuok kalibutan.

Labaw sa 180 ka tuig ang milabay, ang Ginoo mipadayag sa Iyang balaod sa panglawas, lakip ang usa ka pasidaan kabahin sa paggamit sa tabako (tan-awa sa D&P 89). Daghang mga tawo ang naminaw sa pasidaan sa Ginoo, apan mas daghan pa ang wala. Walay usa nga nahibalo niana nga panahon o gani samtang ako sama sa inyong edad bahin sa dugay nga epekto sa pagpanabako. Karon, human sa mga dekada nga siyentipikanhong pagsiksik, nahibalo na kita karon sa epekto sa pagpanabako diha sa kanser sa

baga ug sa ubang makuyaw nga mga sakit. Ang Pulong sa Kaalam sa Ginoo usa ka panalipod nga panalangin.

Sa samang mga paagi ang Ginoo sa atong panahon nagpasidaan kanato mahitungod sa epekto sa pornograpiya. Minilyon ka mga tawo matinud-anong nagsunod sa tambag sa Ginoo, samtang dili maihap ang wala mosunod. Dili kita kinahanglan nga maghulat, akong mga higala, og 180 ka tuig o gani 10 ka tuig aron madiskubre ang makalaglag nga mga epekto sa pornograpiya. Ang bag-ong siyentipikanhong pagsiksik nagpadayag nga ang pornograpiya makadaut sa mga young adult sa daghang mga paagi ug nagguba sa ilang mga kahigayunan nga usa ka adlaw niana makabaton og mahigugmaon ug mahangturong relasyon sa kaminyoon.

Ang pagsiksik nagpakita usab nga ang kanunay nga pagtan-aw sa pornograpiya mosangput ngadto sa dili kapugngan nga mga kinaiya ug makausab sa dagan sa utok nga mabilanggo sa pagkaadik ang usa ka tawo. Ang pagsiksik nakatino usab nga ang pornograpiya nag-awhag og dili resonable nga mga paglaum ug naghatag ug makuyaw nga sayop nga pagtudlo mahitungod sa tawhanong panghilawas.

Ang labing makadaut, ang pornograpiya nagkondisyon kaninyo sa pagtan-aw sa mga tawo ingon og mga butang nga mahimo ra ninyong ibaliwala ug dili tahuron sa emosyonal ug pisikal nga paagi.

Lain nga aspeto sa pornograpiya mao nga kana sa kinatibuk-an usa ka sekreto nga kalihokan. Ang mga tigga-mit kasagaran nagtago sa ilang paggamit o sa labing minus pakubsan ang ilang paggamit gikan sa tanan, lakip sa ilang romantikong mga paris ug mga kapikas. Nakaplagaan pinaagi sa pagtuon nga kon ang mga tawo mohimo niini nga matang sa pagtago sa kaugalingon—kon sila mobuhat og mga butang nga sila dili mapasigarbuhon ug ipabilin kadtong mga butanga nga sekreto gikan sa sakop sa ilang mga pamilya ug mga higala—dili lamang kini nagdaut sa ilang mga relasyon ug nagpabilin kanila nga nag-inusara, apan naghimo usab kanila nga mas madutlan sa depresyon, kabalaka ug ubos ang pagtan-aw sa kaugalingon. Ang pagtago og mga sekreto moguba sa pagsalig.

Sa sinugdan, kita kinahanglan sa atong kaugalingon nga molikay gayud sa pornograpiya tungod kay kini makadaut. Kini nagtapos sa tinuod, malumo nga tawhanong mga relasyon—nagguba sa mga kaminyoon ug mga pamilya. Kini nagguba sa espiritu sa tawo kinsa naglamoy niini sama ka tinuod nga ang labing kuyaw nga hilo nagpatay sa lawas ug sa hunahuna.

Ayaw pailad. Ayaw paghunahuna nga kon kamo magmision o magminyo makahunong kamo niining makaadik nga kinaiya. Kon kamo naghimo niini karon, kon kamo nalaang niini nga buhat, pangayo og espiritwal nga tabang karon. Kamo makabuntog sa pornograpiya uban sa tabang sa Manluluwas. Ayaw paghulat!. Mohangyo ko kaninyo nga

biyai kini! Adunay daghang kapanguhaan diha sa LDS.org nga makatabang kaninyo nga mabuntog sa mga kadaut sa pornograpiya.

Mahagiton kini nga mga panahon—apan dili sama ka mahagiton sa mga panahon ni Helaman ug sa iyang batan-ong mga manggugubat sa dihang sila mibarug sa pagpanalipod sa ilang mga pamilya ug sa Simbahan. Kini ang inyong panahon sa pagpakita ug pagkuyog sa pundok sa ubang mga matarung ug matinud-anong kabatan-onan sa pakig-away sa gubat batok sa pornograpiya.

Ang Doktrina sa Kaminyoon

Gusto nako nga inyong masabtan ang baruganan sa Simbahan kabahin sa kaminyoon sama sa gihatag sa Langitnong Amahan kanato pinaagi sa kasulatan ug sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan.” Kana nga dinasig nga dokumento nagpahayag: “Ang pamilya gi-orden sa Dios. Ang kaminyoon tali sa lalaki ug babaye mahinungdanon ngadto sa Iyang walay kata-pusan nga plano. Ang mga anak adunay katungod nga matawo ngadto sa mga ginikanan kinsa naminyo, ug maamumahan sa usa ka amahan ug sa usa ka inahan nga nagtahud sa mga panaad sa kaminyoon uban sa hingpit nga pagkamatinuoron.”¹

Ang mga Apostoles gisugo nga mahimong magbalantay diha sa tore, aron makita “ang kaaway samtang siya layo pa” (D&P 101:54), ug sa pagtudlo sa doktrina ni Kristo. Tanan kamo nahibalo nga ang karaan nga pagsabut sa kaminyoon giatake karon. Adunay gusto nga maghisgut niini sumala sa sibikong mga katungod. Ang Unang Kapangulohan ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipasabut sa baruganan ug doktrina sa Simbahan kalabut sa katuyoan ug plano sa Dios alang sa Iyang espiritung mga anak sa pagsinati og mortal nga kinabuhi, nga gikinahanglan sa atong walay katapusan ug mahang-turon nga kinabuhi.

Ako mokutlo niining pahayag nga gihatag para sa mga lider sa Simbahan niadtong 2014 ug mohangyo kaninyo nga maminaw og maayo:

“Ang mga kausaban sa sibil nga balaod dili, sa pagkatinuod dili, makausab sa moral nga balaod nga gitukod sa Dios. Ang Dios naglaum kanato nga mosuporta ug mosunod sa Iyang mga sugo bisan pa man sa managlahing mga opinyon ug mga uso sa katilingban. Ang Iyang balaod sa kaputli klaro: ang sekswal nga relasyon tukma lamang tali sa lalaki ug babaye kinsa legal nga naminyo isip bana ug asawa. Nag-aghat kami kaninyo sa pagribyu ug pagtudlo sa mga miyembro sa Simbahan sa doktrina nga anaa sa ‘Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan.’”

Ang pahayag nagpadayon:

“Sama niadtong nag-awhag og sama nga sekso nga kaminyoon nga may katungod nga tahuron, mao usab niadtong mosupak niini. . . .

“Isip mga miyembro sa Simbahan, responsibilidad nato ang pagtudlo sa ebanghelyo ni Kristo ug sa pagsangyaw sa dagkong mga panalangin nga nagagikan sa pagsunod sa mga sugo sa Dios ingon man sa dili kalikayan nga mga sangputanan sa pagbaliwala niini. Gidapit namo kamo sa pag-ampo nga ang mga tawo bisan asa mopahumok sa ilang mga kasingkasing ngadto sa mga kamatuoran sa ebanghelyo, ug nga ang kaalam ihatag ngadto niadtong gitawag diha sa paghukom sa mga isyu nga importante sa kaugmaon sa katilingban.”²

Nahibalo ako nga naghigugma ug nagsuporta kamo sa Ginoo ug nagpaluyo sa Iyang mga propeta, apan nasayud usab ako nga pipila kaninyo tingali naglibug sa daghang mga kahulugan sa desisyon sa Simbahan sa pagpaluyo sa gipadayag nga plano sa Dios alang sa Iyang mga anak.

Nahibalo usab ko nga pipila sa atong mga kabatan-onan naningkamot sa pagsabut kon unsaon pagpasabut ang doktrina mahitungod sa pamilya ug kaminyoon ug sa gihapon magpabilin nga mabination, malumo, ug mahigugmaon ngadto niadtong kinsa dili mouyon. Tingali nahadlok kamo nga hinganlan nga pig-ot og pangisip ug dili mosabut sa uban.

Tingali nakaila mo og tawo kinsa nanlimbasug batok sa samang sekso nga kaibug o nakahimo og desisyon sa pakigpuyo sa sama og sekso. Ang inyong gugma niana nga tawo isip anak nga lalaki o babaye sa Dios makamugna og panlimbasug samtang kamo maninguha sa paghigugma ug pagsuporta kaniya ug sa gihapon mobarug alang sa plano sa Ginoo sa mahangturong kalipay.

Atong klarohon: Ang Simbahan ni Jesu-kristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagtuo nga “ang kasinatian sa samang sekso nga kaibug usa ka lisud nga kamatuoran alang sa daghang mga tawo. Ang kaibug mismo dili sala, apan ang paglihok sumala niana nga kaibug usa ka sala. Bisin tuod og ang mga indibidwal wala magpili sa pagbaton niana nga kaibug, sila makapili unsaon pagresponde niana nga kaibug. Uban sa gugma ug pagsabut, ang Simbahan nagkab-ut ngadto sa tanang mga anak sa Dios, lakip [niadtong adunay kaibug sa samang sekso].”³

Ang Simbahan wala magtudlo o magpasigda sa pagsalikway og tawo o ubang dili kristiyanong mga lihok. Kinahanglan gayud nga atong higugmaon ug maningkamot sa pagtabang sa uban sa pagsabut nga walay

Ang Atong Amahan sa Langit nasayud sa mga sangputanan sa pagpuyo sa napukan nga kalibutan ug, busa, naghatag og Manluluwas, “sa wala pa ang pagkatukod sa kalibutan” sa Iyang mga anak.

TABANG UG PANABUT

Ang Simbahan mitanyag og tabang ug panabut alang sa mga nakigbato sa pornograpiya o nakigbisog sa kaibug sa sama og sekso. Kini usab nagtanyag og mga kapanguhaan alang sa mga miyembro sa Simbahan nga gusto nga modako pa ang ilang panabut sa balaanong institusyon sa kaminyoon o sa pagpakigbahin sa ebanghelyo diha sa internet. Ikonsiderar ang pag-adto sa mosunod nga mga kapanguhaan sa online:

- “Overcoming Pornography through the Atonement of Jesus Christ,” overcoming-pornography.org.
- “Ang Dios Nahigugma sa Iyang mga Anak,” lds.org.
- “The Divine Institution of Marriage,” mormonnewsroom.org.
- “Pagpakigbahin sa Ebanghelyo diha sa Internet,” lds.org/church/share.

usa nga mobaliwala o dili magtagad sa mga sugo sa Dios.

Usa ka Saksi ug usa ka Pasidaan

Diha sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” ang Unang Kapangulohan ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles namahayag: “Kami mopahimangno nga ang tagsa-tagsa kinsa makalapas sa mga pakigsaad sa kaputli, kinsa moabusos sa ilang kapikas o mga anak, o kinsa mapakyas sa pagtuman sa mga kapangakohan sa pamilya moabut ang adlaw nga mobarug nga adunay tulubagon atubangan sa Dios. Dugang pa, kami mopahimangno nga ang pagkabungkag sa pamilya makadala sa tagsa-tagsa, mga komunidad, ug sa mga nasud sa katalagman nga gipanagna sa karaan ug sa bag-o nga mga propeta.”⁴

Ako miapil niini nga pasidaan. Isip usa sa mga magbalantay diha sa tore, ako responsable nga “huypun ang trumpeta, ug pasidan-an ang katawhan” (tan-awa sa Ezequiel 33:1–9). Gibuhat ko kini tungod kay gihigugma ko kamo ug buot kaninyo nga makasabut nga kinahanglan gayud nga atubangon nato ang Ginoo, ug sundon ang Iyang mga sugo. Kana mao ang akong katungdanan.

Ang pasidaan sa Ginoo giapilan usab sa pagdapit sa pagduol kaniya. Ang atong Amahan sa Langit nasayud sa mga sangputanan sa pagpuyo sa napukan nga kalibutan ug, busa, naghatag og Manluluwas, “sa wala pa ang pagkatukod sa kalibutan” alang sa Iyang mga anak (Pinadayag 13:8).

Diha sa ebanghelyo ni Juan, atong makatunan, “Kay gihigugma gayud sa Dios ang kalibutan nga tungod niana gihatag niya ang iyang bugtong Anak, aron ang tanan nga mosalig kaniya dili malaglag, kondili may kinabuhing dayon” (Juan 3:16).

Palihug hinumdumi nga ang ebanghelyo mao ang “maayong balita.”⁵ Kini usa ka mensahe sa paglaum. Kon kamo anaa sa kagubot karon, pangayo og tabang. Ang Ginoo maloloy-on ug mapasayloon.

Gitudlo ni Apostol Pablo:

“Kinsa ba ang makapahimulag kanato gikan sa gugma ni Kristo? Ang pag-antus ba o ang kasakitan, o ang paglutos, o ang kagutom, o ang kahubo, o ang katalagman, o ang espada ba? . . .

“Dili, hinonoo niining tanang mga butanga labaw pa kita ka mananaog pinaagi kaniya nga nahigugma kanato.

“Kay masaligon ako nga walay kamatayon o kinabuhi, o mga manulonda, o mga punoan, o mga butang karon, o butang nga umalabut, o mga gahum,

“O kahabugon, o giladmon, o bisan unsa diha sa tibuok kabuhatan, nga arang makapahimulag kanato gikan sa gugma sa Dios, sa gugma nga anaa kang Kristo Jesus nga atong Ginoo” (Mga Taga-Roma 8:35, 37–39).

Tungod ni Jesukristo, ang kalinaw makapul sa sala. Ang maayo nga mga relasyon mapahiuli. Ang mga adiksiyon mabuntog.

Kinahanglan nga ang atong pamilya ug atong mga higala makahibalo niini nga kamatuoran: ang Dios gugma, “ug siya nagdapit [kanatong] tanan sa pagduol ngadto kaniya ug sa pag-ambit sa iyang kaayo; ug siya wala maglimud kang bisan kinsa nga moduol ngadto kaniya” (2 Nephi 26:33).

Nagkinahanglan kami kaninyo nga moapil sa buhat sa kaluwasan sa wala pa, atol sa, ug human sa inyong mga misyon.

Ang Paggamit sa Teknolohiya sa Pagpanalangin og mga Kinabuhi

Ang Ginoo nagdapit kaninyo nga moapil ug mogamit sa bisan unsa nga online nga social media nga inyong gusto sa pagpakigbahin sa ebanghelyo ug mobarug isip modernong anak nga mga lalaki ug mga babaye ni Helaman diha sa dakong gubat sa katapusang mga adlaw. Siya gusto kaninyo nga mahimong modernong batan-ong mga manggugubat kinsa mobarug nga maisug ug magkahiusa sa pagpanalipod sa kamatuoran. Siya gusto kaninyo nga isug ug kusgan atubangan sa mga pagdasdas sa kaaway. Kita nahibalo nga sa katapusan ang Ginoo modaug ug si Satanas mapildi.

Karon, kamo adunay oportunidad sa paggamit sa niining social media uban sa kaalam. Hinumdumi nga adunay angay nga panahon ug dapit alang kaninyo sa paggamit sa social media, ug ang pagpakigbahin sa inyong mga hunahuna ug pagpamatuod sa mga butang nga inyong nakat-unan ug nabati mao ang usa niini nga panahon. Pinaagi sa nagkalain-laing online nga social media, makahimo kamo og panaghigutay kabahin sa ebanghelyo uban sa pamilya, mga higala, ug, alang kaninyo nga

Nasayud ko nga pipila kaninyo nabalaka nga kamo masaypan sa paghusga, bugal-bugalan, ug gani hadlukon kon kamo mobarug alang sa Langitnong Amahan, ni Ginoong Jesukristo ug sa Simbahan. Akong mga pinalangga hinigugmang mga batan-on, ayaw kabalaka mahitungod niadtong anaa sa dako ug lapad nga gambalay.

mga returned missionary, bisan sa mga investigator kaniadto ug sa bag-ong mga miyembro. Kamo makabarug isip mga saksi sa kamatuoran ug makapanalipod sa gingharian.

Pagpanalipod sa Gingharian

Nasayud ko nga pipila kaninyo nabalaka nga kamo masaypan sa paghusga, bugal-bugalan, ug gani hadlukon kon kamo mobarug alang sa Langitnong Amahan, ni Ginoong Jesukristo ug sa Simbahan. Akong nasabtan ang inyong mga kabalaka.

Miserbisyo ako sa British Mission human matapos ang Ikaduhang Gubat sa Kalibutan isip usa ka batan-ong misyonaryo. Niana nga panahon ang mga Mormon “usa ka yubit ug usa ka pagya.” (3 Nephi 16:9), ug ang mga misyonaryo gikataw-an ug gibiyay-biyay. Gani ang mga tawo molabay og mga butang namo, ug luwaan kami sa pipila. Bisan pa niana, wala kami moatras, apan kami mipadayon sa pagpamatuod ug sa pagpakigbahin sa ebanghelyo. Sama ni Abinadi, wala kami mouk-ok; sama ni Pablo, wala kami mouk-ok; ug sama sa Manluluwas, wala kami mouk-ok. Niana nga panahon dili namo mahanduraw ang epekto sa among mga paghago. Kami adunay 14 ka district ug walay mga stake. Karon, 46 ka mga stake sa Zion anaa sa British Isles.

Akong mga pinalangga hinigugmang mga batan-on, ayaw kabalaka mahitungod niadtong anaa sa dako ug lapad nga gambalay. Nakita ni Nephi nga sila mobiyaybiay ug motulisok sa ilang mga “tudlo paingon ngadto kanila kinsa miabut ug mikaon sa bunga.” Ayaw sunda kadtong kinsa “human sila makatilaw sa bunga sila nangaulaw, tungod niadto nga

nagbugal-bugal kanila; ug sila nangahulog ngadto sa gidili nga mga dalan ug nangawala” (1 Nephi 8:27, 28).

Kamo mahinungdanon ug importanting henerasyon, ug kini usa ka importanting panahon nga mabuhi! Ang kaugmaon hayag. Ingna ang inyong mga kaugalingon, “Ako nagtabang sa Ginoo samtang ako nagkab-ot sa pagpakigbahin sa akong pagpamatuod ug sa pagtudlo sa mga kamatuoran nga gipadayag sa Dios niining mga panahona.”

Unta ang Ginoo mopanalangin kaninyonga mahimong mas maalamon kay sa sagad sa inyong edad, nga kamo makaamgo nga kita anaa niining gubat ug kita magkahiusang mobarug, batan-on ug tigulang. Unta dili ninyo kalimtan, sa inyong panaw, nga kamo bililhon sa umaabut nga pagpangandam sa kalibutan alang nianang adlaw nga si Jesukristo moingon “Igo na” ug mobalik aron modumala ug maghari isip Manluluwas, ang Ginoo sa mga ginoo, ang Hari sa mga hari, ang Manunubos sa kalibutan, kinsa ako mopamatuod nga buhi. ■

Gikan sa usa ka CES devotional alang sa mga young adult, “Humilom Kamo, ug Ilhon Ninyo nga Ako Mao ang Dios,” gipakigpulong didto sa California, USA, niadtong Mayo 4, 2014.

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
2. Sulat gikan sa Unang Kapangulohan sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, gipetsahan og Ene. 10, 2014 (Estados Unidos) ug Mar. 6, 2014 (gawas sa Estados Unidos).
3. “Love One Another: A Discussion on Same-Sex Attraction,” mormon-sandgays.org.
4. “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” 129.
5. Tan-awa sa Ang Giya Ngadto sa mga Kasulatan, “Ebanghelyo, mga.”

Pagpanalangin sa Atong mga Anak

PINAAGI SA PAGPALAMBO SA ATONG KAMINYOON

Ni Lori Cluff Schade

Lisensyado nga Therapist sa Kaminyoon ug sa Pamilya

Usa ka adlaw nagpahigayon ko og usa ka sesyon sa therapy sa usa ka tin-edyer kinsa mirisgo sa iyang kaugalingong kinabuhi pinaagi sa pagbaton sa peligro nga mga kinaiya. Nakigtambayayong na ko sa iyang mga ginikanan ug naningkamot sa pagdeterminar sa iyang panabut bahin sa mga pakigrelasyon sa iyang pamilya. Sa dihang nangutana ko bahin sa kaminyoon sa iyang mga ginikanan, iya kong gitan-aw sa mata ug sa walay pagpanuko mitubag, “Ang akong mga ginikanan wala makagusto sa usag usa.”

Nangutana ko kon giunsa niya sa pagkasayud niana, nga ang iyang mga ginikanan kanunay man nga mosulti nako nga dili gyud sila maglalis ug nakasiguro sila nga ang ilang mga anak walay nakitang problema sa ilang kaminyoon. Usa kana ka pamahayag nga kanunay nakong madungog sa daghang magtiayon isip usa ka therapist sa kaminyoon ug sa pamilya.

“Mapanid-an ra nimo kini,” siya mitubag. Siya mipasabut nga wala gayud siya mohunong sa pagkabalaka mahitungod sa posibilidad pagkabungkag sa iyang pamilya. Naghilak siyang mitug-an nga naghatag kini og pisikal nga sakit kaniya ug siya naglisud sa pagkatulog ug sa eskwela. “Gihunahuna ko kini sa tanang panahon,” miingon siya.

Nasubo kaayo ko samtang naglingkod ko atbang niya ug gihunahuna ang pamilyar kaayo nga kahimtang. Nasayud ko nga ang iyang mga ginikanan nahigugma kaayo niya ug gusto nga mobuhat og bisan unsa aron sa pagtabang kaniya, apan nabalaka ko nga gipakaubos ra nila ang nahimong kadaot ngadto kaniya ug sa ilang mga anak gumikan sa dili maayo nilang kaminyoon.

Ang kalidad sa inyong kaminyoon nagimpluwensya sa inyong mga anak, naamguhan man ninyo kini o wala. Samtang kamo ug ang inyong kapikas naningkamot sa pagpalambo sa inyong relasyon, ang inyong mga anak mapanalanginan.

Ang pamahayag sa pamilya nag-ingon nga ang “bana ug asawa adunay ligdong nga kapangakohan sa paghigugma ug pag-amuma sa usag usa ug alang sa ilang mga anak.”¹ Usahay mabalaka ko nga ang “alang sa ilang mga anak” nga bahin maoy natutukan kay sa “alang sa usag usa” nga bahin.

Sa akong propesyon, nakabantay ko og mga miyembro sa Simbahan nga mihimo og dagkong mga sakripisyo alang sa ilang mga anak aron matabangan sila nga molampus. Kini nga mga ginikanan nagpasiugda og positibo nga relihiyusong mga pamatasan sa ilang mga anak, sama sa pag-ampo, pagtuon sa kasulatan, ug pagsimba. Giawhag nila ang pagtinguha og edukasyon ug pagbaton og mga kahanas nga moandam sa mga bata alang sa hayag nga kaugmaon. Hinoon, nahadlok ko nga tingali og ang uban mopakaubos ra sa bili sa bililhong mga kapanguhaan nga ikatanyag sa taas og kalidad nga mga kaminyoon nga mag-andam sa kabatan-onan alang sa mahangturong mga katuyoan.

Daghang magtiayon mas mopalabi sa mga butang nga makalingaw apan gamay ra og gihimo sa paglig-on sa ilang kaminyoon. Ang uban makugihong mo-adjust sa ilang mga iskedyul sa pagtambong sa mga pasundayag sa mga anak apan ingon og walay panahon nga makig-date sa ilang kapikas. Samtang nagkapuliki ang mga tawo sa pag-atiman

sa anak, sa panarbaho, ug sa pagtuman sa mga calling sa Simbahan, ang kaminyoon mataligam-an ra dayon ug mahuigan sa panaglalis, kasuko, ug pagluib.

Samtang ang mga magtiayon mas nahibalo sa dakong impluwensya sa ilang kaminyoon nganha sa ilang mga anak, nagkaklaro nga mas impluwensyal kon ang mga magtiayon aktibong maningkamot sa pag-atiman ug paglig-on sa ilang kaminyoon.

Ang Kalidad sa Kaminyoon Maka-impluwensya sa mga Anak

Mituo ko nga kadaghanan sa mga magtiayon nga Santos sa Ulahing mga Adlaw gusto sa ilang kaminyoon nga molampus, ug nakadayeg ko sa level sa commitment sa kaminyoon diin ang kadaghanan kanila mipakita. Sa kinatibuk-an, ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw kinsa misulod ngadto sa walay katapusan nga pakigsaad sa kaminyoon (tan-awa sa D&P 131:2) tininuod nga midawat niana nga pakigsaad ug sagad makalahutay sa dinagko nga mga kasakit aron magpadayong lig-on ang ilang kaminyoon.

Bisan pa niana, usahay masugatan nako ang mga kaminyoon nga nagtanyag og dugang kalig-on kay sa kalidad. Pipila sa mga magtiayon sayop sa paghunahuna nga kon molikay lamang sila sa panaglalis atubangan sa ilang mga

anak, ang ilang mga anak dili makabantay nga kabug-tuon ang kaminyoon. Ang mga bata hilabihan ka igmat ug kasagaran makabatyang nga dili maayo ang dagan sa usa ka butang, nga momugna og lawom nga pagbati sa insekyuri-dad. Ang pagkawalay gubot diha sa kaminyoon dili epek-tibo nga puli sa lig-on nga pakigrelasyon.

Ang pagsiksik sa kalidad sa kaminyoon ug sa mga anak nagsugyot nga ang taas og kalidad nga kaminyoon mo-pasiugda og usa ka pagbati sa emosyunal nga siguridad, nagpalambo og kinatibuk-ang kaayohan sa mga bata.² Sa akong clinical nga trabaho, usa ako ka saksi sa reyalidad nga ang mga bata maapektuhan gayud kon unsa ang kalidad sa kaminyoon sa mga ginikanan. Kini nga baruga-nan makita diha sa mga pulong ni Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985): “Ang kaminyoon . . . dili lamang kini makahatag og daklit nga kalipay, kondili ingon man usab sa walay katapusang kalipay. Makaapekto kini dili lamang sa duha ka tawo nga nahitungdan, kondili ingon man usab sa ilang mga pamilya ug labi na sa ilang mga anak ug sa mga anak sa ilang mga anak hangtud na sa daghang mga henerasyon.”³ Kanunay nakong gipasabut ngadto sa mga tawo nga sila wala lang magmugna og kaugalingon nilang mga kaminyoon kondili sa kaminyoon usab sa ilang mga anak ug mga apo.

Si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles midugang sa pag-ingon, “Ang nagkahuyang nga pagsabut nga ang kaminyoon permanente ug bililhon adunay dako kaayong sangputanan. Naimpluwensya sa pagdiborsyo sa ilang kaugalingong mga ginikanan o sa nauso nga mga panghunahuna nga ang kaminyoon usa ka ginaid og kadena nga makapugong sa inyong kauga-lingong kalipay, may pipila ka mga batan-on naglikay sa kaminyoon. Daghan nga nagminyo nga walay hingpit nga pagsalig, andam sa pag-ikyas sa unang malisud nga hagit.”⁴

Isip usa ka doktor sa kaminyoon, ako makamapamatuod nga ang mga hamtong kansang mga ginikanan nagdi-borsyo o adunay kaminyoon nga ubos og kalidad kanunay nga mobati og insekyuridad sa ilang kaugalingong mga abilidad sa paglahutay ug pag-agwanta sa malampuson nga malungtarong mga relasyon. Kanunay silang sensi-tibo kaayo sa bisan unsang panaglalis sa kaminyoon ug maningkamot sa paglikay sa kagubot, diin usahay maoy magpugong sa kasuod diha sa kaminyoon. Komon alang nako nga makakita og mga hamtong nga mobakho sam-tang maghinumdom sila sa emosyonal nga kasakit nga ilang nasinati nga makita ang pagkakunhod ug pagkatapos sa kaminyoon sa kaugalingon nilang mga ginikanan. Ang pagsalig sa kaminyoon magkagamay diha sa panimalay diin minus ang kalidad sa kaminyoon.

Pagpili alang sa Kalamboan sa Kalidad sa Kaminyoon

Ang pagpalambo sa kalidad sa kaminyoon dako og kalabutan sa pagpili. Si Elder Russell M. Nelson sa Korum

sa Napulog Duha ka mga Apostoles misiguro nga ang “ang usa ka magtiayon nga naghigugmaay makapili og kamin-yoon sa labing taas nga kalidad o sa mas kubos nga ma-tang nga dili mahimong molungtad.”⁵

Ang inila nga doktor sa kaminyoon ug researcher nga si William J. Doherty misulat bahin sa kaimportante sa pag-usa sa commitment uban sa intensyon, o sa aktibong mga paningkamot sa pagpalambo sa relasyon sa kaminyoon: “Bisan kon kita adunay usa ka dili matarug nga commit-ment sa atong kaparis, kadaghanan nato dili makakita kon sa unsang paagiha mahugno ang atong kaminyoon pinaagi sa inanay nga pagdahili sa yuta kon kita dili mag-padayon sa pag-atiman niini. . . . Ang commitment nga dili ubanan og intensyon mosangput sa permanente apan dili malipayong kaminyoon.”⁶ Daghang magtiayon ang mipa-hayag og dakong commitment ug kalig-on, apan gamay ra og gihimo, kon duna man, sa pagpaningkamot nga makabenipisyo sa kaminyoon. Subo kaayong tan-awon ang nagkahuyang nga kaminyoon nga unta may potensyal sa pagkalig-on.

Paghigugma sa Inyong Kapikas

Sa dihang ang kanhi kinatibuk-ang presidente sa Young Women Elaine S. Dalton mihatag og pakigpulong nga nag-sugyot nga ang labing importante nga butang nga mahimo sa usa ka amahan ngadto sa iyang anak nga babaye mao ang “[paghigugma sa] iyang inahan,”⁷ nakaamgo ko nga ako diay ug dili ang akong bana ang nagkinahanglang maminaw sa pakigpulong; siya mas manggihunahunaon sa pagpakigsulti sa akong mga anak kon unsa ka dako sa iyang gugma kanako kay sa ako ngadto kaniya. Naghu-nahuna ko sa daghang mga higayon nga ako misulod sa kwarto ug nangutana ang akong bana ngadto sa usa sa akong mga anak, “Tag-ana unsa?” diin ang usa mitubag, “Nasayud ko . . . ikaw nahigugma ni Mama” o, “nasayud ko nga . . . si mama ang imong pinakasuod nga higala” o “ako nasayud . . . si mama ang imong gipangandoy sa kinabuhi,” o sa bisan unsang susama nga mga pamahayag nga iyang gitudlo sulod sa mga katuigan. Akong naamgu-han nga ang dakong kasiguroan nga gibati nako sa akong kaminyoon, ug nga akong gibaliwala, mao ang direktang resulta sa kamanggihatagon sa akong bana sa pagpahayag sa iyang gugma, pagdayeg, ug pagtahud ngari nako ngadto sa among mga anak.

Ang kaimportante sa gitudlo ni Sister Dalton gisuporta-han ni propeta Jacob sa Basahon ni Mormon. Samtang siya mipanton sa mga Nephite tungod sa ilang pagkadautan, siya mipasabut nga, agig sukwahi niini, ang Lamanite nga mga “bana naghigugma sa ilang mga asawa, ug ang ilang mga asawa naghigugma sa ilang mga bana; ug ang ilang mga bana ug ang ilang mga asawa naghigugma sa ilang mga anak” (Jacob 3:7), mihatag og gibug-aton sa ideya nga ang Ginoo nag-isip niini nga labihan ka importante.

ANG KALAGMITAN [POTENTIAL] SA KAMINYOON

“Ang kaminyoon nagdala og dagkong kahigayunan sa kalipay kay sa bisan unsa pang laing tawhanon nga pakigrelasyon. Apan pipila ka managtiayon mapakyas sa ilang hingpit nga potensyal. Gitugutan nila nga matay-an ang ilang paghigugmaay, mibaliwala sa usag usa, gitugutan ang ubang butang o dag-om sa pagpabaya nga mowagtang sa panan-awon kon unsay posibling mahimo sa ilang kaminyoon. Ang kaminyoon mas malipayon kon mas maayo ang pag-alima.”

Elder Russell M. Nelson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Pag-amuma sa Kaminyoon,” *Liahona*, Mayo 2006, 36.

Homefront, usa ka serbisyo publiko nga announcement series nga gisibya sa Simbahan, dunay inila nga TV spot nga gitawag og “By the Hour,” diin ang usa ka gamayng bata naningkamot nga matagad sa nagtrabaho nga amahan. Usa ka higayon ang amahan miingon, “[Kon] si Papa dili mo-trabaho, si Papa dili sweldohan”, diin ang inahan midugang, “Ang mga tawo ganahan kaayo sa trabaho ni Papa sila misweldo kaniya tungod niini.”⁸ Usa kini sa akong paborito nga pahinumdom, tungod kay ang inahan naglikay sa komon ug dili epektibo nga argumento diin ang usa ka ginikanan manginlabut ug molaban sa anak pinaagi sa pagpangasaba sa dili mahunahunaon nga ginikanan. Sagad kining moresulta sa pagpangatarungan diha sa laing ginikanan ug mga pagbati sa insekyuridad diha sa bata. Uban sa usa ka positibo ug maayo kaayong pahayag, ang inahan nga mipahinumdom misuporta sa amahan ug sa bata. Nakombinser ako nga kon mas daghang mga ginikanan ang mohimo sa pag-istoryahanay nga sama niini, ang mga kalidad sa kinatibuk-ang kaminyoon ug pamilya molambo.

Mga Sugyot alang sa Pagpalambo sa Kalidad sa Kaminyoon

Ang maayong balita mahitungod sa pagpalambo sa kalidad sa kaminyoon mao nga ang mga pag-usab [shifts] posibling mahimo diha dayon pinaagi sa paglakip sa ginagmayng mga kausaban. Ang mosunod mao ang pipila sa mga sugyot:

Ihulagway ug ipakigbahin kon unsay imong gusto nga mahitabo sa inyong kaminyoon sa moabut nga 5, 10, o 20 ka tuig. Kanunay kong masurprisa bahin sa mga magtiayon nga dili maghisgot kon unsa nga matang sa kaminyoon ang gusto nilang mabatunan. Ang paghimo og ingon niining panaghisgot maghimo sa magtiayon nga motutok sa ilang kaminyoon ug mahimong aktibo sa pagpalambo niini ug sa commitment para sa umaabut.

Isulat ug ipakigbahin ang positibo nga mga panumduman sa kaminyoon. Ang negatibong mga emosyon may kalagmitan nga magpasulabi nga kini mopuli sa paglaum. Kon ang mga tawo maghunahuna ug mopakigbahin og positibo nga mga

panumduman, naghimo sila og luna nga molaum pag-usab.

Ipakigbahin ang usa ka panumduman diin nabuntog ninyong duha ang usa ka hagit. Ang paghinumdom niini nga mga kahimtang usa ka paagi sa pag-access sa kahihsahan isip magtiayon.

Paghimo og gagmay apan makahuluganong mga habit sa inyong pagpanamilit ug pagkita og usab. Ingon og naandan ra kini, apan ang mga magtiayon sa kasagaran makalimot nga ang halok, gakos, o sa paglitok og mga pulong makapalambo sa kaminyoon paglabay sa panahon.

Paghimo og mga butang nga bag-o ug makahinam atol sa inyong panag-date. Dunay pagsiksik nga nag-ingon nga ang mga magtiayon nga mag-date gayud sa tuyo pinaagi sa pagtinguha og bag-ong mga kasinatian sagad nakakab-ot og maayong kalidad nga relasyon. Kini nagkinahanglan sa pagkamamugnaon ug paningkamot, dili kwarta.

Sultihi kanunay ang inyong mga anak kon unsa ang imong giganahan sa imong kapikas. Kini ang akong paborito. Kon dunay mga magtiayon nga akong i-therapy ug mituman sa tanan nakong gisulti, moreport sila nga adunay diha-diha dayon ug positibo nga mga resulta.

Aktibo nga magtinguha og mga kapa-nguhaan nga makapalambo sa kaminyoon. Kini naglakip sa mga libro ug mga artikulo (inimprinta o audio), mga dula, lektur, fireside, workshop, mga komperensya, ug uban pa.

Mangutana kanunay sa matag usa kon ang inyong relasyon mas maayo ba o mas bati kay sa kaniadto ug hisguti unsay inyong mahimo aron mas magkasuod kamo. Mahimo kining buhaton kada adlaw, kada semana, o kada bulan ug kini makahatag og paagi aron maka-focus pag-usab ngadto sa kaminyoon.

Pakigtambag sa inyong bishop aron maka-access sa propesyunal nga mga kapanguhaan kon gikinahanglan. Alang sa lain-laing rason, ang mga tawo kasagaran molangan sa pagpangayo og tabang. Dili ko makaihap kon kapila ko nanghinaot nga unta kana nga magtiayon nangayo og tabang diha dayon sa wala pa mograbe ang kagubot nga mibungkag sa kaminyoon.

Mag-ampo. Si Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, mitambag: “Pag-ampo alang sa gugma nga nagtugot kaninyo nga makita ang kamaayo diha sa inyong kapikas. Pag-ampo alang sa gugma nga naghimo sa mga kahuyang ug mga kasaypanan nga daw gamay ra. Pag-ampo alang sa gugma sa paghimo og kalipay sa inyong kauban sa inyong kaugalingon. Pag-ampo alang sa gugma nga buot mopagaan sa kabug-at ug motangtang sa mga kagulan sa imong kapikas.”⁹ Kon kini ingon og lisud kaayo, ang magtiayon mahimo ra nga mag-ampo aron *makabaton* og tinguha nianang mga butanga.

Ang Langitnong Amahan Gusto nga Kita Makabaton og Malipayong Kaminyoon

Si Presidente Howard W. Hunter (1907–95) mipahayag nga “bisan unsa man ang hikapon ni Jesus kini mabuhi. Kon hikapon ni Jesus ang kaminyoon, kini mabuhi. Kon siya tugutan nga mohikap sa pamilya, kini mabuhi.”¹⁰ Ako adunay kombiksyon nga ang Langitnong Amahan gusto nga kita makabaton og maayo kaayo nga kaminyoon nga

may labing taas nga kalidad ug nga Siya mogiya sa atong mga paningkamot sa pagpalambo niadtong relasyon alang sa kaayohan sa atong mga pamilya. Ang malipayon nga kaminyoon mohatag kanato og dagkong panalangin ug sa atong mga anak. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
2. Tan-awa sa E. Mark Cummings ug Patrick T. Davies, *Marital Conflict and Children: An Emotional Security Perspective* (2010).
3. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan*: Spencer W. Kimball (2006), 242.
4. Dallin H. Oaks, “Deborsyo,” *Liahona*, Mayo 2007, 70.
5. Russell M. Nelson, “Celestial nga Kaminyoon,” *Liahona*, Nob. 2008, 92–95.
6. William J. Doherty, *Take Back Your Marriage: Sticking Together in a World That Pulls Us Apart*, 2nd ed. (2013), 8, 9.
7. Elaine S. Dalton, “Higugmaa ang Iyang Inahan,” *Liahona*, Nob. 2011, 77.
8. Tan-awa sa “By the Hour” (video), *Homefront* TV spots, lds.org/media-library/video/homefronts.
9. Henry B. Eyring, “Ang Atong Hingpit nga Ehemplo,” *Liahona*, Nob. 2009, 71.
10. Howard W. Hunter, “Follow the Son of God,” *Ensign*, Nob. 1979, 65.

Ni Elder Bruce C. Hafen

Miserbisyo isip sakop
sa Seventy gikan sa
1996 hangtud 2010

ANG Templo UG ANG KINAIYANHON NGA HAN-AY SA Kaminyoon

Mao kini ang ikaduha sa duha ka mga artikulo ni Elder Hafen nga mitabang sa pag-saulog sa ika-20 nga anibersaryo sa "Ang Pamilya: usa Ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan." Ang unang artikulo gimantala sa Agosto 2015 nga isyu sa Liahona.

Kon ang makalibug nga kultura nakapalibug kanato mahitungod sa unsay mga kahulugan sa kaminyoon, lagmit kitang mopasagad na lang sa atong kaugali-ngon ug sa usag usa sa dili madugay. Apan adunay paglaum. Ang mahangturon nga mga sumbanan sa templo makatabang kanato sa pagbuntog sa modernong mga kasamok.

Matag higayon nga kita moadto sa templo, ang mga ordinansa subling ipasinati kanato sa kinaiyanhon nga han-ay sa uniberso, lakip sa kinaiyanhon nga han-ay sa kaminyoon. Sama sa karaang marinero, kita motan-aw sa langit aron sa pagkuha sa atong mga direksyon—ug kita makahimo niana pinaagi sa templo. Ang Santos sa ulahing mga adlaw nga scholar nga si Hugh Nibley misulat:

"Ang templo gitukod aron sa pagrepresentar sa mga baruganan sa pag-organisar sa uniberso. Kini mao ang eskwelahan diin ang mga tawo magkat-on mahitungod niining mga butanga. . . .

" . . . Ang templo sa yuta [mao] ang naa sa tunga-tunga sa tanang butang, . . . ang bugtong dapit nga nakaapekto sa unsay panghitabo sa kahangturan, ang dapit diin ang yuta ug ang langit magkahiusa."¹

Sa ingon, ang templo adunay gahum sa pagkultit sa natural nga mga balaod sa Dios bahin sa kaminyoon ug sa kinabuhing pamilya ngadto sa atong mga kasingkasing.

Ang Kaminyoon ni Adan ug ni Eva

Una natong nakat-unan ang mga pagtulun-an sa templo mahitungod sa kaminyoon diha sa sugilanon ni Adan ug ni Eva—ang lumad nga the sugilanon bahin sa templo. Usa ka higala sa makausa nangutana nako, "Kon si Kristo pa maoy

Ang templo mao ang dapit diin ang langit ug ang yuta magkahiusa.

sentro sa ebanghelyo ug sa templo, ngano man nga ang sugilanon sa endowment sa templo wala man magtudlo sa sugilanon sa kinabuhi ni Kristo? Unsa may anaa niining mahitungod ni Adan ug ni Eva?"

Nakabaton ako og pagbati nga ang kinabuhi ni Kristo mao ang sugilanon mahitungod sa *paghatag* sa Pag-ula. Ang sugilanon ni Adan ug ni Eva mao ang sugilanon mahitungod sa *pagdawat* sa Pag-ula, taliwala sa usahay makahadlok nga oposisyon sa mortalidad.

Si Adan ug si Eva mao ang unang katawhan nga nakadawat sa Pag-ula ni Jesukristo. Sila usab ang unang ginikanan nga nakahibalo sa gugma nga mahatag sa bag-ong anak, sa makapamalandong nga sakripisyo sa pagmatuto sa usa ka anak, ug sa tumang pag-antus nga magtan-aw sa mga anak nga migamit sa ilang kabubut-on sa dili maalamong paagi.

Ang amahan nga si Lehi mihatag kanato sa doktrinal nga kahulugan alang sa pagsabut sa ilang kasinatian—ug sa atoa. Siya misulti kanato nga kon si Adan ug Eva wala pa unta makakaon gikan sa kahoy sa kahibalo, sila "magpabilin unta diha sa tanaman sa Eden. . . .

"Ug sila dili unta makabaton og mga anak; busa sila unta magpabilin diha sa usa ka kahimtang nga walay sala,

walay hingpit nga kalipay, tungod kay sila wala makasinati sa pagkauyamat; walay gihimo nga maayo, kay sila wala makasinati og sala. . . .

“Si Adan napukan aron ang mga tawo mahimo [mortal]; ug ang mga tawo naingon, nga unta sila makabaton og hingpit nga kalipay.” (2 Nephi 2:22–23, 25).

Busa, sa sukwahi nga paagi, ang sala, kalisdanan, ug ang mga anak makatabang sa pagmugna og kahintang alang sa pagkat-on unsay kahulugan sa hingpit nga kalipay—usa ka proseso nga nahimong posible pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo.

Tungod sa Pag-ula, kita makat-on gikan sa atong mga kasinatian nga dili na masilutan gumikan kanila. Ug ang pagdawat sa Pag-ula, sama sa nabuhat ni Adan ug Eva, dili lamang usa ka doktrina sa pagpasaylo sa mga kasal-anan; kini ang kinauyokan nga doktrina nga nagtugot og tawha-nong kalamboan. Sa ingon, ang sakripisyo ni Kristo wala lamang magpahibalik kanila ngadto sa Eden sa kainosente. Kana mahimong usa ka sugilanon nga walay plano ug walay paglambo sa kinaiya. Hinoon, sila mibiya sa tanaman nga nag-inunongay ug nagpadayon sa unahan, managkauban, ngadto sa kalibutan nga maoy atong gipuy-an karon.

Ang lumad nga sugilanon bahin sa templo maisip nga sugilanon sa managtiayon kinsa nagtambayayong sa pag-atubang sa walay hunong nga mortal nga oposisyon. Kay pinaagi

lamang sa pakigharong nianang usahay-miserabling oposisyon sila makakat-on ug makasabut sa matuod nga kalipay.

Maghunahuna kita og duha ka mga implikasyon mahitungod sa atong pagsabut sa kaminyoon gikan sa sugilanon ni Adan ug Eva. Una mao ang positibong pag-aninaw sa Pagpahiuli mahitungod sa Pagkapukan. Kita nasayud nga si Adan ug Eva maalamong mipili diha sa tanaman tungod kay sa mortalidad lamang mahatag ang mga kasinatian nga gikinahanglan aron matuman ang plano sa Dios alang kanila—ug alang kanato. Agig kalahian, ang tradisyonal nga Kristiyanismo nagtudlo nga ang pagpili ni Eva maoy usa ka subo nga kasaypanan, nagdala sa kapungot sa Dios sa tanang katawhan. Pipila sa Kristiyanong mga simbahan nagtudlo pa gihapon nga tungod kay ang kababayan-an mao ang mga anak nga babaye sa hungog nga Eva, ang mga asawa kinahanglang *mag-agad* sa ilang mga bana.

Sa kusganong pagsupak niini nga ideya, kadaghanan sa katawhan karon moingon nga ang asawa kinahanglang *dili mag-agad* sa iyang bana. Ug, agig pag-angay-angay, sila modugang pa nga, ang bana kinahanglan usab nga dili mag-agad sa iyang asawa. Apan kon ang managtiayon dili mag-agad sa usag usa, sila nagdawat lamang sa karon nga “walay-pulos nga mga pasalig”, ug ang mga tawo motalikod sa ilang kaminyoon sa higayon nga dili na malingaw—o sa higayon magsugod na ang kasamok.

Hain man ang husto: mag-agad o dili mag-agad? Walay usa niana. Ang gipahiuli nga ebanghelyo—lahi sa ubang Kristiyanismo—nagtudlo kini nga ang pagpili ni Eva ug ni Adan sa tanaman dili usa ka sayop o usa ka aksidente; hinoon, kini tinuyo, gani mahimayaon, usa ka bahin sa plano sa kaluwasan. Sa ingon ang Pagpahiuli nagtan-aw kang Eva—ug sa tanang mga babaye—isip halangdong mga nilalang kinsa maoy kompletong tumbas sa mga lalaki.

Busa, si Eva dili mag-agad kang Adan; dili sab sa ingon nga siya dili mag-agadni Adan. Hinoon, si Eva ug si Adan *maagaron* sa usag usa. Sila “ingon nga magkauban” kinsa “nagtinabangay sa usag-usa” sa tanan nilang buhaton.²

Nagdala og usa ka Masulub-on nga Kasingkasing ngadto sa Altar

Ikaduha, sa dihang si Adan ug Eva mibiya sa tanaman, ang Ginoo misugo kanila sa pagtukod og altar ug maghalad og mga hayop nga isakripisyo. Human sa daghang

Si Eva ug Adan maagaron, ingon nga magkauban kinsa nagtinabangay sa usag usa sa tanan nilang gibuhat.

mga adlaw ang anghel nangutana kang Adan nganong siya mihalad og sakripisyo. Ug si Adan miingon ngadto kaniya: “Wala ako masayud, gawas nga ang Ginoo misugo ka-nako.” Dayon ang anghel miingon kaniya, “Kini nga butang mao ang usa ka pagkasama sa sakripisyo sa Bugtong Anak” (Moises 5:6–7).

Sa ingon, ang mga hayop nga gisakripisyo ni Adan ug Eva mao ang mga simbolo nga nagtumong kanila ngadto sa umaabut nga matubsanong sakripisyo sa Iyang Anak. Ang anghel dayon mitudlo kanila nga ang sakripisyo ni Kristo ug ang plano sa katubsanan mohatag og kahulugan ug katuyoan sa tanan nilang pagsupak—tinuod gayud, ngadto sa tanan nilang kasinatian sa pagkamortal.

Pipila kanato moadto sa templo karon sama sa paagi sa unang paghalad ni Adan ug Eva og mga sakripisyo—tungod kay kita gimandoan, wala masayud kon ngano. Ang yano nga kamasulundon sigurado nga mas maayo kay sa dili pagbuhat sa mga ordinansa. Apan ang Ginoo, kinsa mipadala sa anghel, buot gayud nga ilang masayran kon ngano—ug ako mituo nga Siya gusto nga *kita* masayud kon ngano.

Ang mga ordinansa sa templo sa karon usa ba usab “ka pagkasama . . . sa Bugtong Anak”? Hunahunaa sa unsang paagi ang mga altar sa templo, sama sa altar ni Adan ug Eva, mao ang mga altar sa pag-ampo, sakripisyo, ug mga pakigsaad. Hunahunaa ang gidak-on sa pagsakripisyo sa tanang mga pakigsaad sa endowment.

Sukad sa panahon nga nakompleto ni Kristo ang Iyang maulaon nga misyon, wala na kita maghalad og mga hayop

nga isakripisyo, apan mipakigsaad kita sa pagsakripisyo. Sa unsa nga paagi? Si Kristo mitudlo sa mga Nephite, “kamo mohalad og usa ka sakripisyo ngari kanako nga usa ka masulub-on nga kasingkasing ug usa ka mahinulsulon nga espiritu” (3 Nephi 9:20; tan-awa usab sa 2 Nephi 2:7).

Ang hayop nga sakripisyo nagsimbolo sa Amahan nga gisakripisyo ang Anak, apan ang pagsakripisyo sa usa ka masulub-on nga kasingkasing ug mahinulsulon nga espiritu nagsimbolo sa Kaugalingong pagsakripisyo sa Anak. Si Elder James E. Talmage (1862–1933) sa Korum sa Napulog duha ka mga Apostoles misulat nga “si Jesus namatay nga dunay masulub-on nga kasingkasing.”³ sa pagpahisama, kita karon maghalad sa atong kaugalingon—sa atong mga kasingkasing nga masulub-on—isip usa ka personal nga sakripisyo.⁴ Sama sa giingon ni Elder Neal A. Maxwell (1926–2004) sa Korum sa napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang matuod, nga personal nga sakripisyo dili gayud mao ang pagbutang og usa ka hayop diha sa altar. Hinoon, mao kini ang kaandam nga mobutang sa hayop *ngari kanato* diha sa altar ug pasagdan nga mahurot kini!”⁵

Samtang nagserbisyo bag-ohay lang isip presidente sa St. George Utah Temple, mag-seal nako og usa ka batan-ong magtiayon. Samtang sila akong gidapit sa altar ug ang pamanhunon miagak sa kamot sa iyang pangasaw-unon, ako nakaamgo nga hapit na nilang ibutang ibabaw sa altar ang pagsakripisyo sa ilang kaugalingong masulub-on nga kasingkasing ug mahinulsulon nga espiritu—usa ka dili hinakog nga paghalad sa ilang mga kaugalingon ngadto

sa usag usa ug ngadto sa Dios sa pagsunod sa sakripisyo ni Kristo alang kanila. Ug sa unsang tumong? Aron pinaagi sa tibuok kinabuhi nga pagsakripisyo alang sa usag usa—kana mao ang, pagpaningkamot sa pagsunod sa Iyang gibuhat—sila unta mas mahisama Kaniya.

Pinaagi sa pagpakabuhi og ingon niana sa matag adlaw, sila sa matag usa maduol sa Dios, diin mohimo usab nilang mas maduol sa usag usa. Sa ingon, ang pagsunod sa mga pakigsaad sa ordinansa sa pagbugkos nagbalaan dili lamang sa ilang kaminyoon apan sa ila usab nga mga kasingkasing ug sa ila gayud nga mga kinabuhi.

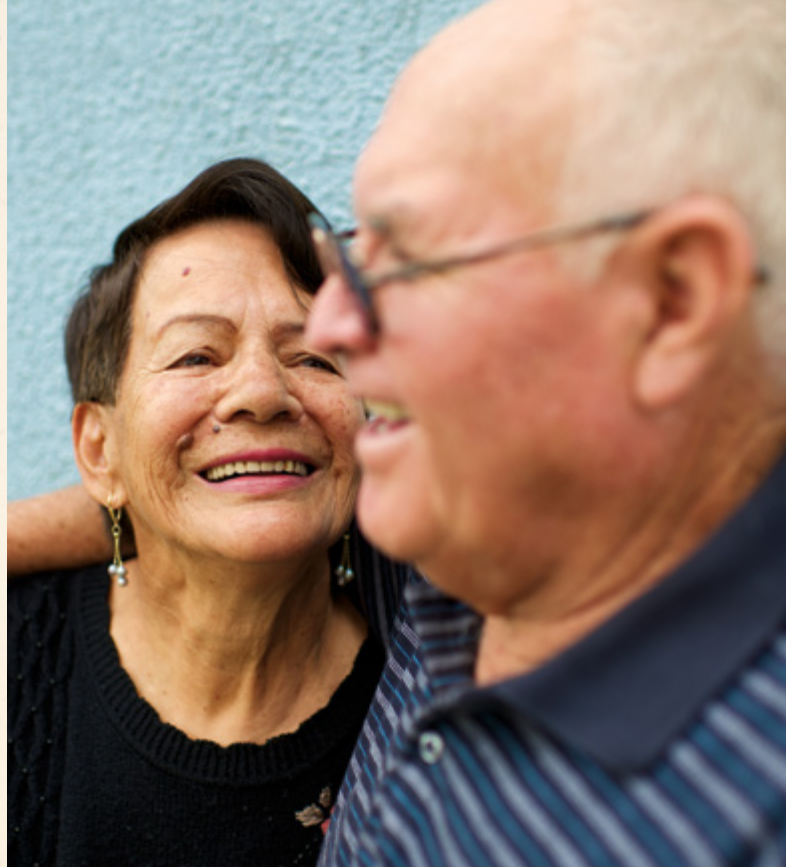
Kini nga pagsabut sa kaminyoon labihan ug lahi ra kaayo kay sa nagpatigbabaw nga panlantaw bahin sa kaminyoon karon. Sa Iyang sambingay sa maayong magbalantay, gihulagway ni Jesus ang binayaran—usa ka tawo nga sinuholan sa pag-atiman sa karnero. Kon ang mga lobo moabut, Siya miingon, ang sinuholan nga magbalantay “mobiya sa mga karnero, ug makalagiw.” Ngano nga ang sinuholan nga magbalantay modagan palayo? Tungod kay ang mga karnero dili iyang kaugalingon. Agig pagtandi, si Jesus miingon sa iyang Kaugalingon, “Ako mao ang maayong magbalantay sa mga karnero. . . . igahalad ko ang akong kinabuhi sa pagpakamatay alang sa mga karnero.” (Tan-awa sa Juan 10:11–15.)

Daghang mga tawo karon naghunahuna sa kaminyoon isip usa ka dili pormal nga kasabutan tali sa duha ka mga sinuholan. Kon ang usa ka sinuholan mibati nga nahulga sa mga lobo sa kasamok, yano ra kining mosibat. Ngano gud nga irisgo sa usa ka sinuholan ang kahupayan o kasayon, kinabuhi pa kaha?

Apan sa higayon nga kita mohalad diha sa atong kamiyoon og masulub-on nga kasingkasing ug mahinulsulon nga espiritu nga susama sa Maayong Magbalantay, misaad kita sa paghatag sa atong mga kinabuhi alang sa mga karnero sa atong pakigsaad, usa ka adlaw o gani usa ka oras matag higayon. Kini nga proseso nagdapit kanato sa walay paghinakog nga pagdala sa mga kasakit ug kalipay sa atong kapikas ug mga anak, nga nagsunod gamit ang atong limitado nga pamaagi kon giunsa sa Manluluwas sa pagdala nganha Kaniya ang atong mga kasakit.

“Ikaw mag-antus sa iyang tanan nga mga kasakitan” (D&P 30:6) miingon ang Ginoo ngadto ni Peter Whitmer mahitungod sa iyang misyonaryo nga kompanyon nga si Oliver Cowdery. Si Isaias mipalanog nianang pulonga agig paghulagway kang Kristo ug niadtong Iyang gitubos: “Sa ilang tanan nga mga kasakit siya nasakit, . . . ug midala kanila sa tanan nga mga adlaw sa karaan” (Isaias 63:9; tan-awa usab D&P 133:53).

Usa ka temple worker kansang asawa namatay na human siya nag-antus og makaluya nga balatian sulod sa daghang katuigan misulti kanako, “Abi nako og nasayud

na kon unsa ang gugma—kami kapin na sa 50 ka bulahang tuig nga nag-uban. Apan diha lamang sa pagpaningkamot sa pag-atiman kaniya sulod niining katapusang katuigan nga akong nakaplagan unsa gayud ang gugma.”

Pinaagi sa pagpakigbahin sa mga kasakit sa iyang asawa, kining tawhana nakakaplag og halawom nga tinubdan sa kaluoy diha sa iyang kasingkasing nga dili gayud mahibaloan sa usa ka sinuholan nga magbalantay. Ang pagkatigom sa akong mga nakaplagan naghatag og makapabalaan nga proseso sa pagkahimong sama sa Maayong Magbalantay—pinaagi sa pagsunod ug paghatag sama sa gibuhat ni Jesus. Dili kay sulagma, kana nga matang sa pagpakabuhi nagsangkap og dili mahulipan nga kalig-on ngadto sa sosyal nga mga kaayohan sa atong kultura.

Kaminyoon ug ang Tinuod nga Kalipay

Usa ka higala nangutana bag-ohay lang, “Kon unsa ka duol sa kahingpitan ang kinahanglan natong sundon aron madawat ang himaya nga gisaad sa sealing sa templo?” Mga bana ug asawa ila-ilaha og maayo ang usag usa, ilabi na niadtong kinsa nagtinguha og mahangturong mga panalangin, nga sa pipila ka adlaw sila sa tinuoray maghunahuna kon sila nagpakabuhi ba paduol sa kahingpitan—o kon ang ilang kapikas naghimo ba usab sa ingon.

Ganahan ko sa tubag nga gihatag diha sa mga panamilitni Moroni: “Kon kamo molimud sa inyong mga kaugalingon sa tanan nga dili diosnon, ug mohigugma sa Dios uban sa tibuok ninyo nga gahum, hunahuna ug kusog, *niana* ang iyang grasya igo alang kaninyo, nga . . . kamo

mahimo nga hingpit diha kang Kristo” (Moroni 10:32; emphasis gidugang). Usa ka paagi sa pagwagtang sa atong mga kaugalingon sa *pagkadili diosnon* mao ang pagpabiling duol sa templo, tungod kay diha sa mga ordinansa niini “ang gahum sa *pagkadiosnon* ikapakita” (D&P 84:20; emphasis gidugang). Dugang pa, ang paghigugma sa “Dios sa tibuok [natong] gahum” nagpasabut sa paghigugma hangtud sa atong linaing personal nga kapasidad, dili sa pipila ka pangagpas ug dili makab-ot nga kahingpitan.

Samtang atong ilimud ang atong mga kaugalingon sa pagkadili diosnon ug sa tinud-anayng paghigugma sa Dios kutob sa atong mahimo, ang makahingpit nga grasya ni Kristo makakompleto sa proseso sa pag-ayo kanato. Usa ka sulat sa Unang kapangulohan nga gisulat niadtong 1902 naghigot unsay sumada sa sakripisyo ni Kristo kon dugangan sa atong kaugalingong sakripisyo: “Human maabut ang hingpit nga kahimtang sa kinabuhi ang mga tawo wala nay laing tinguhaon pa kay sa magpakabuhì sumala sa [pagkamatarung], lakip nianang naghiusa kanila isip bana ug asawa. . . . Kadtong makakab-ut sa una o celestial nga pagkabanhaw kinahanglan gayud nga putli ug balaan, ug sila mahimong hingpit ingon man usab sa lawas. . . . Matag lalaki ug babaye nga makaabut niining dili mahulagway nga kahimtang sa kinabuhi mahimong matahum sama sa mga anghel nga naglibut sa trono sa Dios; . . . kay ang kahuyang sa unod ang nabuntog na ug nahikalimtan; ug ang duha maanaa diha sa panag-uyon uban sa balaod nga naghiusa kanila”⁶

Usa ka babaye nga akong nahibaloan nga naminyo mga 50 ka tuig na ang milabay didto sa templo. Human siya ug ang iyang bana aduna nay mga anak, ang iyang gubot nga kinabuhi misangpot sa ilang diborsyo ug sa iyang pagka-excommunicate sa Simbahan. Dayon giputol niya ang iyang pagka-miyembro sa Simbahan ug mipili og tunukon nga dalan. Wala madugay ang iyang kanhi bana namatay. Siya akong nahimamat sa dihang gidala siya sa iyang anak nga babaye sa akong opisina aron pagsuhid kon ang inahan makabalik pa gayud ngadto sa templo.

Human sa malinawon nga panag-istorya mahitungod sa unsang paagi atong makat-unan gikan sa kasinatian nga walay paghukom niini, among gihisgutan ang proseso sa paghinulsol, pagpabunyag og usab, ug pagpahiuli sa mga panalangin sa templo. Dayon siya akong giingnan nga ang mga ordinansa sa pagpahiuli usab mopahiuli sa iyang sealing sa templo. Andam na ba siya alang niana?

Ang anak nga babaye misulti og una. “Ako adunay bipolar disorder [problema sa subo nga pagbatil],” siya miingon. “Ang akong anak nga lalaki bipolar. Nahibalo kaayo mi mahitungod nianang disorder kay sa naandan, ug kami mitumar og mga tambal nga makatabang. Sa paghinumdom, nagtuo ko nga bipolar ang akong amahan, ug kana tingali ang nakaimpluwensya sa daghang malisud nga mga butang sa among kinabuhi sa pamilya. Ako dili mohukom kaniya karon.”

Ang inahan hinayng mitubag, “Kon ako makabalik man gayud sa templo ugma damlag, ako maandam na alang sa pagpahiuli sa akong sealing.”

Samtang nagtan-aw ko nila nga nanlakaw sa pasilyo, nakaamgo ko nga ang templo ug ang mga gahum ni Elijah sa pagbugkos mao ang tinubdan sa panag-uli, pagpabalik dili lamang sa mga kasingkasing sa mga anak ug mga gini-kanan ngadto sa usag usa apan usab sa pagpabalik sa mga kasingkasing sa mga asawa ug bana ngadto sa usag usa. Sa wala madugay nakadawat ko og mensahe nga ang inahan nabunyagan pag-usab.

Ako mopamatuod nga ang han-ay sa kaminyoon nga gi-hatag sa Dios ngadto ni Adan ug Eva bilihon kaayo—aron makit-an kini, aron matukod kini, ug aron magpabilin kini diha sa atong kinabuhi. Ako mopamatuod usab nga ang mga bana ug asawa kinsa naningkamot sa pagpuyo sama sa Maayong Magbalantay makakaplag, ug mohatag ngadto sa usag usa, og mas abunda nga kinabuhi sa tinuod nga kalipay. ■

Gikan sa pakigpulong nga, “Marriage, Family Law, and the Temple,” nga gipakigpulong sa J. Reuben Clark Law Society sa Tinuig nga Fireside sa Siyudad sa Salt Lake niadtong Ene. 31, 2014.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Hugh Nibley, *Eloquent Witness: Nibley on Himself, Others, and the Temple*, in *The Collected Works of Hugh Nibley*, 19 vols. (2008), 17:312, 313; see also *Encyclopedia of Mormonism*, 5 vols. (1992), “Meanings and Functions of Temples,” 4:1458–59.
2. “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
3. James E. Talmage, *Jesus the Christ*, ika-3 ed. (1916), 669.
4. “Ug dihay gipundok . . . usa ka dili maihap nga mga pundok sa mga espiritu sa mga makiangayon, kinsa nagmatinud-anon sa pagpamatuod ni Jesus samtang sila nagpuyo sa pagka-mortal; Ug kinsa mihalad og sakripisyo nga may pagkasama sa dako nga sakripisyo sa Anak sa Dios, ug miantus og kalisdanan diha sa ngalan sa ilang Manunubos” (Doktrina ug mga Pakigsaad 138:12–13).
5. Neal A. Maxwell, “Deny Yourselves of All Ungodliness,” *Ensign*, Mayo 1995, 68; emphasis gidugang.
6. Joseph F. Smith, John R. Winder, and Anthon H. Lund letter to Christine Eggleston, Ene. 28, 1902, LDS Church History Library.

Ang mahangturon nga mga sumbanan sa templo makatabang kanato nga mabuntog ang modernong mga kasamok.

Ni Elder
Per G. Malm
Sa Seventy

Mga Handbook sa Simbahan

ANG SINULAT NGA HAN-AY SA MGA BUTANG

Sa atong pagsunod sa mga handbook ug paggamit sa tiningub nga kaalam nga gitanyag niini, ang Ginoo motabang kanato ug niadtong atong giserbisuhan nga mahimong “nangatugob [hingpit] diha kaniya.”

Isip usa ka returned missionary, nagkapuliki sa bag-ong pamilya ug sa akong kaugalingon nga kompanya, gitawag ko nga mahimong presidente sa igong gidak-on nga branch nga dunay daghang matinud-anon ug hingkod nga mga miyembro. Gibati ba nako nga andam, nabansay, ug edukado nga magsugod sa pagserbisyo? Wala! Ako dunay maayo nga mga magtatambag kinsa akong mahisgutan sa mga problema. Apan ang ilang tabang igo na ba? Dili!

Ang Ginoo naglaum nga ang “matag tawo makakat-on sa iyang katungdanan” (D&P 107:99), ug Siya naglaum kanato nga “[momahal] diha sa [atong] mga hunahuna . . . sa mga pulong sa [Dios]” (D&P 84:85). Dayon Siya naglaum kanato nga mosalig sa inspirasyon sa Espiritu Santo—nianang espesyal nga gasa nga gihatag ngadto sa tanan nga mga miyembro uban sa saad sa padayon nga giya ug pagpadayag.

Naghunahuna og balik niana nga calling ug sa uban pang mga calling, ako nakaamgo nga agig dugang sa Espiritu Santo ug sa mga kasulatan, ang nakatabang gayud kanako mao ang mga handbook sa Simbahan! Kini dakong tinubdan sa impormasyon—isip usa ka giya sa akong inisyal nga pagkat-on ug isip usa ka bililhon nga pakisayran samtang nagpadayon.

Nganong Gikinahanglan Man Nato ang mga Handbook sa Simbahan?

Si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo, “Samtang ang mga handbook dili sama og pagtugot sa mga kasulatan, kini nagrepresentar sa bag-o nga mga paghubad ug sa pamaagi nga mga direksyon sa pinakataas nga mga awtoridad sa Simbahan.”¹ Si Elder Russell M. Nelson sa Korum sa Napulog

Naghunahuna sa akong calling isip presidente sa branch, nakaamgo ko nga agig dugang sa Espiritu Santo ug sa mga kasulatan, ang nakatabang gayud kanako mao ang mga handbook sa Simbahan!

LUWAS DIHA SA MGA HANDBOOK

“Bisan og kamo dugay na kaayo nga namiyembro sa Simbahan o usa ka bag-ohay lang nga namiyembro, konsultaha ang handbook kon dili kamo sigurado bahin sa usa ka lagda o pamaagi. Lagmit kamo mohunahuna nga kahibalo kamo modala sa sitwasyon, nga, sa pagkatinuod, lagmit kamo mahimong anaa sa sayop nga pagtuo. Adunay kasiguroan sa pagsunod sa mga handbook.”

Si presidente Thomas S. Monson, “Pangbukas nga Pakigpulong,” 2010 *Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa Pagpangulo*.

Duha ka mga Apostoles midugang nga kadtong mga general authority—ang Unang Kapangulohan ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles—mga tawo nga dunay “igong kahingkod, kasinatian, ug grabeng pagpangandam.”²

Sa ingon, ang mga handbook sa Simbahan nagpakita sa tiningub nga kaalam—gikuha gikan sa nasulayan, naprubahan nga mga kasinatian—sa mga propeta ug mga apostoles. Kana nga kaalam nagtudlo kanato sa labing maayong paagi sa pagkab-ot sa maayong mga resulta sa pagpatuman sa misyon sa Simbahan sa paglabay sa panahon. Ang Ginoo mitambag, “Pangitaa ninyo nga makugihon ug magtudlo sa usag usa sa mga pulong sa kaalam; oo, pangitaa ninyo gikan sa labing maayo nga mga basahon ang mga pulong sa kaalam” (D&P 88:118; 109:7). Sigurado, ang kaalam diha sa mga handbook mopasarang niini ingon nga “labing maayo nga mga basahon.”

Ang mga Handbook Makatabang Kanato nga Mapabilin ang mga Polisiya, mga Pamaagi, ug mga Programa

Si Presidente Thomas S. Monson namahayag nga kon wala ang mga handbook, “mahimong imposible ang pagpabilin sa

panag-uyon sa mga lagda, mga pamaagi, ug mga programa sa Simbahan.” Siya midugang, “Sa miaging katuigan, kami kinahanglan nga mokorihir sa daghang mga pagsulay sa maayo og tumong nga mga lider sa pag-usab sa pipila ka mga programa sa Simbahan.”

Si Presidente Monson miingon nga kon ang mga lider dili eksaktong mosunod sa mga pamaagi, “ang Unang Kapangulohan kinahanglang moaprubar sa aksyon o kini pagausbong.” Sa laing pagkasulti, kon atong ibaliwala ang mga handbook, kita nagdugang og buluhaton sa Unang Kapangulohan.

“Hapit sa tanang kahimtang,” siya miingon, “kon ang mga lider mobasa lang gayud, mosabot ug mosunod sa handbook, ang ingon niana nga mga problema dili motumaw. . . . Adunay kasiguroan sa pagsunod sa mga handbook.”³

Si Presidente Monson midugang nga bisan unsa pa man ang atong mga calling sa pagpangulo, ang mga handbook naglangkob og dakong tinubdan sa impormasyon ug giya nga makatabang kanato nga epektibong makapangalagad, makasabot sa tukma nga pag-function sa Simbahan, makakat-on ug makatuman sa atong mga katungdanan (tan-awa sa D&P 107:99), ug makaandam alang sa mga posisyon sa pagpangulo sa umaabut.

Ang Mga Handbook Nagtudlo Kon Unsa Ang Gikinahanglan

Ang mga handbook nagtudlo nga samtang “ang mga ginikanan adunay mahinungdanon nga responsibilidad sa pagtabang sa ilang mga anak sa pagpangandam sa pagbalik ngadto sa Langitnong Amahan,” ang “Simbahan sa Manluluwas naghatag og organisasyon ug pamaagi sa pagtudlo sa ebanghelyo ni Jesukristo sa tanang mga anak sa Dios.” Ang mga handbook nagtudlo usab nga ang Simbahan “naghatag sa awtoridad sa priesthood sa pagpangalagad sa mga ordinansa sa kaluwasan ug kahimayaan ngadto sa tanan kinsa mga takus ug andam sa pagdawat niini.”⁴

Ang doktrina nga gilatifid sa pagdumala sa Simbahan makita sa unang tulo ka mga kapitulo sa *Handbook 2: Administering the Church*:

1. Mga pamilya ug ang Simbahan diha sa Plano sa Dios
2. Mga Baruganan sa Priesthood
3. Pagpangulo diha sa Simbahan ni Jesukristo

Kita kinahanglang magtuon og maayo niining tulo ka mga kapitulo. Kini nagpahinumdom kanato nga ang Simbahan “gitukod sa Dios aron sa pagtabang sa Iyang buhat sa pagpahinabo sa kaluwasan ug kahimayaan sa Iyang mga anak.”⁵ Kini naghimo niini pinaagi sa mga kalihokan, mga oportunidad, ug mga programa alang sa pagserbisyo, pagpanalangin, ug personal nga kalamboan nga mag-focus sa mga responsibilidad nga balaanong gisangon nga nagsuporta ug naglig-on sa mga indibidwal ug mga pamilya.

Kini nga mga responsibilidad “naglakip sa pagtabang sa mga miyembro sa pagsunod sa ebanghelyo ni Jesukristo, pagpundok sa Israel pinaagi sa misyonaryo nga buhat, pag-amuma sa mga kabus ug timawa, ug paghimo sa kaluwasan sa patay pinaagi sa pagtukod og mga templo ug paghimo sa gitugyan nga mga ordinansa.”⁶

Samtang kita makasabut niini nga doktrina nga gilati, ang katuyoan ug tahas [role] sa tanan nga mga calling diha sa Simbahan nahimong klaro: “Ang mga lider ug mga magtutudlo priesthood ug auxiliary naningkamot sa pagtabang sa uban nga mahimong tinuod nga sumusunod ni Jesukristo.” Dugang pa, “ang mga organisasyon sa Simbahan ug mga programa anaa aron sa pagpanalangin sa mga indibidwal ug mga pamilya ug dili kini matapos diha lamang niini.”⁷

Ang mga handbook gibase sa mga kasulatan, lakip ang pahimangno sa Manluluwas kang Pedro: “Sa mahibalik na ikaw kanako, lig-una ang imong mga igsoon” (Lucas 22:32).

Ang Handbook Mopahigayon sa Pagpadayag

Samtang nagtabang sa usa ka dili kaayo aktibo nga miyembro nga mobalik sa simbahan, ang bishop sa miyembro miribyu sa kapitulo bahin sa Church discipline diha sa *Handbook 1: Stake Presidents and Bishops*. Dayon, human sa pagpakigsulti uban sa iyang kapangulohan sa stake, ang bishop nakahukom sa pagpahigayon og disciplinary council.

“Kami nagkita nang daan isip bishopric ug miribyu sa handbook aron pahinumduman

ang among kaugalingon sa tukma nga mga pamaagi ug sa pag-ila sa mga punto nga may kalabutan sa kasamtangang kaso,” miingon ang bishop. “Kami mibati og kusog sa Espiritu sa Ginoo nga miabag kanamo samtang kami nagsulti-hanay uban sa miyembro.”

Sa kaulahian, human ang bishopric nag-ampo alang sa panabang sa Ginoo, usa sa mga magtatambag ang mibati nga sila kinahanglan usab nga mobasa og kusog sa mahinungdanon nga bahin sa *Handbook 1* sa dihang nahuman na sila, ang bishop nangutana sa matag magtatambag kon unsay iyang girekomendar.

“Bishop, ikaw tingali matingala, apan mao kini ang akong gibati,” miingon ang unang magtatambag sa paghimo sa iyang rekomendasyon. Ang ikaduha nga magtatambag mibati usab sa ingon, sama sa gibati sa bishop.

“Ang pagbasa sa handbook ngadto sa usag usa mitugot sa Espiritu aron sa paglamdag sa atong mga hunahuna,” nahinumdom ang bishop. “Ang mga baruganan nahimong mas klaro kon sa unsang paagi kini may kalabutan niini nga sitwasyon, ug matag usa kanamo gigiyahan ngadto sa sama nga tubag. Kami giandam og maayo sa paghatag og tukma nga tambag aron sa pagtabang sa among pinalangga nga brother nga mobalik ngadto ni Kristo.”

Sama sa nadiskobrehan niini nga bishopric, ang mga instruksyon nga makita diha sa mga handbook sa

Ang mga handbook gibase diha sa mga kasulatan, lakip ang pahimangno sa Manluluwas kang Pedro: “Sa mahibalik na ikaw kanako, lig-una ang imong mga igsoon” (Lucas 22:32).

Samtang kita mosu-
nod sa mga hand-
book ug mogamit
sa tiningub nga
kaalam nga gitan-
yag niini, ang Ginoo
motabang kanato
ug niadtong atong
giserbisyoan nga
mahimong “nanga-
tugob [hingpit] diha
kaniya” (Mga Taga-
Colosas 2:10).

Simbahan “makapahigayon og pagpadayag
*kon kini gigamit aron sa paghatag og pa-
nabut sa mga baruganan, mga polisiya ug
mga pamaagi nga magamit samtang nagti-
nguha sa giya sa Espiritu.*”⁸

Ang mga Handbook Makatabang Kanato sa Pagpanalangin Niadtong Atong Giserbisyoan

Samtang kita mobasa, mosabut ug mosu-
nod sa mga handbook, kini mahimo nga usa
ka panalangin sa atong giserbisyoan.⁹ Ang
kausaban sa polisiya nga gilati diha sa *Hand-
book 2*, sama pananglit, nakatabang sa usa ka
bishop nga makapanalangin ug makalig-on sa
usa ka amahan kinsa naghunahuna nga siya
dili makahimo sa pag-orden sa iyang 12 anyos
nga anak sa Aaronic Priesthood.

Ang kapitulo 20 namahayag, “Ang mga
bishop ug mga presidente sa stake dunay
paghukom sa pagtugot sa mga tighupot sa
priesthood kinsa dili hingpit nga takus sa
templo sa pagpahigayon o sa pag-apil sa

pipila ka mga ordinansa ug mga panalangin,”
lakip sa bunyag ug ordinasyon sa Aaronic
Priesthood.¹⁰ Kay walay rekomend sa templo,
kini nga amahan naghunahuna nga siya dili
makahimo sa pag-orden sa iyang anak nga
lalaki. Apan ang iyang bishop, “ingon nga
gigiyahan sa Espiritu,”¹¹ mihatag og pagtugot
human sa usa ka interbyu.

“Kana nga kasinatian nakapausab sa iyang
kinabuhi,” nahinumdom ang iyang bag-o
nga bishop. “Kini usa ka bahin sa proseso
sa iyang pagkahimong takus sa templo,
na-sealed kauban ang iyang asawa diha sa
templo, ug ang ilang mga anak na-sealed
ngadto kanila.”

Pagka-flexible ug Pagpahiangay—sulod sa Tukmang mga Limitasyon

Ang pagpadayon sa pagkapareha sa mga
baruganan, mga polisiya ug mga pamaagi
sa Simbahan “makahatag og impluwensya
sa Espiritu Santo ngadto sa kinabuhi sa mga
lider ug mga miyembro,” miingon si Elder

Quentin L. Cook sa Korum sa
Napulog Duha ka mga Aposto-
les.¹² Apan sa usa ka tibuok ka-
libutan nga Simbahan diin ang
mga miyembro nag-atubang
og lain-laing mga politikanhon,
sosyal, ug ekonomikanhong
mga kondisyon, ang pipila ka
mga branch ug ward mahimong
magkulang og igong gidaghanon sa
mga miyembro, pagpangulo, ug mga
kapanguhaan sa pagpatuman sa hing-
pit nga programa sa Simbahan. Ang
ubang unit nag-atubang og mga isyu
nga may kalabutan sa kasiguroan,
transportasyon, komunikasyon, ug
ekonomikanhong mga kahimtang
sa pamilya.

Ang kapitulo 17 diha sa *Hand-
book 2* nagklaro “diin ang pagkapa-
reho gikinahanglan” ingon man usab
sa “mga kahimtang nga mahimong
magtugot niining lokal nga pagpa-
hiangay” diha sa mga staff ug mga
programa sa auxiliary ug sa for-
mat ug frequency sa mga miting
sa pagpangulo ug mga kalihokan.
Ang pagpahiangay kinahanglang
pagahimoon, siyempre, human

lamang nga ang mga lider magtinguha sa giya sa Espiritu Santo.¹³

Samtang ila kining buhaton, ang “tanang nga mga ward ug branch, dili magsapayan sa ilang gidak-on o mga kahintang, makasinati sa sama nga kabuhong sa Espiritu sa Ginoo.”¹⁴

Ang Sinulat nga Han-ay sa mga Butang

Ang mga handbook naghatag kanato sa unsay gitawag og “sinulat nga han-ay sa mga butang.”

Ang *Handbook 1*, nga magamit sa bishop ug mga presidente sa stake, naglatid “sa kinatibuk-ang mga responsibilidad sa mga presidente sa stake ug sa mga bishop” ug naghatag og “detalyado nga impormasyon mahitungod sa mga polisiya ug mga pamaagi,”¹⁵ sugod sa mga templo, kaminyoon, ug misyonaryo nga pagserbisyo ngadto sa welfare, disiplina sa Simbahan, ug pinansyal.

Ang *Handbook 2*, nga magamit (lakip sa LDS.org) sa tanang nga mga lider sa Simbahan, mopaminus sa pagkakomplikado sa mga programa sa Simbahan samtang nagtugot, sama sa gipahibalo sa ibabaw, alang sa pagka-flexible ug pipila ka lokal nga pagpahiangay. Kini “usa ka giya alang sa mga miyembro sa ward ug stake council”¹⁶ ug sa ilang mga auxiliary sa pagdumala sa Simbahan ug sa buhat niini sa kaluwasan.

Ang hiniusang kaalam nga makita diha sa mga handbook gihan-ay sa paagi nga kini mahimong sayon nga ma-access ug magamit sa pagmugna og usa ka tinuod nga kultura sa pagserbisyo nga kinahanglang maanaa sa tanang ward ug mga stake sa Simbahan sa Manluluwas. Apan sa pag-access niana nga kaalam, kita kinahanglang magtuon sa mga handbook, magkat-on gikan niini, sabton og maayo ang mga baruganan niini, ug ibutang kadto nga mga baruganan sa buhat! Ang resulta mao ang kahayag, panabut, ug ang taas og tagal nga mga panalangin sa pagdiskobre sa pinakamaayong paagi sa pagserbisyo sa atong mga kaigsoonan.

Kabahin sa atong pagserbisyo sa Simbahan, si Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, nakaobserbar: “Samtang atong ipaabut ang atong mga kamot ug kasingkasing ngadto sa uban sa Kristohanong gugma, usa ka talagsaong butang ang mahitabo kanato. Ang atong kaugalingong espiritu mamaayo, mas molambo, ug mas molig-on. Kita mamahimong mas malipayon, mas malinawon, ug mas madawaton sa mga paghunghong sa Balaang Espiritu.”¹⁷

Ang mga Handbook Makatabang Kanato nga Makita ang Kompleto nga mga Hulagway

Atol sa kinatibuk-ang komperensya niadtong Abril 2015, si Elder Rafael E. Pino sa Seventy misaysay og istorya kon sa unsang paagi nga ang usa sa iyang

anak nga lalaki nasagmuyo samtang nagsulbad og jigsaw puzzle. “Sa katapusan nakakat-on ra siya nga mohimo sa puzzle,” si Elder Pino nahinumdom, “sa dihang nakasabut siya nga ang matag gagmay nga piraso dunay kabutangan niini sa kinatibuk-an.”¹⁸

Sa bisan unsang kapasidad sa atong pagserbisyo sa Simbahan, ang mga handbook, sama sa hulagway diha sa kahon sa usa ka jigsaw puzzle, mohatag kanato og usa ka panan-awon—sa kinatibuk-ang hulagway. Kana nga hulagway mogiya kanato ug mohatag kanato og mas maayong panabut sa unsay gusto sa Ginoo nga atong matuman diha sa pagserbisyo Kaniya. Samtang kita mosunod sa mga handbook ug mogamit sa tiningub nga kaalam nga gitanyag niini, ang Ginoo motabang kanato ug niadtong atong giserbisohan nga mahimong “nangatugob [hingpit] diha kaniya” (Mga Taga-Colosas 2:10).

Ang mga handbook magpabilin nga usa ka mahinungdanon nga bahin sa pagdumala sa Simbahan ug sa pagpanalangin sa mga miyembro ug mga lider niini bisan unsa pa man ang mga kausaban sa umaabut diha sa mga format ug sulod. Sama sa gipahayag ni Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, ang mga handbook “mamahimo ninyong usa ka bahandi samtang kamo mogamit niini aron sa pagtabang ninyo nga mangulo sa uban sa pagpili sa dalan ngadto sa kinabuhing dayon. Mao kanay katuyoan niini.”¹⁹ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Dallin H. Oaks, “Kinatibuk-ang Pagpasabut sa Bag-ong mga Handbook,” *2010 Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa Pagpangulo*, 2010, www.lds.org/broadcasts/archive/worldwide-leadership-training/2010/11?lang=eng.
2. Russell M. Nelson, “Pagpaluyo sa mga Propeta,” *Liahona*, Nob. 2014, 75.
3. Thomas S. Monson, “Pangbukas nga Pakigpulong,” *2010 Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa Pagpangulo*.
4. *Handbook 2: Administering the Church* (2010), 1.1.5.
5. *Handbook 2*, 2.2.
6. *Handbook 2*, 2.2.
7. *Handbook 2*, 1.2.2, 1.4.
8. *Handbook 1: Stake Presidents and Bishops*, v; *Handbook 2*, v; emphasis gidugang.
9. Tan-awa sa Thomas S. Monson, “Pangbukas nga Pakigpulong,” *2010 Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa Pagpangulo*.
10. *Handbook 2*, 20.1.2.
11. *Handbook 2*, 20.1.2.
12. Quentin L. Cook, “Pinili nga mga Baruganan gikan sa Bag-ong mga Handbook,” *2010 Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa Pagpangulo*.
13. Tan-awa sa *Handbook 2*, 17.1, 17.2.
14. *Handbook 2*, 17.
15. *Handbook 1*, v.
16. *Handbook 2*, v.
17. Dieter F. Uchtdorf, “Kamo ang Akong mga Kamot,” *Liahona*, Mayo 2010, 75.
18. Tan-awa sa Rafael E. Pino, “Ang Mahangturong Panglantaw sa Ebanghelyo,” *Liahona*, Mayo 2015, 117–18.
19. Henry E. Eyring, “Mensahe sa Unang Kapangulohan: Mga Handbook, mga Pagpadayag, ug mga Bahandi,” *2011 Tibuok Kalibutan nga Miting sa Pagbansay sa Pagpangulo* (2011), www.lds.org/broadcasts/article/print/worldwide-leadership-training/2011/02/first-presidency-message-handbooks-revelations-and-treasures?lang=eng.

Ni Norman C. Hill

Presidente, Ghana Accra West Mission (2013 hangtud sa karon)
ug Sierra Leone Freetown Mission (2014 hangtud 2015)

WALA GAYUD MAG-INUSARA

Unsaon kaha sa pagsugakod sa Simbahan kon ang inyong nasud, nagpaayo pa gihapon gikan sa gubat nga sibil, gitakbuyan sa makamatay nga kagaw [virus] ug dayon gilahi gikan sa ubang mga nasud tungod niana nga sakit? Unsay inyong buhaton kon gikuhaan kamo og mga misyonaryo dili lang sa makausa apan sa makadaghan, walay labut sa lokal nga mga misyonaryo?

Kon kamo nagpuyo sa nasud sa West Africa sa Sierra Leone, kamo mosalig gayud sa Ginoo ug makabantay sa Simbahan nga molambo lang gihapon. Inyong makita ang lokal nga lider nga nagpalambo sa ilang mga calling. Inyong makita ang mga miyembro nga nagpalig-on sa usag usa, ang misyonaryo nga buhat nagpadayon, ug ang kahadlok gibuntog sa hugot nga pagtuo.

Makanunayon nga Paglambo

Bisan pa sa gubat nga sibil sukad niadtong 1991 hangtud 2002, nakita ang makanunayong paglambo sa mga miyembro sa Sierra Leone. Ang Full-time nga mga misyonaryo unang miabut sa sub-Saharan nga nasud niadtong Mayo 1988. Duha ka tuig ang milabay namugna ang usa ka district. Sa nagkadaiyang panahon sa mga 1990, ang mga misyonaryo gipanguha tungod sa gubat, apan ang lokal nga mga miyembro padayon nga mipalambo ug mipatubo sa Simbahan. Niadtong 2007 ang Sierra Leone Freetown Mission, nga naglakip sa Liberia, namugna. Dayon niadtong Disyembre 2012, si Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa napulog duha ka mga apostoles miorganisar sa usa ka stake sa kapital nga siyudad sa Sierra Leone, Freetown. Mao kadto ang ika-3000 nga stake sa Simbahan.

Nakigbatok sa Ebola

Dayon miabut ang Ebola. Ang pagkatap sa hemorrhagic nga hilanat tungod sa mga kagaw nga naggikan sa

Guinea niadtong Marso 2014. Kini misulod sa Sierra Leone sa Mayo ug paspas kaayong misabwag. Ang full-time nga mga misyonaryo gipang-reassign, ug ang presidente sa misyon sa Ghana gihangyo usab sa pagserbisyo isip presidente sa misyon sa Sierra Leone—samtang nagpabilin sa Accra.

“Sa dihang nawala na ang mga misyonaryo, kami nabalaka nga mapasagdan sa pagpangita sa among kaugalingong dalan,” miingon ang presidente sa Kenema District nga si Jonathan Cobinah. “Hinoon, niana gihapong se-manaha nakadawat mi og sulat gikan sa Africa West Area Presidency misiguro kanamo nga dili ingon niana ang mahitabo.” Sukad nianang panahona, Ang 13,000 ka mga miyembro sa Sierra Leone nakadawat og suporta sa area, ug isip internasyonal nga organisasyon nangandam na aron sa pagpanghatag og kahupayan, ang Church Welfare Services ug ang emergency response nakigtambayayong uban sa mga implementing partner sa nagkalainlaing internasyonal nga mga organisasyon aron matubag ang panginahanglan sa komunidad. (Tan-awa sa sidebar.)

“Sulod sa pipila ka adlaw, kami adunay usa ka videoconference uban sa bag-ong gi-assign nga mga mission president,” miingon si Presidente Cobinah. “Siya misulti namo nga ang mga miting sa Simbahan ug mga kalihokan nagkinahanglan og pagmatngon aron malikayan ang pagtakboy sa sakit, apan kon dili man gani kami magpadayon lang gihapon sama sa among naandan kaniadto.”

Aron mapugngan ang padayon nga pagsabwag sa sakit, niadtong Setyembre 2014 ang presidente sa Sierra Leone mipahibalo sa tibuok nasud nga lockdown nga sugdan sulod sa pipila ka adlaw. Atol sa lockdown, ang tanang mga lumulupyo gikinahanglan nga magpabilin sa sulod sa panimalay. Ang kadaghanan kinahanglan nga maningkamot ra sa bisan unsang pagkaon nga anaa nila diha sa ilang mga panimalay.

SA SIERRA LEONE

Bisan pa sa sakit, gilain sa uban, ug sa langay nga sangputanan sa gubat, ang mga Santos sa ulahing mga adlaw dinhi niining nasud sa Africa nasayud nga ang Langitnong Amahan nahinumdom kanila.

Ang mga Santos sa ulahing mga adlaw nagpabiling matinud-anon sa pagtuon ug sa pagpakigbahin sa ebanghelyo, nagpahigayon og mga miting sa balay kon gikinahanglan aron malikayan ang pagsabwag sa Ebola. Sa Tuo: Suplay sa pagpanglimpyo, gihatag nga gisulod sa plastik nga mga balde, nakatabang sa pagpakigbatok nga masabwag ang makamatay nga mga kagaw.

PANAGTAMBAYAYONG

Labaw pa sa paghatag sa untop nga tabang ngadto sa mga miyembro niini, ang Simbahan mitabang sa pagkigbatok sa Ebola sa daghang mga kumunidad diin walay mga Santos sa Ulahing mga adlaw. Pinaagi sa humanitarian nga organisasyon, ang Simbahan katimbang sa nagkadiyang mga grupo sa paghatag og kahupayan pinaagi sa pito

ka mga proyekto sa kumunidad. Salamat alang niining mga paningkamot sa pagtinabangay, ang mga kumunidad nga grabing naigo sa Ebola sa Liberia, Sierra Leone, ug Mali nakadawat og pagkaon, higdaanan, mga suplay sa hygiene ug instruksyon, mga medical ug suplay sa kalimpyo, ug pangdependa nga saput alang sa mga trabahante sa Ebola.

Untop gayud sa Panahon

Swerte lang, mga semana lang sa wala mapahibalo ang pag-lockdown, ang Africa West Area nagsugod sa pakig-alayon uban sa punoang buhatan sa Simbahan nga tugutan ang pagpanghatud sa mga suplay nga panglimpyo alang sa tanang 7,800 ka pamilya sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw didto sa Sierra Leone ug sa paghatag og 110 ka libras (50 kg) nga sakong bugas ug pipila ka litro nga mantika ngadto sa kapin sa 2,500 ka mga pamilya sa LDS basi sa panginahanglan. Wala mahibalo sa nagsingabut nga lockdown, ang lokal nga mga lider nagdali gihapon sa paghatud niining mga supply ngadto sa Simbahan.

“Lisud nga ipasabut ang kadinalian nga among nabati niadtong panahona,” nahinumdom si Sahr Doe, usa ka espesyal nga assistant sa presidente sa misyon. “Sa hinapos sa semana dihang naaprubahan na ang pag-apud-apud sa mga suplay, among nahibaloan nga may usa ka patikular nga dapit nga lagmit kinahanglang i-quarantine. Makapalisud kini sa paghatud sa mga supply, busa nagtrabaho mi adlaw ug gabii sa pagkarga ngadto sa trak ug ipahatud na kini ngadto sa mga branch sa tibuok nasud. Sa usa ka siyudad, ang mga suplay miabut mga oras lang sa wala pa idili ang pag-agi. Sa tibuok nasud, among nahatud ang mga suplay sa wala pa ang lockdown. Usa kini ka panalangin kanatong tanan ug usa ka modernong milagro.”

Ang pagkatap sa Ebola miresulta usab sa halapad nga kawalay trabaho. “Hapit na ko mawad-i sa paglaum,” miingon si Sister Sai Kamaia sa Allentown branch, inahan sa tulo ka mga bata kinsa nanginabuhi sa pagpamiligya og ginagmayng mga butang. “Ang tanan nakong kwarta nahurot na pagka Septyembre, bisan sa wala pa ang lockdown. Ang mga tawo mahadlok sa pag negosyo. Wala ko masayud unsay akong buhaton.” Sama sa uban, nakahilak siya sa kalipay sa dihang nadawat niya ang mga suplay gikan sa Simbahan.

“Isip usa ka biyuda ug pangulo sa among pamilya, nindot kaayo ang akong gibati nga ang Simbahan nakatabang kanamo,” miingon si Sister Mary Margay sa Kissy Second Branch. “Naglibug mi kon asa kaha mi mopuyo atol sa

lockdown. Gibati namo ang sobrang kalipay nga magpabilin kami sa panimalay nga dunay makaon.”

Sama sa mga miyembro sa Simbahan sa bisan asang dapit, ang mga Santos sa Sierra Leone naningkamot nga mahimong mapaningkamuton sa kaugalingon. Apan dinhi niining wala damha nga mga panahon sa panginahanglan, ang mga suplay nangabut untop gayud sa panahon alang sa kadaghanan nga walay kapaingnan. “Kining tukma sa panahon sa panginlabut nagtugot sa mga Santos dinhi nga masayud nga sila wala gayud pasagding mag-inusara,” miingon Mariatu Browne, ang direktor sa public affairs sa nasud. Atol sa pag-quarantine, ang mga Santos sa Ulahing mga adlaw mipakigbahin usab sa ilang mga suplay ngadto sa ilang mga silingan, mipanalangin sa daghan niadtong adunay dyutay o wala.

Diha sa mga Kamot sa Ginoo

Walay swerte, ang paglikay sa kagutom dili lamang maoy bugtong nga kabalaka. Pipila ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nataptan sa sakit. Si Simon Kamara sa Teko Road Branch, kinsa namiyembro sa Simbahan sulod pa lang sa usa ka tuig, nakakita sa iyang asawa ug anak nga lalaki nga namatay gumikan sa Ebola. Dayon siya usab natakdan.

“Ang akong kinabuhi anaa sa mga kamot sa Ginoo,” siya miingon samtang anaa sa sentro nga tambalanan. “Sama ni bisan kinsang amahan, gusto nako ang kinanindotan alang sa akong mga anak. Apan karon nga nakaplagan nako ang ebanghelyo ug nakasabut sa plano sa kaluwasan, nakabaton ko og dakong paglaum alang sa akong kaugalingon ug sa akong pamilya bisan unsa pay mahitabo.” Bisang og duna nay mga timailhan sa sugod nga pagkaayo, si Brother Kamara namatay. Ang iyang mga anak nga buhi gimingaw kaayo sa ilang mga ginikanan, bisan sila anaa karon sa pag-amuma sa mga miyembro ug mga higala ug maayo ra.

Usa ka Personal nga Milagro

Si sister Haju Julloh sa Waterloo Branch usa ka nurse. Sa pag-amuma sa masakiton, siya bantang sa matag adlaw

Sa Wala: Bugas, lana, ug panglimpyo nga mga suplay miabut sa untop gayud nga oras alang sa daghan kinsa walay kapaingnan. **Atol sa pag-quarantine ang mga Santos sa ulahing mga adlaw mipakigbahin sa ilang mga suplay ngadto sa mga silingan, mipanalangin sa daghan nga sa laing paagi tingali adunay gamay ra o wala. Ibabaw:** Mga Bunyag sa Branch sa Lungsod sa Naije.

nga mga kagaw. Samtang nagkadaghan ang pasyente, ang mga panagang nga sapot sa hospital nga iyang gitrabahoan usahay dili matarong sa paglaba ug paglimpyo. Sa wala madugay human siya nagpamiembro sa Simbahan niadtong Agosto 2014, si Sister Julloh gihiling ug nagpositibo sa Ebola ug gi-quarantine sulod sa ilang panimalay.

“Dili ko makatambong sa Simbahan, mao nga ang mga miyembro sa branch manawag ug modasig kanako,” siya miingon. “Gibilanggo sa akong kwarto, mihukom ko nga mag-focus sa pagtuon sa Basahon ni Mormon. Akong nabasahan ang kabahin sa daghan nga mga espirituhanong kasinatian, lakip sa mga milagro nga nahitabo ngadto sa yanong mga tawo sama nako. Gusto ko og usa ka milagro apan wala ko kahibalo kon kinahanglan ba gayud nakong mangayo. Padayon kong nagbasa ug nakig-istorya sa mga higala pinaagi sa telepono mahitungod sa mga butang nga akong nabasahan. Human sa pipila ka semana sa panimalay, gihiling na usab ako ug ang resulta negatibo ko sa kagaw. Kinahanglan kong magpabilin nga i-quarantine sulod sa lain na usab nga semana ug hilingon na usab. Usab, ang mga resulta mga negatibo. Busa gitugutan ako nga mobiya sa akong balay ug moadto sa simbahan ingon man usab sa pagbalik sa trabaho. Usa kadto ka milagro alang kanako.”

Pagpadali sa Buluhaton

Atol sa makaluya nga mga panahon, gikinahanglan nga ang misyonaryo nga buhat magpadayon? Ang mga Santos sa Sierra Leone adunay usa ka tradisyon. Sila magpadayon sa pagpakigbahin sa ebanghelyo bisan unsaon pa.

“Kay sa magsigi og reklamo sa among mga kahimtang o magpabilin nga walay kalamboan, giawhag kami nga pundukon ang mga Santos pinaagi sa pagtawag og mga misyonaryo sa branch aron mohulip sa mga full-time nga mga misyonaryo,” pasabut ni President Bai Seasy sa Kossol Town District. “Wala kitay panahon nga maguol-guol sa atong kaugalingon; kita adunay buhat alang sa kaluwasan nga buhatunon. Among giparis ang mga returned

missionaries uban sa umaabut nga mga misyonaryo ug miorganisar kanila ngadto sa mga zone.”

“Ang matag branch mission leader gitugutan sa pagtinir og usa ka phone card alang sa proselyting nga katuyoan. Sila kinahanglang moreport sa gigamitan niini, apan kini nakatabang sa mga misyonaryo sa branch nga makakontak sa bag-ong mga investigator ug bag-ohay nga mga nakabig, ug ang padayon nga pagkinontakay nakahimo og dakong kalainan,” matud ni Brian Robbin-Taylor, laing espesyal nga assistant sa presidente sa misyon.

“Aduna kami mga ‘leksyon gamit ang telepono’ ngadto sa mga investigator ug bag-ong mga kinabig,” siya mipadayon. “Kana nakadugang sa sinemana nga leksyon nga gihimo sa mga misyonaryo nga gipahigayon sa simbahan. Among napahiangay ang mga panginahanglan sa mga miyembro ug mga investigator nga dili unta makontak, tungod sa restriksyon sa pag-quarantine o sa pagduhaduha basin og matakdan sa sakit.”

Karon ang mga bunyag sa kinabig didto sa Sierra Leone mius-os lang og gamay kay sa dihang ang full-time nga mga misyonaryo tua didto, daghang dili kaayo aktibo nga mga miyembro mibalik sa pagkaaktibo, ug nagpadayon ang paglambo sa Simbahan.

Dako nga Rason sa Paglaum

Atol sa pagtakboy, nilapas na sa 60 porsyento ang wala nay trabaho. Ang mga abut sa yuta dili na mahatud sa merkado tungod sa mga pagdili sa quarantine. Nangamatay ang mga minahal. Walay duda nga daghan pang mga hagit ang anaa sa unahan didto sa Sierra Leone.

Hinoon, bisan pa sa maong mga hagit, ang mga Santos nagmatinud-anon ug ang Simbahan nagmalamboon. Sigun sa gisulti ni Mariatu Browne, “Nasayud kami nga ang Langitnong Amahan mahunahunaon ngari kanamo. Ug kon ang Ginoo anaa uban kaninyo, ang Simbahan nagpaluyo kaninyo, ug kamo magtinabangay, adunay dako nga rason alang sa paglaum. Isip mga Santos sa Sierra Leone, kami wala gayud mag-inusara.” ■

NATANGGONG SA LIMON

Atol sa usa ka biyahe sa pagduaw sa among kaparyentihan usa ka ting-init, ang among 12-anyos nga minivan, sa kataas sa milyahe namatay ug mihunong. Naabiriya kami. Maayo gani, kay kami lima na lang ka milya (8 km) gikan sa gamayng lungsod sa Limon, Colorado, USA.

Ang lokal nga mekaniko mihatag kanamo og dili maayong balita. Ang among transmisyon kinahanglan nga ilisan, ug kinahanglan kaming magpaabut og dili mominos lima ka adlaw alang sa mga pyesa. Nakulang ang among kwarta apan duna mi dala nga tolda ug mga gamit sa pagkamping, mao nga mipili mi nga mo-istar sa mga lokal nga mga kampinganan.

Gatusan ka milya gikan sa pamilya ug mga higala, among gihunahuna kon unsaon namo nga makaabut kami og usa ka tindahan aron sa pagpalit og mga grocery nga among gikinahanglan aron makasugakod. Mihukom kami nga mangita sa presidente sa lokal nga branch naglaom nga makakitag transportasyon. Gitawag namo si

Presidente Dawson, ug sulod sa tunga sa oras nakadawat kami og duha ka tawag gikan sa mga miyembro sa Relief Society sa gamayng branch. Malipayon kaayo mi nga nakadiskobre og usa ka pamilya nga nagpuyo duol sa kampinganan; mianhi sila aron himamaton kami sulod sa pipila ka oras gikan sa among pagtawag.

Sa sunod nga semana, ang gugma ug pag-atiman nga among nadawat gikan nianang gamay nga branch sa mahangin nga kapatagan sa Colorado nakatandog kaayo kanamo. Ang pamilya nga nagpuyo sa duol midapit kanamo sa ilang panimalay alang sa panihapon nianang unang adlaw, ug nalingaw kami sa kulokabildo sa maanindot nga kagabhion uban sa mga ginikanan samtang ang among mga anak nakigdula sa ilang anak nga babaye. Pagkasunod buntag misakay kami uban sa laing miyembro aron mamalit og pagkaon ug mga gamit sa among pag-istar.

Ang kamahinatagon sa mga miyembro sa branch nagpadayon lapas sa among unang hangyo. Sila mikuha

namo alang sa simbahan sa pagka-Dominggo. Sila mitabang namo sa paghimo og mga handumanan sa museyo sa lungsod sa makasaysayon nga tren. Ang among mga anak mipasilong sa ilang panimalay sa pagpalabay sa ulan nga yelo [hailstorm]. Usa sa mga miyembro gani mipatrabaho sa akong bana sulod sa pipila ka adlaw sa pagtabang namo nga makabayad sa pagpaayo sa sakyanan.

Matag gabii, ang mga miyembro sa gamay nga branch mopakaon kanamo ug milingaw sa among mga anak sa ilang mga panimalay. Dihang hapit nang matapos ang among pag-istar, laing pamilya ang midala kanamo sa ilang ranso, diin ang among mga anak nakakat-on sa pagsakay og kabayo.

Sa dihang mibiya kami sa Limon usa ka semana ang milabay, nagbilin kami og pag-ampo sa pasalamat alang sa usa ka bag-o nga grupo sa mga higala nga midala kanamo ug mihimo kanamo nga mobati nga naa ra kami sa panimalay sa Limon. ■

Christina Wadley, Missouri, USA

Naabiriya kami. Maayo gani, kay kami lima na lang ka milya (8 km) gikan sa gamayng lungsod sa Limon, Colorado, USA.

ANG AKONG GIKINAHANGLAN ARON MAKAT-ON

Human sa akong unang tuig sa pagtuon sa unibersidad, akong gisugdan ang usa ka proyekto aron mas masabtan pa ang Biblia. Nakahukom ko sa pagtuon sa mga pagtulun-an sa pipila ka mga relihiyusong mga grupo nga akong nadunggan nga dili mga Kristiyano ug dayon itandi kini ngadto sa mga pagtulun-an sa Biblia.

Sa pagsugod sa sunod nga semester, gisugdan nako ang pagtuon sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Usa sa akong mga klase nagkinahanglan og mga buluhaton sa laboratoryo uban sa usa ka partner, ug ako nag-ampo nga dunay tawo diin ako makakat-on sa unsay gikinahanglan nakong makat-unan.

Mipili ko og lingkuranan sa lab, ug pagkataud-taud ang usa ka estudyante miduol ug nangutana kon aduna na ba koy partner. Siya nagpaila sa iyang kaugalingon nga si Lincoln. Wala ko mahinumdom nga nakakita niya sa eskwelahan sa miaging tuig ug nangutana kon mibalhin ba siya.

“Sa pagkatinuod,” siya miingon, “Mao pay akong pag-abut gikan sa pagserbisyo isip misyonaryo sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.”

Akong giingnan si Lincoln nga nagsugod ko sa pagtuon sa iyang simbahan ug adunay pipila ka mga pangutana. Malipayon siyang miuyon sa pagtubag niini.

Sa misunod nga tulo ka bulan, nangutana ko kabahin sa Basahon ni Mormon, mga templo, mga propeta sa ulahing mga adlaw, ug bag-ong pagpadayag. Bisan tuod og daghan na ko og nakat-unan niining higayuna, naghunahuna gihapon ko nga ang mga Mormon dili mga Kristiyano.

Usa ka katapusan sa semana ang among eskwelahan napildi sa usa ka dakong dula. Pipila ka mga magtutudlo diha sa lab kusganong naghisgut sa kapildihan, nagbalik-balik sa pagpasipala sa pangalan sa Ginoo. Si Lincoln miduol sa mga magtutudlo ug namalihug nila nga ilang hunongon palihug ang paglitok sa pangalan ni Jesukristo nianang paagiha.

“Nakahasol ba gayud na nimo?” madudahon silang nangutana.

“Oo,” tubag ni Lincoln. “Si Jesukristo akong suod nga higala.”

Nianang higayona, ang akong imbestigasyon sa Simbahan nausab gikan sa makinaadmanon nga paggamit ngadto sa pangutana sa hugot nga pagtuo. Kon kining relihiyon kapahimo og katawhan nga sama niini, Kristiyano kini sa tanang paagi.

Samtang si Lincoln ug ako mibiya

nianang gabhiuna, nangutana ko kon makatambong ba ko sa simbahan niya sa ubang higayon. Human og adto sa simbahan, mihangyo ko niya nga hatagan ko og kopya sa Basahon ni Mormon ug kon mahimo ba kong makighimamat sa mga misyonaryo.

Sulod sa duha ka tuig nag-investigate ko sa Simbahan ug migahin og panahon uban sa mga miyembro niini. Nakita nako ang makanunayon nga sumbanan sa tim-os nga mga lalaki ug mga babaye nga makugihong natingkamot aron mamahimong mga disipulo sa Magtutudlo. Sa makadaghang okasyon ang Espiritu Santo mikumpimar kanako nga si Jesukristo, kinsa kanunay nakong gipaningkamutan nga maserbisuhan sa labing maayo, sa tinuod mipahiuli sa Iyang Simbahan sa atong panahon. Kini gidumala sa mga propeta ug mga apostoles ug Siya direkta nga nangulo niini.

Nabunyagan ako ug karon nakatagamtam og labaw pa sa dinosina nga katuigan sa mga panalangin gikan sa gipahiuli nga ebanghelyo ug sa mga pagtulun-an niini. Mapasalamaton kaayo ko nga ang Langitnong Amahan mitubag sa akong pag-ampo nga nakakita og usa ka partner sa lab kinsa makatabang nako nga makakat-on sa unsay gikinahanglan nakong makat-unan. ■
Michael Hendricks, Wyoming, USA

Ako wala mobalaan sa Adlawng Igpapahulay nianang Dominggo sa Pasko sa Pagkabanhaw, ug napandol pa gyud ko sa sagbut hinungdan nga nahinumdom.

PAGPUGAS SA ADLAWNG DOMINGGO

Pipila ka tuig ang milabay, sa wala pa matapos ang semana sa Pasko sa Pagkabanhaw, miulan sa tibuok semana. Gikan ko sa Benin, West Africa, apan mopauli aron magpalabay sa Pasko sa Pagkabanhaw didto sa Togo. Wala mag-ulan nianang pagka-Sabado, adlaw sa akong pag-abut, apan nianang pagkagabii nag-ulan na usab.

Nasayud ko nga ang simbahan magsugod sa alas 9:00 sa buntag sa Dominggo, apan tungod sa kadako sa ulan ug mao pa lang gyud ang akong pag-abut, nakaingon ko nga sayo ra kaayo kini para nako.

Sa akong kaugalingon naghunahuna ko, “magpaulahi lang ko og gamay ug moabut ko didto alas 10:00 sa buntag.” Dayon milakaw ko nakigkita sa akong igsoong lalaki. “Imbis moadto sa simbahan sa alas 9:00,” giingnan nako siya, “moadto ta nianang luna sa yuta dapit sa kilid sa akong balay.”

Sa dihang miabut kami, among

namatikdan nga ang yuta nindot ug basa gikan sa pag-ulan. Naghunahuna ko, “Dominggo ron, ug naghulat mi hangtud alas 10:00 aron moadto sa simbahan. Unsa kaha kon mananum una ta og beans sa dili pa ta manlakaw?”

Mao nga ako ug ang akong igsoong lalaki mitanom sa gamayng luna sa yuta nga mga 65 square feet (6 m²). Dayon nangadto mi sa simbahan, nau-lahi og usa ka oras. Pagkasunod adlaw miadto mi sa lungsod sa duol diin aduna koy laing luna sa yuta. Didto nananum kami og mais ug dugang pang beans.

Paglabay sa duha ka bulan sa dihang mipauli na usab ako, akong giadto aron susihon ang gamayng luna sa yuta sa kilid sa akong balay. Nabakante na kini gawas lang sa pat-ak pat-ak sa mga sagbot nga nakapandol nako samtang naglakaw ko sa uma. “Aw, mao na,” miingon ko sa kaugalingon, “nananum man mi dinhi beans sa

Dominggo sa Pasko sa Pagkabanhaw!”

Sa tanang binhi nga among gipugas, ang nitubo mao ra gyud ang pat-ak pat-ak nga mga sagbut. Ang mga beans ug mais nga among gitanum sa laing umahan pagka-Lunes human sa Pasko sa pagkabanhaw, hinoon, maayo ra ang pagtubo. Sukad niadtong panahona ang tanan namong itanum diha sa luna sa yuta sunod sa akong balay normal na ang pagtubo.

Ako wala mobalaan sa adlawng Igpapahulay nianang Dominggo sa Pasko sa Pagkabanhaw, ug napandol pa gyud pa ko sa sagbut hinungdan nga nahinumdom. Sukad niadto, akong mahinumduman nga dili ko basta mobuhat sa bisan unsang butang nga pamati nako buot nakong buhaton sa adlaw sa Ginoo. Hinoon, kanunay nakong hinumduman ang paghimong balaan sa Adlawng Igpapahulay. ■

Desire Koami Gbedjangni, Togo, West Africa

AKONG GISUGDAN ANG PAG-AMPO ALANG KANG RUTH

Human nasinati ang pipila sa mga wala damhang obligasyon sa pinansyal isip single nga babaye, nasayud ko nga kinahanglan kong mangitag ikaduhang trabaho. Wala madugay human niana, si Marty, usa ka sister sa akong ward, mi-duol kanako ug mihangyo sa akong panabang. Siya ug ang iyang bana moadto sa misyon, busa kinahanglan niyang moundang sa iyang trabaho. Siya mipasabut nga matag Sabado siya mitabang og usa ka tigulang nga babaye, si Ruth, kinsa nagpuyo sa assisted-living complex. Si Marty mitanyag kanako sa iyang trabaho ug misulti nako nga si Ruth mobayad nako sa akong trabaho.

Sa misunod nga Lunes, Si Marty ug Ruth mipasabut sa akong mga

buluhaton, ug misugod sa akong trabaho human sa pipila ka adlaw. Gisugdan nako pinaagi sa pagpundok sa mga bulingon ni Ruth ug gidala kini sa taas ngadto sa labhanan. Pagkataud- taud gikan sa akong pagsugod, si Ruth midali og sulod ug misingka ngari nako. Miingon siya nga dili gayud ko manlaba sa iyang mga sinina nga walay pagpananghid daan.

Igo lang kong mibuhat sa unsay gihangyo niya ug ni Marty ngari kanako nga akong buhaton. Sa kahiubos ug nasakitan, Akong gi-pugngan ang mga luha. Ako miingon sa akong kaugalingon nga wala ko magkinahanglan og dugang kaugtas ug mga problema sa akong kinabuhi. Mogawas na unta ko niana gayung tungura kon wala pa ko makasaad ni

Gisugdan nako pagpundok ang mga bulingon ni Ruth ug gidala kini sa taas ngadto sa labhanan. Pagkataud-taud gikan sa akong pagsugod, si Ruth midali og sulod ug misingka ngari nako.

Marty nga ako ang moatiman alang ni Ruth samtang anaa siya sa layo.

Matag semana si Ruth masuk-anon kaayong mosingka ngari nako sa bisan unsang butang nga akong buhaton. Ingong og dili gayud nako siya mapahimuot walay bali bisan unsaon pa nako sa pagsulay.

Gisugdan nako sa pag-ampo aron makalahutay ni Ruth ug sa iyang bangis nga mga pulong, apan walay kausaban. Padayon ang akong kapungot nga tabangan siya.

Dayon usa ka adlaw nausab ang akong mga pag-ampo. Mihunong ko sa pag-ampo alang sa akong kaugalingon ug misugod sa pag-ampo alang kang Ruth. Naghangyo ako sa Langit-nong Amahan aron tabangan ako masabtan ang iyang mga panginahanglan ug unsaon nako sa pagtabang kaniya.

Gikan nianang adlaw ang tanan nausab. Ang akong kasingkasing nalukmay, ug ang akong gugma alang kang Ruth milambo. Si Ruth nausab. Misugod na siya sa pakig-istorya ug mipakigbahin sa iyang kinabuhi, sa iyang kalipay, ug sa iyang mga kasub-anan. Misulti siya nako nga gimingaw siya sa iyang pamilya. Misulti siya nako sa mga maanindot nga mga butang nga iyang nabuhat sa iyang mga kagahapon apan dili na makahimo. Misulti siya nako nga siya nag-inusara ug nagmagul-anon.

Nagsugod ang akong kahinangop sa pakigkita ni Ruth matag semana, ug siya mahinangup sa pakigkita nako.

Ang akong kasinatian uban ni Ruth nagtudlo nako og usa ka bililhon nga leksyon. Kon matuod ang akong pagserbisyo uban sa tibuok kong kasingkasing, akong masabtan ang pagtulun-an ni Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985) nga “taliwala sa mga milagro sa pag-alagad, anaa ang ang saad ni Jesus, nga pinaagi sa pagwagtang sa atong kaugalingon, atong makaplagan ang atong kaugalingon” (“Small Acts of Service,” *Ensign*, Dis. 1974, 2.) ■

June Foss, Utah, USA

Akong Gibati ang Gahum sa Pag-ula ni Jesukristo sa Dihang . .

**Ang mga young adult
mipakigbahin sa ilang
mga kasinatian sa
paggamit sa Pag-ula
sa Manluluwas.**

ANG MANLULUWAS MITABANG KANAKO SA MAAYO UG SA NGIL-AD NGA MGA PANAHO

Ang adlaw sa akong bunyag susama sa usa ka damgo—hilabihan ang akong kalipay ug kamahinangpon nga magsugod sa kina-buhi isip usa ka hingpit nga tawo. Apan, usa ka oras pagkahuman gyud sa akong bunyag nakiglalis ko sa akong mga igsoon. Nahinumdom ko nga gibati og kahiubos nga wala abti og dugay nasipyat dayon ko human ako nabunyagan ug nakumpirmahan, apan nahi-numdom usab ko nga sa dihang naghinulsol ko, nabati nako nga naayo na usab ako. Busa nakakat-on ko gikan sa linghod nga edad nga ang Pag-ula ni Jesukristo nagdala sa gikinahanglan nga kahupayan gikan sa sala.

Samtang ako nagpadayon sa pagpalambo sa akong panabut sa ebanghelyo, akong nakat-unan nga ang Pag-ula dili lamang usa ka butang nga magamit sa matag higayon nga ako nakasala. Ang Pag-ula mahimong kabahin sa akong kinabuhi sa mga panahon sa pagsulay, kalipay, kahiubos, ug kalampusan. Kon ako nanlimbasug aron madawat sa akong mga kaedad, ako nag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan ug Ako nahupay sa pagkahibalo nga ang Manluluwas nakigbisog usab sa samang pagbati. Sa higayon nga maayo ang akong nabuhat sa bisan unsang butang, ang akong kalipay modako kon maghunahuna ko nga nagmaya ang Manluluwas, tungod kay Siya nakasinati nianang sama nga mga pagbati.

Abby McKeon, Utah, USA

NAKAKAT-ON KO SA PAGSALIG SA GINOO

Sulod sa daghang katuigan ako mibati nga nag-inusara ug biniyaan. Nanglimbasug ako uban sa dili matarung nga mga tinguha nga nakapahimo nako sa pagpakasala, nga sa katapusan mibutang kanako sa usa ka pagbalik-balik nga kahamol sa konsensya ug kaulaw. Mapasalamaton ko nga, usa ka mahigugmaong bishop mitudlo nako kabahin sa tulumanon sa Pag-ula sa Manluluwas sa pagtabon sa mga kahuyang, kasakit, ug kasubo ingon man usab sa sala. Ang akong bishop nagmaya sa akong pag-uswag ug mihupay kanako sa dihang nasayop ko.

Akong nakat-unan nga ang pagbaton lamang og ideya bahin sa Manluluwas dili igo—kinahanglan ko nga mag-ampo ngadto sa Langit-nong Amahan ug aktibong maghinulsol pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo. Samtang ako kining gibuhay, ako milambo nga mas masulundon sa mga sugo sa Dios ug mas maduol sa Manluluwas.

Samtang ako nanglimbasug sa tintasyon, akong nakat-unan nga ako hingpit nga makasalig sa akong Manluluwas ug sa Iyang Pag-ula. Samtang ako nagbarug diha sa sukaranan sa akong Manunubos, ang akong mga kahuyang mamahimong lig-on. Uban ni Pablo ako maka-sulti, “Labi pang igakalipay ko diay hinoon ang pagpasigarbo tungod sa akong mga kahuyang aron ang gahum ni Kristo magapandong kanako. . . . kay sa diha nga magamahuyang ako, magamalig-on man hinoon ako” (2 Mga Taga-Corinto 12:9–10).

Jacob H. Taylor, Idaho, USA

AKO NAKASINATI OG KAUSA-BAN SA KASINGKASING

Atol sa high school ang akong kasingkasing wala gayud diha sa ebanghelyo. Sa mission field hinay-hinay nakong nakat-unan unsa gayud nang mahitungod sa misyon ug ganahan sa gahum ug pag-uswag nga mahatag niini sa akong kinabuhi kon ako matuod nga takus. Sa katapusan, ang kahamol sa konsensya ug mga kasubo gikan sa nangaging mga kalapasan mihimo nako sa pagpaubos, ug ako gusto og kagawasan—nga mahimong limpyo ug mahimong mas maayo nga himan sa kamot sa Ginoo. Human sa pipila ka diskusyon uban sa akong presidente sa misyon, mipauli ko aron sa paggahin og panahon sa paghinulsol.

Ang pag-uli sapanimalay maoy usa sa labing lisud nga panahon sa akong kinabuhi. Gisugdan nako sa pagbasa ang mga kasulatan sa lahi nga paagi, sa pagkatinuod sa pagsabut ug paggamit niini. Samtang ako nagbuhay sa tanang butang nga “husto”, gibati pa gihapon nako ang dakong palasan sa kahamol sa konsensya. Dayon misugod ako sa pagtutok sa akong pagtuon diha ni Kristo ug sa Iyang Pag-ula, sa unsang paagi nga Siya nahimo nga akong Manluluwas ug sa unsang paagi nga ang Iyang walay kinutuban nga Pag-ula makatubos sa akong kalag. Usa ka gabii samtang namalandong ko sa tanan nakong nakat-unan gikan niadtong mainampuon pagtuon, nabati nako ang Espiritu nga mitandog sa akong kasingkasing, ug mihupay kanako. Akong gibati ang kasigurado ug gugma, ug ang kahamol sa sala mibiya kanako.

Sa una nakong pag-uli sa balay, naghunahuna ko nga ang pagbag-o sa kasingkasing mao ray akong gikinahanglan alang sa proseso sa paghinulsol. Karon nasayud ko nga ako nagkinahanglan og panahon sa paghinulsol—ang kausaban moabut lagda ngadto sa laing laing lagda, ginagmay sa matag higayon. Nagkinahanglan kini og linugwayan ang paningkamot sa pag-usab sa atong mga kasingkasing, tinguha, ug gawi aron mahimong mas mahisama ni Kristo. Kita dili makahimo og 180 ka degree nga kausaban diha-diha dayon, apan tungod sa Pag-ula, kini mahimong hingpit nga mahitabo.

Ang ngalan gipugngan, Utah, USA

NAKAT-ON KO SA PAGPASAYLO

Dihay usa ka punto sa akong kinabuhi nga nasakitan og maayo ang akong pagbati nga nakaapekto kini sa matag aspeto sa akong kinabuhi. Dili ko makatutok sa akong mga klase o homework, ang akong relasyon uban sa akong mga kauban sa kwarto nadaot, ug ako kanunayng kahlakon. Labaw sa tanan, naglisud ko sa pagpasaylo sa tawo nga maoy nakaingon nga nasakitan ako—ug gani mas nasuko pa ko nganong naglisud ko sa pagpasaylo.

Sa katapusan, nakahukom ko nga tapuson na ang akong kasuko ug kasubo. Dili na ko gustong magpas-an pa niana nga palas-anon. Nangamuyo ko sa Langitnong Amahan nga tabangan ako nga makapasaylo. Sa wala pa ako masayud niini, ang kasakit madala-dala na. Wala kini mawagtang, apan madala ra kini. Pinaagi niining kasinatian ako nakat-on nga ang Pag-ula sa Manluluwas dili lang magtugot nato sa paghinulsol; kini nagtabang usab kanato nga mamaayo. Dihang miduol ko sa Langitnong Amahan uban sa akong palas-anon, diha sa kamapainubsanon ug uban sa tim-os nga kasingkasing, Siya mitabang nako nga madala ra ang kasakit, kangutngot, ug kasakit sa pagbati nga akong gihambin.

Dani Lauricella, California, USA

AKO MIBATI OG PAGLAUM ALANG SA UMAABUT

Dihang ang akong mga ginikanan nag-diborsyo, Akong gibati nga tanan nakong paglaum sa pagbaton og usa ka mahangturon nga pamilya natapos na. Lisud kaayo kadto nga panahon sa akong kinabuhi. Hinoon, bisan og dili sayon alang nako ang pagdawat niini, kadto nga pagsulay nagpadangat og dili makita nga mga panalangin sa akong pamilya. Usa ana, nabunyagan ang akong mama!

Ako usab mas nakaila sa akong Manluluwas. Aron mabuntog ang akong kaguol, akong gipili nga moduaw sa akong iyaan didto sa Peru, diin akong nahimamat ang usa ka bag-ong higala kinsa nakapalig-on kanako pag-ayo. Kana nga higala ug ako kanunayng magdungan sa pagtuon sa mga kasulatan ug atol sa espesyal nga okasyon samtang naghigut sa mga hilisgutan sa ebanghelyo, akong nabati ang kusog kaayong pagbati sa gugma sa Manluluwas alang kanako. Ang pagbati susama sa tingog sa akong Manluluwas nga nagsulti kanako nga, “Ako kanunayng nag-uban kanimo; wala lang gayud ikaw makamatngon.”

Karon Ako nasayud nga ang atong Manluluwas buot nga motabang kanato ug nga Siya kanunayng nag-uban kanato. Usahay atong gitugtan ang atong mga kasubo nga mahimong mas labaw pa kay sa atong hugot nga pagtuo ug nagtuo kita nga Siya nahikalimot na kanato, apan sa tinuoray, ang Iyang Pag-ula kanunayng makatabang nato.

Liliane Soares Moreira, Bahia, Brazil

IYANG HINGPIT NGA PAG-ULA

*Mituo ako sa una
Nga adunay usa ka lungag
Sa Pag-ula ni Kristo—
Nga Siya makaluwas sa tanan—
Gawas nako.*

*Apan sayop ako.
Dili lang usa ka lungag,
Apan pito.*

*Duha ka lungag sa
Iyang mga Kamot
Diin sila milansang Kaniya
Ngadto sa krus
Sa kagastuhan sa kadaghanan
Siya mamatay
Aron pagluwas,*

*Duha ka lungag sa
Iyang pulso
Diin ilang gipaniguro
Ang gibug-aton sa Iyang lawas
Dili makapahimo
Iyang mga kamot
Paggisi pinaagi sa
Sa wala pa ang Iyang
penitensya
Nakompleto,*

*Duha ka lungag sa
Iyang mga tiil
Diin Siya mibarug
Isip usa ka saksi ngadto
sa tanan
Sa dili matarug nga gugma
sa Dios
Alang sa matag usa
Sa Iyang mga anak,*

*Ug usa ka lungag diha sa
Iyang kilid
Diin sila miduslak Kaniya
Aron pagmatuod nga ang
Iyang buhat
Nahuman na.*

*Pito.
Kahingpitan
Pito ka hingpit nga lungag
Diha sa yuta lamang
Hingpit nga tawo.*

*Ang Dili Hitupngan nga Pag-ula
Sa pagtapak sa mga lungag sa
atong mga kinabuhi.
Ang Iyang mga lungag nakapa-
himo kanato nga
Mamaayo.*

*Nasayop ko.
Adunay
Mamaayo
Sa Pag-ula ni Jesukristo
Alang kanako
Human sa tanan.*

Kasey Hammer, Utah, USA

AKONG NAKAPLAGAN ANG KAHUPAYAN DIHA SA IYANG PAGKABANHAW

Sa dihang 23 anyos ko, ang akong lola namatay. Bisan og nagpuyo siya sa maanindot nga kinabuhi, daw batan-on pa gihapon siya, ug ang iyang kamatayon nauna kay sa gidahuman. Ako nasayud nga daghan ang nawad-an og mas daghan pa kay kanako ug ang akong apohan anaa sa kalinaw, apan nabati pa gihapon ang kasakit sa kahibalo nga dili na gayud nako siya makita pag-usab niining kinabuhia.

Pinaagi niining mga kasub-anan, hinoon, ako mibati nga ang Langitnong Amahan ug ang Manluluwas nagtabang kanako. Mga mabination nga mga visiting teacher ug mga higala nagdala og mga matam-is nga mga sulat ug lamiang pagkaon, ug ang minahal nga silingan mohapit sa balay sa akong pamilya dala ang usa ka basahon nga siya nadasig sa pagpalit alang kanamo. Ang libro naglangkob og mga kinutlo gikan sa mga apostoles ug mga propeta diha sa plano sa kaluwasan ug sa katinuod sa kinabuhi human sa kamatayon.

Samtang akong gibasa og kusog ang mga pulong sa mga propeta uban sa akong igsoong babaye nianang gabhiuna, nabati nako ang maanindot nga kalinaw nga misulod sa akong kasingkasing. Ako nasayud niana tungod sa Pag-ula ni Jesukristo, tanan kanato mahimong limpyo ug makapuyo uban Kaniya sa sunod nga kinabuhi. Ako nasayud nga “siya nagpahinabo sa pagkabanhaw sa mga patay” ug sa tanan nga mga butang—ug sa mga tawo—ipahiuli ngadto sa ilang tukma nga dapit (Alma 40:3; tan-awa usab Alma 41:2). Ako nasayud nga tungod sa Pag-ula, ang tanang miyembro sa akong pamilya, lakip niadtong nangamatay, magkauban sa kahangturan, ug tungod niana ako hangtud sa hangtud nga mapasalamat.

Amanda Seeley, Utah, USA

Usa ka Kultura sa Hugot sa Guatemala

Ni Lisa López

Mga Magasin sa Simbahan

Sulod sa 68 ka tuig sukad ang Simbahan unang gipaila sa Guatemala, ang membership milambo. Ang Guatemala usa ka nasud nga dunay бага nga kalasangan ug nagkadiyang kultura sa Mayan. Bisan sa katahum niini, ang Guatemala sa kasagaran mahulagway sa iyang kaka-bus ug sa politikanhong kagubot. Wala kini magpasabut, hinoon, nga usa kini ka nasud nga kabus sa espiritu. Si Merci Arens, usa ka 25-anyos nga taga Siyudad sa Guatemala, personal nga mibati og kabulahan nga makapuyo sa usa ka nasud diin ang katawhan, sa dakong bahin, mitugot ug midawat sa nagkalain-laing relihiyon. “Usa sa mahinungdanong mga kinaiya sa kutura sa Guatemala mao nga, sa kinaiyahan, kami mga relihiyusong katawhan,” matud niya. “Ang kultura sa palibut ug ang kalikupan maabiabihon kaayo ug sadya.” Tungod niana, ang pagpangitag kauban nga sama og gituohan dili gayud sayon.

“Ang akong mga sumbanan kanunayng daw hapit dili makita ngadto sa mga katawhan sa trabaho ug sa eskwelahan kinsa wala gayud nakadungog sa Mormonismo,” matud niya. Kini wala makapawagtang sa kadasig alang kang Merci, kinsa mihatag og gibug-aton sa

kaimportante sa pagka-aktibo sa mga calling sa simbahan ug sa mga kalihokan. “Kon moadto ako niining mga kalihokan, nakiglambigit ko aron makamugna og relasyon uban sa katawhan nga ang sukaranang mga tumong ug baruganan sama sa akua.” Iyang nakaplagan nga ang pagbaton og mga higala nga kapaambitan sa espirituwal nga mga kasinatian nakatabang nga molambo sa iyang pagpamatuod. Tungod niining panaghigalaay, napalagan usab ni Merci ang wala damhang mga panalangin. “Akong nakita nga ang pakig-date mas sayon tungod kay nakig-date ako sa mga higala. Nakita nako kini sa nagkalain lain nga mga sitwasyon, diin nagtugot kanako nga maila-ila sila sa mas natural nga paagi.”

Usa ka okasyon si Merci miangkon nga napugos sa pagminyog; hinoon, siya naniguro unsay anaa sa iyang kasingkasing nga ang tanang butang maayo ra ang sangputan. “Mahinangpon akong makighimamat sa usa ka kauban kinsa, pinaagi sa among pakigrelasyon, makatabang nga mas mahiduol ako sa Dios ug kaming duha magtukod og usa ka mahangturon nga pamilya.”

Sa tanang mga panalangin nga nadawat ni Merci, adunay usa ka

Si Merci Arens nakamatngon nga ang pagdependa sa iyang mga sumbanan mas sayon kon siya abagan sa iyang mga higala kinsa susama niya og mga sumbanan.

piho nga mipatigbabaw kaniya:

“Nawad-an ako sa akong mama sa edad nga 15. Sa iyang pagkamatay miabut ang daghang pangutana. Hinoon, kining mga pangutanaha ug ang sunod-sunod nga mga tubag niini hingpit nga mihulma sa akong kinabuhi.” Pinaagi sa matinud-anon nga pag-ampo, nadawat ni Merci ang kahupayan nga usa unya ka adlaw makahatag ra siya sa samang paggagos nga gihatag sa iyang mama kaniya sa gamay pa siyang bata. “Ang kamatuoran sa ebanghelyo miiwag sa matag adlaw nakong kinabuhi ug sa mga kalihukan,” matud niya. “Nasayud ko nga ako konektado ngadto sa balaan nga gugma sa Dios, ug mao kanay nagkompleto kanako sa tanang paagi.” ■

nga Pagtuo

DUGANG PA KABAHIN NI MERCI

Unsa ang imong paborito nga pagkaon nga Guatemalan?

Gitawag kini og “Hilachas”—usa ka sinabaw nga may pulang mga patatas ug tinag-as nga gilis sa ginunting nga karne sa baka. Ang ubang tawo mopuno og mga green nga beans o carrots, apan ang akong gusto patatas lang.

Unsa may mga paborito nimong mga dapit?

Ang Guatemala maoy usa ka dapit sa natural nga katahum. Usa sa akong paborito nga dapit nga bisitahan mao ang Lawa sa Atitlan ug ang nagpalibut nga lungsod, Panajachel, nga nagpakita sa kultura sa Mayan. Ang mga lumad mitrabaho pag-ayo aron mapreserbar ang ilang tradisyonal nga pinulongan, ug ganahan kong modayeg sa mga kolor ug sa kakuti sa ilang gilala nga mga sapot.

Unsa man ang mas taas nga edukasyon sama sa Guatemala?

Sa akong nasud ang isyu sa edukasyon maoy lisud. Ang kawalay kinaadman maoy usa ka problema nga giatubang sa kadaghanan sa populasyon. Human makagradwar sa high school, ang kadaghanan sa mga young adult magsagubang sa ekonomikanhong mga responsibilidad nga mopugos kanila sa pagpili tali sa pag-eskwela og unibersidad ug pagtrabaho og full-time. Apan ang Simbahan nahimong usa ka talagsaong himan sa pagtabang sa mga miyembro nga maka-access og mas taas nga edukasyon.

MGA KAMATUORAN KABAHIN SA GUATEMALA

Capital: Siyudad sa Guatemala

Pinulongan: Kinatsila

SUMALA SA GIDAGHANON

14,647,083 ka mga tawo (bana-bana sa pagka Hulyo 2014)

21 ka nasudnong parke

3 ka mga bulkan

ANG SIMBAHAN SA GUATEMALA

247,708 ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw

417 ka mga ward ug mga branch

2 ka templo

6 ka misyon

Ni Elder D. Todd Christofferson

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

UNSAON SA PAGHINULSOL NGA TINUORAY

Ang paghinulsol halapad nga hilisgutan, apan gusto kong mohisgut og lima lamang ka aspeto niining mahinungdanong baruganan sa ebanghelyo nga akong gilauman nga makatabang.

Una, ang **pagdapit nga maghinulsol usa ka pagpahayag sa gugma**. Sa dihang ang Manluluwas “misugod sa pagwali, nga nag-ingon, Paghinulsol kamo: kay ang gingharian sa langit haduol na” (Mateo 4:17), kadto usa ka mensahe sa gugma, nagdapit sa tanan nga mokwalipay nga moapil Kaniya “ug motagamtam sa mga pulong sa kinabuhi nga dayon niini nga kalibutan, ug kinabuhi nga dayon [mismo] sa kalibutan nga moabut” (Moises 6:59). Kon dili kita modapit sa uban sa pag-usab o kon kita wala momando og paghinulsol sa atong kaugalingon, pakyas kita sa mahinungdanong katungdanan nga kita obligado ngadto sa usag usa ug sa atong kaugalingon.

Ikaduha, ang paghinulsol nagpasabut nga **pagpaningkamot nga mausab**. Mobugal-bugal kini sa pag-antus sa Manluluwas didto sa Tanaman sa Getsemani ug didto sa krus kon kita magdahum nga Iya kitang usabon ngadto sa matarung nga mga nilalang bisan walay tinud-anay nga pagpaningkamot sa atong bahin. Hi-noon, kita magtinguha sa Iyang grasya

nga mohingpit ug moganti sa atong labing makugihon nga mga paningkamot (tan-awa sa 2 Nephi 25: 23). Ang tinuod nga paghinulsol, **tinuod nga kausaban mahimong magkinahanglan og balik-balik nga pagsulay**, apan adunay butang nga makapalunsay ug makapabalaan niana nga paningkamot.

Ikatulo, ang paghinulsol nagpasabut nga dili lamang **pagbiya sa sala** apan usab **pagpasalig nga magmasulundon**. Ang Bible Dictionary namahayag, “Ang paghinulsol nagpasabut nga pagkausab sa kasingkasing ug kabubut-on padulong sa Dios, [ingon man usab] pagsalikway sa sala diin sa kasagaran kita mahiligon” (“Paghinulsol”). Sa atong pagdangup sa Ginoo aron makompleto ang paghinulsol, kinahanglang naglakip kini og wala nay lain pa kondili ang pakigsaad sa pagkamasulundon ngadto Kaniya.

Ikaupat, ang **paghinulsol nagkinahanglan og tinuoray nga katuyoan ug kaandam sa pagpadayon**, bisan sa mga kasakit. Ang mga pagsulay sa paghimog listahan sa piho nga mga lakang sa paghinulsol mahimong makatabang sa uban, apan mahimo usab kining mosangpot ngadto sa paagi nga wala sa hunahuna, listahan lang sa mga lakang sa paghimo nga walay tinuod

nga pagbati o kausaban. Ang tinuod nga paghinulsol dili taphaw lang. Ang Ginoo mihatag og duha ka mahinungdanong kinahanglanon, “Pinaagi niini kamo masayud kon ang usa ka tawo naghinulsol sa iyang mga sala—tan-awa, siya mokumpisal kanila ug mobiya kanila” (D&P 58:43).

Ikalima, bisan unsa pa ka **sakit** ang paghinulsol, kini **matabunan sa hingpit nga kalipay sa pagpasaylo**.

Ako mapasalamatong moila ug mopamatuod nga ang dili matukib nga pag-antus, kamatayon ug Pagkabanhaw sa atong Ginoo “mopahinabo sa mga kasabutan sa paghinulsol” (Helaman 14:18). Ang balaang gasa sa **paghinulsol mao ang yawe sa kalipay** niining kinabuhia ug human niini. Sa mga pulong sa Manluluwas ug sa dakong pagpaubos ug gugma, ako modapit sa tanan sa “paghinulsol: kay ang gingharian sa langit haduol na” (Mateo 4:17). Nasayud ko nga sa pagdawat niini nga pagdapit, **maka-kaplag kamo og hingpit nga kalipay** karon ug sa kahangturan. ■

Gikan sa pakigpulong nga gihatag atol sa Oktubre 2011 nga kinatibuk-ang komperensya.

TINGUHAA ANG BUHI NGA TUBIG

“Umari kanako, kamong tanan nga nabudlay ug nabug-atan,
ug papahulayon ko kamo”
(Mateo 11:28);

Sa dihang akong
gisultihan ang akong
mga ginikanan nga
gusto kong moser-
bisyo og misyon, ang
ilang tubag wala
damha. Giingnan ko
nila nga mopili sa
akong pamilya o sa
akong misyon.

MAGPABILIN O MOSUNOD?

Ni Melvin Rondilla

Nakahinumdom gihapon ko sa mga pulong sa mga misyonaryo kinsa mitudlo kanako: “Bisan unsa ang isugo sa Dios, buhata kini, ug mosunod ang mga panalangin.” Kini nga mga pulong nakahatag og usa ka lawom nga impresyon sa akong kasingkasing. Nabunyagan ko sa edad nga 16, ang bugtong miyembro sa Simbahan sa akong pamilya. Paglabay sa walo ka bulan, ako na-panalanginan nga makakita sa akong kinamanghuran nga igsoon nga nabunyagan diha sa Simbahan.

Sa dihang ako nag-18, gusto ko nga moserbisyo og full-time nga misyon ug motabang sa buhat sa Ginoo. Naghinam-hinam ko nga misulti sa akong mga ginikanan mahitungod sa akong plano ug sa akong dakong tinguha sa pagdapit sa mga tawo sa pagduol ngadto kang Jesukristo pinaagi sa pagtabang kanila nga makadawat ug makasunod sa mga baruganan ug mga ordinansa sa ebanghelyo. Nakalitan ko sa ilang tubag. Sila miingon nga nakapaguol kaayo kanila ang paghunahuna nga mobiya ako aron sa pagmisyon, ug kinahanglan ko nga mopili: ang akong pamilya o ang akong misyon.

Nahugno ko pagkadungog nako niadto nga mga pulong. Diha-diha dayon miadto ko sa building sa Simbahan nga duol sa among balay ug misulod sa usa sa mga kwarto niini aron moluhod ug mangutana sa Langitnong Amahan, “Unsay akong buhaton? Unsay akong pilion: ang

akong pamilya o ang akong misyon? Kining duha importante kanako.”

Samtang nagluhod, ang mga pulong sa mga misyonaryo miabut sa akong hunahuna: “Bisan unsa ang isugo sa Dios, buhata kini.”

Akong gihigugma ang akong pamilya ug gusto nga makauban sila sa kahangturan. Akong girespeto ang ilang mga pagbati. Apan ang kasulatan nag-ingon, “Ang pagsugot labi pang maayo kay sa halad” (1 Samuel 15:22). Ang Espiritu sa Ginoo mipuno kanako, ug ako nalig-on. Mihukom ko sa pagserbisyo tungod kay ako nasayud nga ang Langitnong Amahan motabang sa akong pamilya nga makasabut.

Sa akong pag-uli gipalayas ko sa akong nasuko pag-ayo nga amahan ug giingnan nga dili na gayud mobalik. Wala masayud asa paingon, akong giimpaki ang akong mga butang. Wala ko mahadlok bisan gamay, tungod kay ako nasayud nga ang Ginoo nag-uban kanako, nga Siya adunay plano alang sa matag pamilya, ug moabut ang adlaw nga ang akong pamilya makasabut niining maanindot nga plano.

Mga pipila pa lamang ka lakang ang akong gilay-on gikan sa balay sa dihang naapsan ko sa akong inahan. Siya migakos kanako ug miingon nga gimahal ko niya pag-ayo. Sa akong pagbiya, nakita nako siya nga naghilak uban sa tumang gugma ug kasakit sa usa ka inahan nga nagtan-aw sa iyang anak nga mobiya.

Sobra sa usa ka tuig, mipuyo ko sa balay sa usa ka returned

missionary nga akong nahimamat sa dihang investigator pa ko. Ang Ginoo matinud-anon sa Iyang saad sa 1 Nephi 3:7—mihatag Siya og paagi aron ako makasunod sa Iyang mga sugo. Mipadala siya niining dili hakog ug manggihatagon nga tawo sa pagsangkap kanako ug sa pagmugna og usa ka espirituhanong palibut diin ako makaandam alang sa akong misyon. Akong gibati ang kamot sa Dios nga nagsuporta nako sa akong mga hagit. Akong gibati ang gugma sa atong Manluluwas nga si Jesukristo pinaagi sa Iyang mulaong sakripisyo. Kini nga gugma milig-on kanako sa akong mga pag-sulay hangtud nga gi-set apart ko isip usa ka full-time nga misyonaryo sa Philippines Cauayan mission.

Paglabay sa pipila ka bulan, nakadawat ko og sulat gikan sa akong pamilya nga nagsulti kanako nga sila nagpaabut sa akong pagbalik. Wala ko mawagtangi sa pagtuo ug paglaum nga ang akong tibuok pamilya mahimong mga miyembro sa Simbahan, ma-sealed sa templo sa tibuok kahangturan, ug makauban sa atong Langitnong Amahan ug sa Iyang Anak, si Jesukristo, sa umaabut.

Human sa akong misyon, misugod ko sa pagkakita niana nga damgo nga natinuod. Nabunyagan nako ang akong inahan, kinsa karon nangandam nga moadto sa templo. Kanunay nakong makita ang akong pamilya, ug mas suod kami karon kaysa kaniadto. ■
Ang tagsulat nagpuyo sa Philippines.

MAHIMO KA NGA MAUSAB

Bisan unsa pa ang imong mga kasaypanan, makahukom ka kon unsaon pagpuyo ang imong umaabut nga potensyal.

Ni David Dickson

Mga Magasin sa Simbahan

Atol sa seremonyas sa gradwas-
yon sa high school, ang tanang
matang sa hunahuna mosu-
lod sa imong ulo. Unsay sunod nga
mahitabo? Andam ka na ba? Kamo ug
ang inyong mga higala magpabilin ba
nga magkontakay?

Dili ako, hinoon. Ako adunay
usa lamang ka pangutana sa dihang
turno na nako sa paglakaw atuba-
ngan sa tanan sa dihang ilang gia-
nunso ang akong ngalan: *tinuoray*
na ba ko nga mogradwar?

Dili gayud ako makonsiderar nga
maayo sa klase. Ang pagtuon dili
gyud prayoridad alang kanako. Ug
sa akong katapusang tuig sa high
school naglisud ko og maayo sa usa

ka klase nga dili gani ko sigurado
kon *nakapasar* ba ko. Ang katapu-
sang eksamin sa sayong bahin niana
nga semana maoy modeterminar
sa akong dangatan, apan ang mga
grado unya pa i-plastar paglabay sa
usa ka semana.

Kon mahagbong ko niining kla-
seha, dili ko ka gradwar sa high
school.

Sa katapusan, igo ra gyud ko nga
nakakapyot ug nakagradwar. (Whew!)
Nianang higayona aduna pay 14 ka
bulan sa dili pa ko mag-19, ang edad
nga pwede na nga magmision ni-
ana nga panahon. Nagplano ko nga
motrabaho nianang panahona aron
makatigum og kwarta alang sa akong

mision. Nasayud ko nga dili ko maayo
nga estudyante, mao nga wala gyud ko
magplano nga sulayan ang kolehiyo.

ANG LAANG SA PAGHATAG OG LIMITASYON SA KAUGALINGON

Mibati ka ba og sama niana? Nga
ang imong mga binuhatan sa pipila
ka bahin sa imong kinabuhi maoy
nagprubar sa unsay kaya ra nimo nga
buhaton?

Ayaw padala niana nga matang sa
paghunahuna. Usa kini sa pinakadako
nga mga bakak ni Satanas!

“Sa higayon nga kita mohukom—
‘Ingon gyud ko niana,’ atong giputol
ang atong abilidad nga mag-usab,”

mitudlo si Elder Donald L. Hallstrom sa Kapangulohan sa Seventy. “Sama lang nga kita miisa sa puting bandila, mibutang sa atong hinagiban, miatras sa gubat, ug misurender—ang pag-laum nga makadaug nawala.”¹

Ang eskwelahan ingon og mahadlok ilabi na kon maglisud ka. Bisan sa pipila ka dili maayo nga mga grado sa imong rekord, sayon ra kaayo nga mohukom nga mao ra na ang labing maayo nimong mahimo. Apan dili kini tinuod.

“Kon kinsa kita karon dili kana mao kita sa umaabut,” miingon si Elder Hallstrom.²

BAG-ONG SINUGDANAN

Bisan pa sa makahasol nga mga pulong sa pagduha-duha o kapakyasan nga tingali atong madunggan, makapili kita sa pagtan-aw sa unahan ug mohunong sa pagsaway sa atong mga kaugalingon tungod sa nangagi.

“Adunay usa ka butang nga ma-laumon kaayo sa pagsugod og bag-o,” mitudlo si Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang kapangulohan.³

Sa paghukom nga mohimo og bag-ong sinugdanan, ayaw kalimot sa pag-ampo ngadto sa Dios alang sa tabang. Sultihi Siya nga gusto nimo nga molampus ug dayon hatagi og pagtagad ang mga pagdasig ug paggiya gikan

sa Espiritu Santo ug gikan sa inyong mga lider.

Kini tingali nagkinahanglan og gamay nga paghan-ay sa mga prayoridad. “Ang atong inadlaw nga buhat ug pagpili ihaum gayud sa atong mga tumong,” miingon si Elder Quentin L. Cook sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. “Daghang pagpili dili dautan, apan kon mohurot kini sa atong panahon ug magpugong sa labing maayong pagpili, makadaot kini.”⁴

PAGDISKOBRE NGA MAHIMO KA NGA MAUSAB

Atong i-abante og tulo ug tunga ka tuig gikan sa seremonyas sa akong gradwasyon sa high school. Nakatrabaho ko og mga usa ka tuig ug tunga, miserbisyo og duha ka tuig nga misyon, ug human sa tanan mihukom sa katapusan nga mosulay sa kolehiyo.

Unta makaingon ko nga akong gibati nga hamtung na ug andam na alang sa eskwelahan, apan katawanan kana. Gibati nako nga mas nahadlok kay sa una. Kon dili ko maayo sa high school, unsaon na man lang kaha nako sa kolehiyo? Niining panahona nakahukom ko sa paghimo sa akong pinakamaayo ug ilakip ang Dios sa akong pag-eskwela. Nag-ampo ko og maayo

aron makapalambo og bag-o ug mas maayong mga kahanas sa pagtuon.

Sa akong hingpit nga katingala, maayo kaayo ang akong nabuhat niana nga semester nga mikwalipay ko alang sa mga scholarship nga akademik. Walay tawo nga mas nasurprisa kay kanako! Bisan pa niana, sayon nakong mahinumduman ang miaging mga bulan ug makita ang impluwensya sa Dios nga nagtabang kanako samtang nagkat-on ko nga mahimong usa ka maayo nga estudyante.

Unsay akong gituohan kabahin sa akong kaugalingon niadtong high school pa dili gayud tinuod. Gikan niana nga punto ug uban sa tabang sa Dios, nakamugna ko og usa ka bag-ong dalan nga midala kanako hangtud sa paggradwar sa kolehiyo ug lapas pa.

Kon atong iapil ang Ginoo sa unsay atong buhaton sa kinabuhi ug mohukom sa paghimo og usa ka bag-ong sinugdanan sa bisan unsa nga bahin sa kinabuhi, kita magmalampuson labaw pa sa unsay atong gituohan nga posible. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Donald L. Hallstrom, “Unsa nga Matang sa mga Tawo?” *Liahona*, Mayo 2014, 53.
2. Donald L. Hallstrom, “Unsa nga Matang sa mga Tawo?” 53.
3. Dieter F. Uchtdorf, “Ang Pinakamaayong Panahon sa Pagtanom og Kahoy,” *Liahona*, Ene. 2014, 4.
4. Quentin L. Cook, “Maalamong Mopili!” *Liahona*, Nob. 2014, 49, 48.

MGA LEKSYON
SA DOMINGGO
Hilisgutan Niining Bulana:
Mga Kasugoan

DILI Iya sa Kalibutan

Ang pagbarug isip usa ka miyembro sa Simbahan ni Kristo mahimong lisud sa kalibutan karon, apan kita mahimong ania sa kalibutan apan dili maimpluwensyahan niini.

Naghunahuna ba kamo kon asa nagagikan ang pagpahayag nga “anaa sa kalibutan apan dili iya sa kalibutan”? Kini labaw pa kaysa usa lang ka motto o inantigo nga paggamit sa mga preposisyon—tinud-anay kini nga gikan kang Jesukristo.

Hunahunaa ang gabii sa wala pa ang Iyang Paglansang sa Krus. Siya nakigkita sa Iyang mga Apostoles, mihugas sa ilang mga tiil, mitudlo kanila, ug nangalagad sa sakrament. Usa ka higayon panahon sa kagabhion, Siya nag-ampo og kusog ngadto sa Iyang Amahan alang sa mga Apostoles:

“Dili ako mangamuyo nga kuhaon mo sila gikan sa kalibutan, kondili hinoon nga imo unta silang ilikay gikan niadtong dautan.

“Sila dili iya sa kalibutan, maingon nga ako dili iya sa kalibutan. . . .

“Maingon nga gipadala mo ako sa kalibutan, maingon man usab gipadala ko sila sa kalibutan” (Juan 17:15–16, 18).

Ang Manluluwas Mismo migahin sa Iyang tibuok kinabuhi nga anaa sa kalibutan apan dili iya sa kalibutan. Gitintal siya, apan wala Siya magpadala sa tintasyon. Milikay siya dautan. Nakig-uban Siya sa mga disipulo ug sa mga tumutuo ingon man usab sa mga makasasala ug tigpakaaron-ingnon. Usa siya ka ehemplo ngadto sa tanan.

Apan Siya wala lamang mobiya sa Iyang mga tinun-an og usa ka bagis nga, “Kon gibuhat ko kini, makahimo kamo niini.” Hinoon, Siya maloloy-on. Siya nag-ampo aron tabangan sila sa Amahan. Apan Siya wala mag-ampo aron ang mga hagit kuhaon gikan kanila. Atol sa Iyang kinabuhi dinhi sa yuta ug pinaagi sa Iyang mga modernong propeta ug mga apostoles, ang Manluluwas mitudlo nga importante alang kanato nga mahimong impluwensya alang sa kaayohan sa kalibutan.

Ang kabatan-onan sa tibuok kalibutan kanunayng nag-atubang og mga hagit samtang anaa sila sa eskwelahan, nakig-uban sa mga higala, ug nag-apil sa ekstrakurikular nga mga kalihokan. Apan uban sa Manluluwas sa ilang kiliran ug sa ebanghelyo sa ilang mga kasingkasing, nakakaplag sila og mga paagi nga malikay ang ilang mga kaugalingon sa pagkakalibutanon. Basaha giunsa sa pipila kanila pagpili sa pagsunod sa ehemplo sa Manluluwas.

MAGMATINGUHAONG MOAPIL

Sa dihang ako nag-atubang og tintasyon, mangutana ko sa akong ka-ugalingon, “Unsa ang buhaton ni Jesus?” o “Kini mas makapaduol ba kanako ngadto sa celestial nga gingharian?” Motambong ko sa seminary kada buntag bisan kon gikapoy ko og maayo, tungod kay kana nagtabang kanako nga molambo sa espirituhanong paagi. Ang pagbasa sa akong mga kasulatan, uban sa katuyoan nga makakat-on og bag-ong butang o usa ka butang nga makatabang kanako nga mahimong mas maayo nga tawo, usa ka tinubdan sa giya nga makatabang kanako. Kon kita mobalaan sa adlaw nga Igpapahulay ug motambong sa atong mga kalihokan, mas makabuntog kita ni Satanas. Kon kita matinguhaon nga moapil uban sa Ginoo, Siya makatabang kanato sa tanang lisud nga sitwasyon nga atong masinati.

Brenda H., 17, Minnesota, USA

PAGMAMUGNAON SA PAGPILI SA MATARUNG

Kon ang mga tawo nga naglibut kanato dili sama og mga sumbanan kanato, tingali kita kinahanglang magmamugnaon sa pagpangita og mga paagi sa pakig-uban kanila samtang nagsunod kita sa atong mga sumbanan. Si Elder L. Tom Perry (1922–2015) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mibuhat niana sa dihang nahimutang siya sa usa ka dili komportable nga sitwasyon isip usa ka negosyante daghang katuigan na ang milabay. Ang tanan nga mga negosyante sa sosyal nga panagtigum nga iyang gitambungan nanag-inom og alkohol. Aron masayran kon unsay iyang gibuhad, makaadto ka sa LDS.org ug basaha ang iyang artikulo “Ang Tradisyon sa usa ka Balanse, Matarung nga Kinabuhi” (*Liahona*, Ago. 2011, 30–37).

PAGKUHA OG KALIG-ON GIKAN SA UBAN

Ako motuman sa akong mga sumbanan pinaagi sa pag-apil sa mga kalihokan uban sa akong mga higala sa simbahan. Siyempre akong dapiton ang akong dili miyembro nga mga higala ngadto sa mga kalihokan aron sila makakita ug makasabut nganong gusto ko nga mosunod niini nga mga sumbanan. Ang akong mga ginikanan ug akong magulang nga lalaki maayong mga ehemplo ngari kanako. Ako adunay daghang maayo nga mga higala kinsa dili sakop sa Simbahan nga maayo usab nga mga ehemplo ngari kanako. Sila adunay daghang nindot nga mga kinaiya nga gusto nakong mapalambo sa akong kaugalingon.

Celina W., 15, Germany

PAGSULTI

Sa Denmark kini gikonsiderar nga lahi kon kamo moadto sa simbahan, dili moinom, ug dunay taas nga mga sumbanan. Apan nasinati nako nga kon kamo dili maulaw nga mosulti kabahin sa mga mithi nga inyong gibarugan, dali kamong makaangkon og pagtahud gikan sa inyong mga kaedad. Akong nakita nga ang mga tawo naghunahuna nga nindot kon ang uban mo-atiman sa ilang mga kaugalingon niana nga paagi.

Emma K., 18, Denmark

MGA BUTANG NGA PAMALANDUNON SA DOMINGGO

- Sa sunod higayon nga kamo mag-atubang og tintasyon, sa unsang paagi kini makatabang kaninyo nga masayud nga si Jesukristo nag-ampo ug mihangyo sa Langitnong Amahan sa “ilikay [kamo] gikan sa dautan”?
- Paghunahuna mahitungod sa kinabuhi sa Manluluwas. Unsay lyang gibuhad atol sa lyang panahon dinhi sa kalibutan? Sa unsang paagi nga lyang gilikay ang iyang Kaugalingon nga mahimong iya sa kalibutan? Unsa man ang atong makat-unan gikan sa lyang ehemplo?
- Paghunahuna og usa ka mahagiton nga “anaa sa kalibutan” nga sitwasyon nga imong giatubang. Unsa ang pipila ka mamugnaon nga mga butang nga imong mahimo sa pagbarug sa kamatuoran? Tingali mahimo nimong pangutan-on ang imong mga higala ug pamilya alang sa dugang nga mga ideya.

IPADAN-AG ANG INYONG KAHAYAG

Pipila ka tuig ang milabay ang akong team sa rugby miapil sa usa ka tibuok semana nga tournament. Kini nagpasabut nga pito ka adlaw nga layo sa panimalay, mga ginikanan, ug mga lider sa Simbahan. Tungod kay gusto namo nga motambong og usa ka eskwelahan sa Simbahan, ang tanan sa akong team mga miyembro sa Simbahan. Hapit kada gabii niana nga semana, ang ubang mga team sa among hotel mag-party diha sa ilang mga kwarto uban sa kusog nga mga musika, pagsayaw, pag-inom, pagpanigarilyo, ug pagsinggitay og mapintas nga mga pulong sa usag usa. Ang among team nagpundok didto sa kwarto alang sa among naandan nga pagtuon sa kasulatan ug mga debosyonal sa gabii. Nindot ang bation nga mohimo sa sakto nga butang nga wala sugoa sa among mga ginikanan. Human ang ubang mga team nakaobserbar kanamo uban sa katingala, among nakuha ang ilang pagtahud. Sila maghilum kon sila nasayud nga kami adunay debosyonal sa gabii. Sila mora og interesado sa unsay among gibuhad, ug ang uban gani miapil kanamo sa pagbasa sa mga kasulatan ug pag-ampo.

Wala kami modaog sa tournament niana nga semana, apan kami midaog sa laing paagi. Nakahimo kami sa pagpadan-ag sa among kahayag, ug pinaagi sa among mga ehemplo, nakausab sa mga kasingkasing ug hunahuna. ■

Elisara E., 20, Samoa

MUBO UG DIREKTA

Unsay gipasabut sa
ikawalo nga artikulo
sa hugot nga
pagtuo nga nag-ingon,
 “Kami **nagtuo**
 sa **Biblia** nga pulong sa
 Dios kon kini **tukma**
nga pagkahubad”?

Ang Biblia dili ubos sa uban nga mga kasulatan. Si Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon, “Kami nagtuo, nagtahud, ug nagmahal sa Balaan nga Biblia. Kita aduna gayud sa dugang nga sagradong kasulatan, . . . apan kini nagsuporta sa Biblia, dili sa pagpuli niini” (“Ang Milagro sa Balaang Biblia,” *Liahona*, Mayo 2007, 81).

Ang atong ikawalo nga artikulo sa hugot nga pagtuo nag-ingon, “Kami nagtuo sa Biblia nga pulong sa Dios kon kini tukma nga pagkahubad.” Sa panahon ni Joseph Smith, ang pulong nga *paghubad* wala lang magpasabut sa pagkuha gikan sa usa ka pinulongan ngadto sa lain; kini usab nagpasabut sa pagbalhin, pagtugyan, pagtukib, o pagpasabut. Ug bisan og adunay mga sayop nga makita sa lain-laing bersyon gikan sa orihinal nga Hebreohanon ug Griyego, ang mas dako nga isyu mao nga sa pagbalhin sa karaang mga teksto ngadto sa karon, “daghan nga yano ug mga bililhon nga mga butang nga gikuha” (1 Nephi 13:28). Busa, samtang ang mga teksto sa Biblia *gidala* ngari kanato, adunay piho nga mga pagtulun-an ang nawala. Usa kana ka rason nga ang mga tawo adunay daghan kaayong nagkalain-laing hubad sa Biblia, sama sa nasinati ni Joseph Smith (tan-awa sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:12). Mao nga ang usa ka paagi nga ang modernong pagpadayag nagtabang sa pagpatin-aw ug pagkumpirma sa mga kamatuoran diha sa Biblia mao ang pinaagi sa pagpahiuli sa ubang mga kamatuoran nga nawala (tan-awa sa 1 Nephi 13:39–40). ■

Ako usa ka **batang lalaki**,
 ug akong **gusto nga moawhag**
sa mga babaye nga magsinina
 og mas **ligdong**.

Apan **unsaon** man nako kana
 pagbuhat nga **dili masaypan**
 nga **walay batasan**?

Sakto ka nga mag-amping sa paghisgot niining bahina. Samtang tuyuon sa pipila ka batan-ong babaye nga magsinina nga dili ligdong, daghan ang maulaw nga maghuna-huna nga adunay tawo nga nagtuo nga dili ligdong ang ilang sininaan. Mao nga magsensitibo ug makanunayon. Kon ang kinatibuk-ang hilisgutan sa ligdong nga sininaan mahisgutan, suportahi sa madasigong paagi ang sumbanan sa Ginoo kalabut sa ligdong nga sininaan, apan ayaw panghimarauta ang mga indibidwal. Usab, siguroha nga ang imong kaugalingong mga sumbanan sa sininaan ug mga lihoc nahiuyon sa imong mga gituohan. Ang batan-ong mga babaye makakita sa inyong sininaan, ug sila siguradong makakita kon mas motagad ba kamo sa dili ligdong og sininaan o sa ligdong og sininaan nga batan-ong mga babaye. ■

ANG SEMINARY BILILHON!

Nagkinahanglan tingali kini og sakripisyo, apan kini nga mga kabatan-onan nasayud unsa kadako nga panalangin ang seminary.

“Wala ko maghunahuna niini nga nakulangan og usa ka oras ang pagkatulog; ako kining gihunahuna isip usa ka oras sa pag-andam sa akong kaugalingon sa espirituhanong paagi.”
Megan C., 17, California, USA

“Tungod sa seminary, ang akong pagpamatuod nalg-on pag-ayo, ug ako adunay mas sigurado nga kahalabo sa mga kasulatan. Ang akong pagpamatuod sa sakripisyo sa Manlu-luwas sa Getsemani mas lig-on tungod sa seminary.”

Vina C., 17, Hong Kong, China

“Ang seminary mao ang usa ka makanunayong dapit diin akong mabati ang Espiritu. Sa akong panimalay ako lang ang bugtong aktibo nga miyembro, apan gisuportahan ko pag-ayo sa akong mga ginikanan. Tungod sa seminary, sobra ang akong paglambo.”
Amanda L., 17, Utah, USA

“Ang seminary makapabalanse sa emosyon ug hunahuna alang sa mga panghitabo nianang adlaw. Kon magsugod ko og paghunahuna og mga dili maayo, mahimo kong maghunahuna sa mga leksyon sa seminary. Kini molambo lapas sa seminary.”
Eric G., 15, Ipswich, England

“Importante kaayo nga motambong sa seminary tungod kay makakat-on kita og dugang mahitungod sa atong Simbahan ug mapalig-on ang atong relasyon uban sa Langitnong Amahan. Ang rason nga ganahan ko sa seminary tungod kay mas daghan ko og masayran kabahin sa kasaysayan sa Simbahan ug masayud gayud nga ang ebanghelyo tinuod ug nga ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo nahigugma kanako!”

Breck M., 17, Kentucky, USA

“Ganahan ko sa seminary tungod kay kini makatabang nako sa paghimo og mga desisyon. Diha sa mga klase mabati nako ang Espiritu sa Ginoo ug makabaton og kumpirmasyon nga kini mao ang ebanghelyo ni Jesukristo. Walay rason nga dili maganahan niini. Nasayud ko nga ang akong pagtuon niining upat ka tuig makatabang kanako sa pagserbisyo og misyon.”

Karolina O., 16, João Pessoa, Brazil

“Bisan tuod nga dili nimo gustong mobangon og ingon niana ka sayo sa buntag, hinay-hinay kang mapuno niining espesyal nga espiritu matag adlaw. Ang imong mga kaedad makabantay niini diha kanimo, ug usahay gusto nilang masayud og dugang nganong sama ka niana.” ■

Karen K., 18, Maine, USA

Unsa ang usa ka butang nga komon sa mga kabatan-onan nga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa tibuok kalibutan? Sila mga estudyante sa seminary! Ang kabatan-onan motambong sa seminary sa daghang lain-laing mga paagi. Ang uban momata og alas 5:00 sa buntag aron motambong sa dili pa moeskwela, samtang ang uban motambong sa lat-ang sa ilang regular nga mga klase sa eskwelahan. Sa panagsang okasyon, ang pipila ka mga estudyante motambong sa tapos sa semana o mogamit og Skype sa pag-apil.

Dili igsapayan kon ila ba nga gisakripisyo ang pagkatulog o ang mga dula sa futbol sa tapos sa semana, sobra sa 390,000 nga mga kabatan-onan sa tibuok kalibutan ang malipayong mi-apil sa seminary. Kini mao ang ilang ikasulti mahitungod sa mga panalangin sa seminary:

ANG MGA KASULATAN NAKAHIMO OG KALAINAN KANAKO

Ni Maria Mahonri-Yggrazil Andaca

Sa Pilipinas, adunay mga science high school alang sa lantip og salabutan nga mga estudyante. Ang mga estudyante niini nga mga eskwelahan adunay daghang mga subject, mogahin og mas daghang oras sa klase, ug mogahin og dugang nga mga paningkamot sa buluhaton sa eskwelahan.

Kini nga matang sa palibut dili maayo alang kanako. Gibiyaan nako ang daghang mga butang sa pagsulod niini nga eskwelahan. Mihunong ko sa pagkat-on unsaon pagtukar og mga instrumento. Halos wala koy matambungan nga mga kalihokan sa Simbahan, ug usahay dili makatambong sa mga tulumanon sa Dominggo tungod sa mga kompetisyon sa eskwelahan. Naglisud ko sa pagtambong sa seminary, bisan og ang mga klase gihimo kada tapos sa semana.

Usa ka Sabado, ang akong seminary teacher misulti kanamo unsa siya ka busy kaniadto sa high school, apan nakahimo gihapon siya sa mga buluhaton sa seminary ug nakatuon sa mga kasulatan sa scripture mastery. Siya mihagit kanamo sa pagbuhat sa ingon.

Ang mga hagit makapaabtik nako, mao nga ako kining gidawat. Magdala ko sa akong mga kard sa scripture mastery bisan asa. Nag-ampo ko alang sa panabang aron makahimo niini uban sa akong mga buluhaton sa eskwelahan. Akong gigamit ang tanan nakong bakanteng oras. Magmemorya

ko og mga kasulatan samtang magsakay ko paingon sa eskwelahan. Dili na kaayo ko makig-istorya ug akong kuhaon ang mga kard gikan sa akong balsa. Ang akong mga higala nakabantay; ang pagkaykay sa mga kard sa kasulatan nahimo namong bag-ong kalihokan panahon sa mga bakanteng oras ug sa tingpaniudto. Malingaw sila nga mopatag-an kanako. Ang pipila misugod sa pagdala sa ilang mga kasulatan—bisan kadtong nahisakop sa laing mga relihiyon. Sila mipakigbahin mahitungod sa mga kalihokan sa ilang kaugalingon nga mga simbahan. Akong gibati nga nausab ang akong palibut, ug mas migaan ug mas nindot ang eskwelahan.

Ang akong tulo ka manghud nga mga babaye misunod sa akong ehemplo, ug karon ang akong pamilya nagdawat sa mga panalangin sa mga kasulatan diha sa among mga relasyon sa panimalay. Labaw pa kini kaysa pagmemorya lang og mga pulong; ang akong seminary teacher mitudlo kanako sa kalainan nga mahimo sa mga kasulatan ngari kanako ug sa mga tawo nga naglibut kanako. Ako nasayud nga bisan unsang hagit o pagsulay nga moabut sa akong pamilya ug mga higala, kami kanunay makakita og kalig-on, giya, ug kalinaw diha sa mga pulong sa atong mahigugmaong Manluluwas. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Metro Manila, Philippines.

PAHIMUSLI ANG SEMINARY

“Kon makahigayon kamo sa seminary, ... pahimusli kana nga oportunidad. ... Ang inyong makuha gikan sa inyong mga kasinatian sa seminary mag-agad sa inyong kaandam nga matudloan. Unta magmapainubsanon kamo ug magtinguha sa pagkat-on. ... [Ang seminary] duna kini importanteng bahin sa kalamboan sa akong pagpamatuod. Ang seminary makausab sa kinabuhi.”

Presidente Thomas S. Monson, “Motuo, Mosunod, ug Molahutay,” *Liahona*, Mayo 2012, 128.

“Ako **NAKAHIBALO** sa **AKONG KAUGALINGON**”

Ni Travis Searle
Mga Seminary ug
Mga Institute

*Gusto mong makahibalo
sa inyong kaugalingon sa
kamatuoran sa ebang-
helyo? Patas-i ang inyong
pagkat-on sa ebanghelyo
diha sa seminary.*

Alang sa dugang nga impormasyon mahitungod sa bag-o nga mga kinahanglanon sa paggradwar, bisitaha ang seminary.lds.org. [seminary site sa Iningles lamang] Alang sa ehemplo sa usa ka young adult kinsa nakaangkon og pagpamatuod pinaagi sa matinud-anong pagtuon sa mga kasulatan ug pag-ampo, kamo makabasa sa kasinatian ni Clayton M. Christensen sa “Ang Labing Magamit nga Piraso sa Kahibalo,” *Liahona*, Ene. 2009, anaa sa liahona.lds.org.

“Ako nakahibalo sa akong kaugalingon” mao ang lima ka yano nga mga pulong nga gisulti ni Propeta Joseph Smith ngadto sa iyang inahan human niya nasinati ang Unang Panan-awon (Joseph Smith—Kasaysayan 1:20). Kini nga mga pulong naglangkob og usa ka gamhanan nga leksyon alang kanato karon. Sama sa gitudlo ni Presidente Thomas S. Monson: “Nag-edad man kamo og 12 o 112—o bisan asa sa tunga—*masayud kamo mismo* nga ang ebanghelyo ni Jesukristo tinuod.”¹

Aron pagtabang kaninyo nga “makahibalo sa inyong kaugalingon”, ang mga estudyante sa seminary sa tibuok kalibutan karon mokompleto og duha ka dugang nga mga kinahanglanon aron mogradwar sa seminary:

- (1) mobasa sa gi-assign nga mga kasulatan alang niana nga kurso ug
- (2) mopasar og duha ka mga assessment sa pagkat-on atol sa matag kurso. Ania kon sa unsang paagi kining nga bag-o nga mga kinahanglanon sa paggradwar makatabang sa paglig-on sa inyong pagpamatuod:

Kamo magbasa ug magtuon sa mga kasulatan sa kurso.

Samtang inyong tun-an ang mga kasulatan, mosugod kamo sa pagbati sa impluwensya sa Espiritu nga mogiya kaninyo nga mapaladman ang inyong pagkakabig. Human makompleto ang gikinahanglan nga pagbasa sa mga kasulatan sa iyang katapusang tuig sa seminary, ang usa ka estudyante mipakigbahin nga mas daghan siya og nakat-unan tungod kay siya “mibasa gyud sa mga kasulatan—wala lamang mobasa niini apan nagtuon niini.”

Si Elder D. Todd Christofferson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo unsa ang gipasabut sa pagtuon: “Sa pagsulti ko nga ‘tun-an,’ nagpasabut ko . . . magbasa mo og pipila ka mga bersikulo, mohunong aron mamalandong niini, magbasa og maayo sa mga bersikulo pagbalik, ug samtang naghunahuna mo bahin sa unsay gipasabut niini, mag-ampo para sa panabut, mangutana diha sa inyong hunahuna, maghulat sa espi-rituhanong mga impresyon, ug mosulat sa mga impresyon ug mga panghunahuna nga moabut aron mo makahinumdom ug makat-on og dugang pa.”²

Inyong magamit ang mga assessment sa pagkat-on sa pagtimbang-timbang unsay inyong nakat-unan.

Ang usa ka assessment sa pagkat-on mao ang sama sa pangutana sa usa ka anghel sa Ginoo ngadto ni Nephi: “Unsa ang imong nakita?” (1 Nephi 11:14). Kini nga pangutana miaghat ni Nephi sa pagtimbang-timbang ug pagpahayag sa unsay iyang nakat-unan.

Ang mga assessment sa pagkat-on adunay tulo ka bahin: multiple-choice nga mga pangutana ug usa ka essay nga pangutana, diin graduhan, ug usa ka personal nga assessment sa imong mga gituohan, nga dili graduhan. Human sa usa ka assessment sa pagkat-on, ang usa ka estudyante miingon, “naghinam-hinam ako niini tungod kay gusto nakong masayran unsay akong nakat-unan gikan sa seminary.” Mikomentaryo ang laing estudyante nga ang assessment sa pagkat-on “makatabang kaninyo nga makasabut kon asa na kamo karon diha sa ebanghelyo ug asa kamo angay nga maanaa.”

Ang mga assesment mahimong mas epektibo kon kamo magtutok sa mga doktrina ug mga baruganan sa ebanghelyo nga maoy gibasihan sa mga pangutana sa assessment sa pagkat-on. Human ang usa ka klase sa seminary mihisgot sa mga doktrina luyo sa mga pangutana, usa ka estudyante mipakigbahin, “Kini nakapausab sa matang sa pasulit nga mas nahimong usa ka panaghisgut ug tigpalig-on sa pagpamatuod. Kini nakatabang nga motuhop ang unsay inyong nakat-unan.”

Kamo makakat-on nga ganahan sa pagkat-on sa inyong kaugalingon.

Ang pagkat-on sa atong mga kaugalingon nga ang gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo tinuod usa sa labing

UNSAY GANAHAAN SA MGA ESTUDYANTE MAHITUNGOD SA ASSESSMENT SA PAGKAT-ON?

Mga komentaryo sa mga estudyante:

“Gibati nako nga makamasyon ko ug makahibalo unsay akong gihisgut.”

“Kini makatabang kanimo nga mahinumdom unsay imong nakat-unan sa seminary.”

“Mas masabtan namo og maayo ang mga konsepto.

“Ang inyong pagsalig malig-on.”

“Mas tinud-anay nga makakat-on kita niini nga mga butang imbis nga mobati lang og maayo ug malimtan ang mga doktrina.”

mahinungdanon ug labing makalipay nga kasinatian sa kinabuhi.³ Usa ka estudyante miingon, “Nalingaw ko nga mas naapil ug nakaamgo nga kinahanglan nakong moabaga og mas dakong responsibilidad matag adlaw imbis nga motambong lang ug molingkod sa lingkuranan ug maminaw apan wala moapil.”

Si Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo sa kaimportante sa pagkat-on: “Ang pagkat-on nga mahigugma sa pagkat-on mahinungdanon sa ebanghelyo ni Jesukristo, mahinungdanon kaayo sa atong nagpadayon nga espi-rituhanon ug personal nga kalamboan, ug usa ka klaro nga panginahanglan sa kalibutan diin kita karon ug sa gihapon mopuyo, moserbisyo, ug motrabaho.”⁴

Kon mas dako ang inyong paningkamot, mas dako ang kalipay ug pagkat-on nga inyong masinati. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Magmaisugon sa Pagbarug nga Mag-inusara,” *Liahona*, Nob. 2011, 62.
2. D. Todd Christofferson, “Kon Makabig Na Kamo,” *Liahona*, Mayo 2004, 11–12.
3. Tan-awa sa Craig C. Christensen, “Ako Nasayud Niini nga mga Butang sa Akong Kaugalingon,” *Liahona*, Nov. 2014, 50.
4. David A. Bednar, “Learning to Love Learning,” *Ensign*, Feb. 2010, 26.

ATONG LUNA

ANG ATONG KATUYOAN DINHI SA YUTA

Atol sa values-education nga bulan sa akong eskwelahan, ang among magtutudlo mihangyo kanamo sa pagsulat og essay nga giulohan og “Nganong ania ako dinhi?” Kina-hanglan nga 10-paragraph kini nga essay kabahin sa atong katuyoan sa kinabuhi. Samtang nagbasa ko sa hilisgutan diha sa pisara, ang akong kasingkasing napuno sa kahupayan ug kalipay. Isip usa ka miyembro sa Simbahan, nahibalo ako sa akong katuyoan isip usa ka anak nga babaye sa Dios sa daghan na nga katuigan.

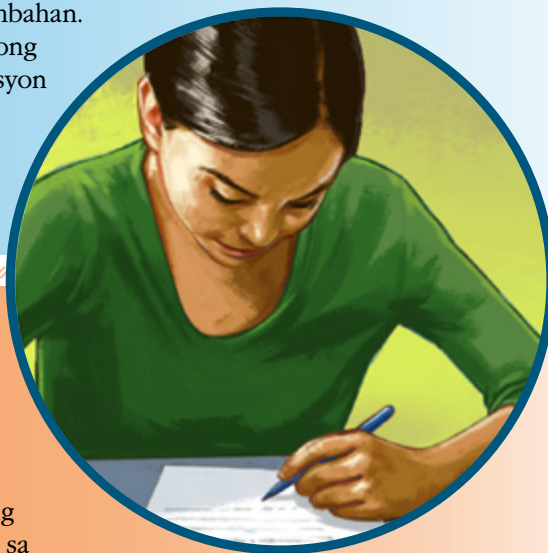
Apan samtang ako nagtan-aw sa mga nawong sa akong mga klasmeyt, ang akong kasingkasing napuno sa kasubo. Ngano man? Tungod kay sila misugod sa pagbagulbol kalabut sa kalisud sa hilisgutan. Wala silay sama nga kahibalo sa akoa.

Sa dihang akong gisumiter ang akong essay, akong naamguhan nga bulahan ko kaayo nga nahimong sakop sa usa ka tinuod nga Simbahan. Gikan nianang adlaw, ang akong tinguha nga moserbisyo og misyon ug mopakigbahin sa akong

pagpamatuod sa ebanghelyo ni Jesukristo nalig-on.

Ako nasayud nga ang Langitnong Amahan nahigugma kanako ug gusto nga makauban ko Niya sa umaabut nga adlaw. Ako usab nasa-yud nga akong katuyoan ang pagserbisyo sa uban. ■

Jaymee A., Philippines

SA UNSANG PAAGI ANG BASAHON NI MORMON NAKATABANG KANAKO

Ang Basahon ni Mormon nagdasig kanato sa matag higayon nga kita nagkinahanglan og mga tubag sa mga pangutana o kon kinahanglan kitang mobati nga mas duol sa Espiritu sa Ginoo. Kini naglangkob sa mga panagna nga nadawat niadtong kinsa gipili sa Amahan tungod kay sila matinud-anon ug matarung. Gikan niini nga basahon kita makaangkon og dugang nga kaalam kabahin sa ebanghelyo, ug atong makita nga ang Ginoo kanunay nga dili mausab.

Ang Basahon ni Mormon nagtabang kanato karon tungod kay ang mga tawo sa nangagi adunay mga kalisdanan nga susama sa mga

kalisdanan nga atong giatubang karon, gikan sa mga problema sa pamilya ngadto sa mga impluwensya sa ubang mga tawo. Ang ilang mga ehemplo makahatag kanato og kalig-on ug tinguha nga magpadayon sa hugot nga pagtuo ug pagkamatarung nga dili mawad-an og kadasig. Sama kanato, kadtong karaan nga mga katawhan misinati og lain-laing mga pagsulay apan nagmalampuson tungod kay ang kaaway wala makabuntog kanila. Kini naghatag kanato og dugang tinguha nga magpabiling lig-on ug dili matarug diha sa ebanghelyo ni Jesukristo. ■

Caroline M., São Paulo, Brazil

PAGSERBISYO KON ASA KITA PASERBISYUHON

Sa wala pa ang pagpahinungod sa San Salvador El Salvador Temple, ang akong pamilya ug ako nakahukom nga moserbisyo sa open house ug motabang niadtong dili mga miyembro nga masayud sa ebanghelyo ni Jesukristo samtang sila mibisita sa templo. Gi-assign ko isip usa ka giya ug mosulti sa mga tawo mahitungod sa kada kwarto sa templo, sa sagrado nga mga pakigsaad nga atong gihimo didto, ug sa unsang paagi ang atong mga kinabuhi mausab kon kita motuman niadto nga mga pakigsaad.

Ang akong turno miabut, ug misugod ko sa akong paglibut. Bag-o lang ko nga nakagawas sa kwarto sa dihang adunay mihangyo og dugang

nga giya tungod sa usa ka dako nga grupo nga bag-o lang miabut. Gi-pabalik ko ngadto sa greeting room aron adunay laing grupo nga i-assign kanako.

Sa dihang miabut ko sa kwarto, gihangyo na usab ko nga usbon ang akong assignment ug ipakita ang video sa mga tawo nga mao pa ang pag-abut sa templo. Naguol ko nga dili ko makahimo sa pagpakig-istorya sa mga tawo ug mosulti kanila kabin sa templo.

Paglabay sa mga tunga sa oras, usa ka grupo gikan sa Estados Unidos miabut kinsa dili makasulti og Spanish. Pipila ka mga boluntaryo ang nagdali-dali pagpangita og tawo nga makasulti

og Iningles ug makagiya niini nga grupo. Diha nako nasabtan nga ang Ginoo mopadala kanato ko asa Siya nanginahanglan nato, dili kon asa kita gustong moadto. Ako lang ang kamao mogamit sa video ug mohatag sa mga pulong sa pag-welcome sa Iningles. Nalipay ang mga Amerikano ug sa ilang pagbiya, ila kong gipasalamatan sa mainiton nakong pag-abi-abi kanila.

Sa pagtapos sa adlaw, mapasalamaton ko sa Ginoo sa pagpakita kanako nga kon kita mobuhat sa mga butang sa paagi nga Siya nag-aghat kanato, kita mobati og katagbawan sa atong buhat. ■

Erick A., El Salvador

Ang Nawala nga Anak

Lucas 15:11–32

Ipapilit kining pahina ngadto sa бага nga papel o sa cardboard.
Dayon guntinga ang mga porma ug itaud kini ngadto sa mga craft
stick o sa mga paper bag. Isulod sa envelop uban sa pakisayran sa
kasulatan nga gibutang sa atubangan. ■

Amahan

Anak nga Manghud

Anak nga Magulang

*Mahimo kamong magpaprint og mas
daghang kopya sa liahona.lds.org.*

Ang Atong mga Lider nga mga Babaye

Kini nga mga babaye mga asawa, mga inahan, ug mga apohang mga babaye. Mga butang nga makalingaw mahitungod kanila! Makaprinta kamo og dugang nga mga kard sa liahona.lds.org.

Sister Carole M. Stephens

*Unang Magtatambag
sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Relief Society*

Sister Linda K. Burton

*Kinatibuk-ang Presidente
sa Relief Society*

Sister Linda S. Reeves

*Ikaduhang Magtatambag
sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Relief Society*

Sister Carol F. McConkie

*Unang Magtatambag
sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Young Women*

Sister Bonnie L. Oscarson

*Kinatibuk-ang Presidente
sa Young Women*

Sister Neill F. Marriott

*Ikaduhang Magtatambag
sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Young Women*

Sister Cheryl A. Esplin

*Unang Magtatambag
sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Primary*

Sister Rosemary M. Wixom

*Kinatibuk-ang Presidente
sa Primary*

Sister Mary R. Durham

*Ikaduhang Magtatambag
sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Primary*

- Nagtubo nga magdula sa kasagingan sa luyo sa ilang balay uban sa iyang upat ka igsoong mga lalaki.
- Ganahan magswimming ug magbasa og mga libro ngadto sa iyang mga apo.
- Ganahan mobasa sa Basahon ni Mormon ug sa istorya kabahin ni Jesus.

- Ganahan og roller-skating, hopscotch, kickball, ug makigdula sa kasilinganan sa bata pa.
- Gitawag isip Primary music director samtang nagpuyo sa New Zealand sa tin-edyer pa.
- Nag-eskwela sa kolehiyo ug nahimong magtutudlo sa elementarya.

- Nabugkos ngadto sa iyang mga ginikanan sa dihang singko anyos pa siya, human mabunyagi ang iyang inahan ug ang iyang papa nagsugod sa pagsimba pag-usab.
- Mikanta diha sa mga choir ug kapitan sa drill team nga gitawag og Bonnie Lassies.
- Mitudlo og seminary ug ganahan og mga klase. Nakaila sa iyang bana sa institute.

- Ganahan nga mosakay og kabayo sa bata pa, ug mosakay sa parada sa lokal nga rodeo.
- Nabunyagan siya sa dihang nag-edad og 22 anyos.
- Sa librarya ang unang trabaho. Dayon, ganahan mobasa og mga istorya sa pangkatulog ngadto sa iyang 11 ka mga anak.

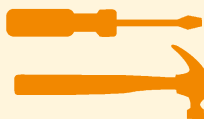
- Sa bata pa, ganahan magbasa ilawom sa kahoy nga apricot ug mokatkat sa mga kahoy uban iyang duha ka mga igsoong lalaki.
- Usa ka art editor sa magasin sa high school ug nagtuon og literatura ug graphic design sa kolehiyo.
- Nagpuyo sa walo ka lain-laing estado sa U.S. ug kaduha sa Sweden!

- Ganahan magbasa sa attic sa balay sa umahan kon walay siya mag-trabaho o magdula sa prutasan o umahan.
- Migahin sa summer didto sa France sa tin-edyer pa.
- Sa kolehiyo, usa ka student teacher sa klase sa English sa high school.

- Nakat-on nga dili modawat sa mga hagit sa uban kon mopilit ang iyang dila sa bugnaw nga puthaw.
- Nagtuon og sayaw sa kolehiyo.
- Isip usa ka inahan, sama sa usa ka nurse, magtutudlo, tigluto, ug tig-atiman sa garden, ug dunay iyang kaugalingong bag sa mga himan aron moayo og bisan unsa!

- Usahay magpapuli sa iyang kaluha nga igsoong babaye aron komedya-han ang mga tawo!
- Mitudlo sa grade three human makagradwar sa kolehiyo.
- Ganahan makat-on bahin sa hiyograpiya ug karon mobisita og mga nasud nga iyang gipangandoy nga bisitahan.

- Mipalong sa kalayo ug miluwas sa iyang igsoong lalaki nga masunog didto sa ilang umahan sa Wyoming, USA.
- Ganahan mobasa ug magdula og mga sport, ilabi na sa basketball.
- Mitudlo sa eskwelahan sulod sa duha ka tuig human makagradwar gikan sa kolehiyo.

“Mao kini ang inyong mga adlaw. Kamo natawo panahon sa mga templo ug teknolohiya.”

Elder Neil L. Andersen
Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles
Gikan sa “‘Akong mga Adlaw’ kabahin sa mga
Templo ug sa Teknolohiya,” *Liahona*, Feb. 2015, 26–33.

*"Duna koy surpresa
kaninyo," miingon
si Papa nga
nagpahiyom.*

Ang Puzzle sa Pamilya ni Lindsay

Ni Jill Hacking

Mga Magasin sa Simbahan
Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

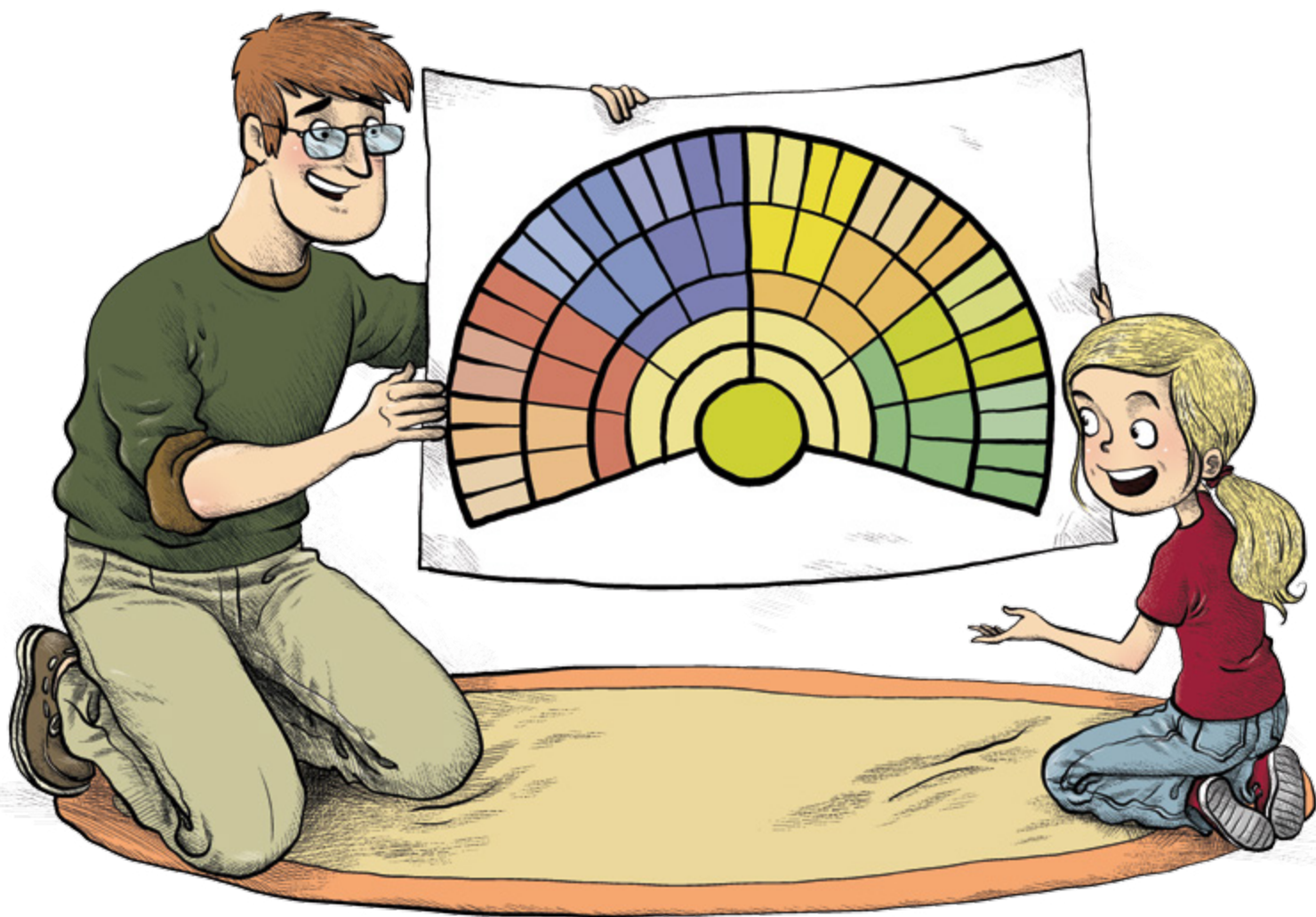
*"Makapangita ta's atong minahal,
ipatunhay ang ilang mga ngalan"
("Kamatuoran gikan ni Elias,"
(Liahona, Okt. 2001 Ang Higala, 10).*

Mikanaog dayon si Lindsay sa di-
hang nakadungog siya ni Papa
nga nagtawag sa iyang ngalan.

Karong bag-o nagdungan sila sa
paghimo og daghang mga buhat sa
family history. Si papa motabang
niya sa paglog-on sa FamilySearch
website, ug dungan silang mangita

sa mga hulagway sa pamilya ug
mga istorya. Niadto lang miaging
adlaw iyang nakita ang usa ka
karaang gayud nga dokumento
mahitungod ni Lolo sa iyang
misyon!

Nakakanaog na si Lindsay sa ubos
diin maghulat si Papa. "Mag-family

history ba kita karong gabhiona?" nangutana siya.

"Oo, ug duna koy surprisa ka-nimo," miingon si Papa nga nagpahiyom. Iyang gitunol ang taas, linukot nga papel nga iyang gita-goan sa iyang luyo. Gihikyad kini ni Lindsay. Iyang gitutukan ang dakong porma sa paypay diha sa pahina. Didto ang iyang ngalan sa ubos! Daghan pang laing mga pangalan nagkatag sa hapsay nga linya libut sa iyang ngalan.

"Ikaw kana ug si Mama," miingon si Lindsay, nagtudlo ngadto sa mga ngalan nga duol kaayo sa iyaha. "Ug si Lola ug Lolo!"

"Sakto kana," miingon si Papa. "Kining tsart sa paypay nagpakita sa mga ngalan sa imong mga katigulang-an sulod sa *siyam ka* henerasyon."

Dihay daghan nga mga ngalan. Apan ang pipila walay nasulat. Naghunahuna si Lindsay mahitungod sa nawala nga mga ngalan. "Mora og mga puzzle nga akong gibuhay uban ni Lolo," miingon siya. Si Lolo namatay pipila ka tuig na ang milabay, ug si Lindsay gimingaw gyud niya.

Mitando si papa. "Kini *maoy* sama sa usa ka puzzle. Usa ka importante kaayo nga puzzle. Ug ang matag sakop sa pamilya sama sa usa ka piraso sa puzzle."

Si Lindsay hapit makakatawa kon siya maghunahuna nga si Lola maporma sama sa usa ka piraso nga puzzle.

"Kon makakita ta'g mga ngalan sa usa ka tawo ug mobuhay sa buluhaton sa templo alang nila, gisumpay nato sila ngadto sa tibuok pamilya—sama sa pagsumpay sa piraso sa puzzle. *Ikaw* nagtabang sa paghimo niini nga puzzle."

"Wow." Gisubay ni Lindsay sa iyang mga tudlo ang mga ngalan. Siya nasayud nga ang family history importante, apan karon siya mas naghinam-hinam sa pagtabang. *Tanan* sa iyang pamilya mahimo nga masumpay hangtud sa kahangturan!

Gipapilit ni Lindsay ang iyang bag-ong tsart ngadto sa kisame ibabaw sa iyang higdaanan. Ganahan siyang motan-aw sa tsart ug magtuon sa tanang mga ngalan. Naghunahuna siya nga ang tanan naggunitay sa kamot sa usag usa, nasumpay sama sa mga piraso sa puzzle. Mibati siyang kalipay. Kini mao ang pinakadako nga puzzle nga sukad iyang nakita!

Usa ka gabii si Lindsay dili makatulog. Ang iyang kwarto ngitngit kaayo. Ang hinay nga panggabii nga suga nakahimo og mga anino sa bong-bong nga makahadlok. Gibira

niya ang iyang habol aron matabunan ang iyang ulo ug gipiyong og maayo ang iyang mga mata.

Pagkataud-taod samtang milili siya ug nakita ang tsart. Gibasa niya ang iyang ngalan. Dayon gibasa niya ang ngalan ni Mama ug Papa. Sa dihang miabut siya sa ngalan ni Lolo, gibati niya ang kainit ug kalinaw.

Nahinumdom siya sa pahiyom sa Lolo kaniya sa dihang ilang giporma ang mga puzzle. "Kon motabang ko ni Papa sa pagbuhay sa family history," siya naghunahuna, "Akong gisumpay ang among pamilya!" Naghanduraw siya nga mas midako ang pahiyom ni Lolo kabahin niana. Wala na niya batia ang kahadlok. Mipahiyom siya ug mibukot sa iyang habol ug nakatulog nagdamgo sa mga tawo ug mga puzzle ug nagkon-nectar sa iyang pamilya. ■

ANG LISTA NI LINDSAY

Nagtrabaho si Lindsay sa family history sa daghang mga paagi!

Naghimo siya sa iyang kaugalingong family tree sa FamilySearch.org. Siya mangita sa mga istorya ug mga litrato sa iyang pamilya.

Nasulbad niya ang mga misteryo family history! Usa ka higayon nawala ang rekord. Siya ug ang iyang papa miadto sa family history library. Gisiksik nila ang sa mga file ug nakakita og kopya. Nakakita usab sila og dugang pang mga ngalan sa mga sakop sa pamilya!

Ang iyang paborito nga bahin sa paghimo sa family history mao ang pagpangita og mga ngalan alang sa buhat sa templo. Ganahan na siyang moadto sa templo ug mobuhay og mga bunyag kon mag-12 anyos na siya.

Pagbinayloay og Istorya sa Pamilya

Ni Carolyn Colton

Aniay usa ka dula sa pagtabang kaninyo sa pagkat-on og dugang mahitungod sa inyong pamilya ug sa ilang mga istorya!

PAGPANGANDAM

1. Paghunahuna og upat ka mga matang sa mga istorya, sama sa *Makalingaw*, *Pagkabata*, *Espirituhanon*, o *Pagbakasyon*. Isulat ang matag kategoriya sa usa ka piraso nga papel ug ipapilit kini sa bong-bong.
2. Pangita og upat ka mga istorya sa pamilya alang sa matag kategoriya. Pangayo og tabang sa inyong pamilya.
3. Paghunahuna og mubo nga

mga timailhan sa matag istorya ug isulat kini sa mga piraso sa papel.

4. Pagsulat og 100, 200, 300 o 400 ka puntos sa pikas nga bahin sa papel. Ipapilit ang mga timailhan ubos sa kategoriya.

UNSAON SA PAGDULA:

1. Bahina ang mga magdudula ngadto sa duha ka mga pundok. Bisan kinsa ang misulat sa mga timailhan mao ang lider.
2. Ang unang pundok mopili og kategoriya ug numero, sama sa “Makalingaw, alang sa 200.”
3. Ang lider mokuha sa numero ug mobasa sa mga timailhan.

Kon ang pundok makasulti sa istorya nga mohaum sa mga timailhan, sila makadawat sa puntos!

4. Kon sila wala makahibalo sa istorya, ang lider mosaysay sa istorya apan dili mohisgot sa detalye, sama sa diin kini nahitabo o kinsa ang gipasabut niini. Kon matag-anan sa pundok ang nawala nga mga detalye, sila makakuha og tunga sa puntos.
5. Ang sunod nga pundok mopili sa timailhan ug modula Human ang tanang mga timailhan mapilian, ang pundok nga dunay labing dakong puntos maoy makadaog!

LINAIN NG SAKSI

**Ni Elder
Dallin H. Oaks**

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

*Ang mga sakop sa
Korum sa Napu-
log Duha ka mga
Apostoles gitawag
nga linain nga mga
saksi ni Jesukristo.*

Unsaon nato sa pagpakita og kamabination ngadto sa uban?

Kinahanglan
kitang tanan mosunod
sa mga pagtulun-an sa
ebanghelyo sa paghigugma
sa atong mga silingan
ug maglikay sa
panaglalis.

Kinahanglang higug-
maon nato ang tanan,
maayong mga tigpami-
naw, ug magpakita og
pagtahud unsay gituohan
sa uban.

Kinahanglang magma-
bination kita sa atong
pamilya.

Kita kinahanglang mag-
likay sa pagpangdaug-
daug, pagpanginsulto,
o pagsulti og mga butang
nga makapasakit sa uban.

*Gikan sa "Paghigugma sa Uban ug
Pagpakabuhi nga may mga Panag-
lahi," Liahona, Nob. 2014, 25–28.*

Malipayon nga Motabang

Ni Amie Jane Leavitt

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Aduna gyuy kalipay kon magtinabangay” (Songbook sa mga Bata, 108).

Gipasandig ni William ang iyang rake sa kilid sa balay ug milingkod sa sagbut. Ang pag-rake sa mga dahon lisud nga trabaho, apan siya ug ang iyang igsoong mga babaye, si Chloé ug si Amelia, nahuman na. Sa ibabaw sa kabukiran sa Alps makita niya ang usa ka eroplano nga naglupad. Naghunahuna kon asa kini paingon.

Si William ganahan sa iyang gamay nga lungsod duol sa utlanan sa French-Swiss. Ang mga tawo sa tibuok kalibutan mobisita dinhi. Naghunahuna siya sa mga dapit nga gusto niyang adtoan, ang mga tawo nga iyang mahimamat, ug ang panimpalad nga iyang mahimo sa umaabut.

Napugwat gikan sa iyang pagdamgo tungod sa taghoy ug sa *tingog* sa tunob sa tiil sa tupad nga balay.

“Basin si Pat andam na nga mo-rake sa mga dahon,” naghunahuna si William. “Nalipay ko nga nahuman na ang amoa.”

“Apan kon ang pag-rake sa mga dahon lisud alang sa tulo ka mga tawo, mas lisud kaayo kini sa usa ka tawo!” Naghunahuna si William. Ang asawa ni Pat nga si Pam, bag-o lang gioperahan, mao nga si Pat ra ang mo-rake sa mga dahon.

Si mama kanunay nga moingon, “Kon kita motabang, malipay kita!” ug si William naghunahuna nga tingali nagpasabut kini sa pagtabang ni Pat, bisan tuod og gikapoy na sila sa pag-rake sa ilang mga dahon.

Mitan-aw si William nila ni Chloé ug Amelia, kinsa naghimo og gag-may nga mga balay ginamit ang mga sanga. “Tabangan ba nato si Pat?” nangutana siya. “Matabangan nato siya nga mahuman dayon.”

Miuyon si Chloé ug Amelia ug misunod ni William.

Nagkinahanglan og tabang? Nangutana si Amelia samtang sila naglakaw libut sa kasagbutan sa nataran ni Pat.

“Nagkinahanglan gyud! Apan nag-rake kamo sa tibuok hapon. Sigurado ko nga gikapoy namo.”

“Ok ra kana,” miingon si William. “Gusto ming motabang. Human sa tanan, kon motabang mi, malipay kami!”

Samtang sila nagtrabaho, giistor-yahan ni Pat ang mga bata og makalingawng estorya sa iyang kinabuhi. Si Pat gikan sa India, apan siya

nagpuyo sa bisan asa sa Asia ug Africa.

Human masulod ang mga dahon sa bag, mianinaw si William ug nakamatikod sa mga mansanas nga nagkatag libut sa duha tag-as nga mga punuan sa mansanas sa nataran ni Pat. Wala pa mahan ang ilang trabaho. Mipungko si William ug misugod sa pagpundok sa mga mansanas. Iyang gilain ang mga dunot gikan sa maayo samtang siya nagpadayon. Sila si Chloé ug Amelia midagan aron ibutang ang mga mansanas sa mga tinapok.

Gikuha ni Pat ang iyang daan nga berde nga karatella gikan sa landong. “Ibutang nato ang mga dunot dinhi. Dayon mahimo ninyong dad-on ang maayo sa inyoha.”

“OK ra, Pat. Dili kinahanglan nga dad-on namo ang imong mga mansanas,” miiingon si William.

“Gusto nakong ihatag kini kaninyo,” miingon si Pat. “Human sa tanan, kon ako mohatag, malipay ko!”

Nianang gabhiona atol sa panihapon, ang mga bata misulti ni Mama

ug Papa nga nalingaw sila pag-ayo nga nagtabang ni Pat ug naminaw sa iyang mga istorya.

Sa kalit lang si William dunay ideya. “Nasayud ko unsay atong buhaton sa mga mansanas nga iyang gihatag nato!” Mibarug siya ug mi-kuha og kopya sa *Liahona* gikan sa butanganan. “Tingali sila si Pat ug Pam ganahan kaayo kini,” miingon si William, mipakli sa resipe alang sa apple cake. “Ug sama sa gisulti ni Pat karon, kon kita mohatag og, malipay ta!”

“Maghimo kita og cake alang usab sa atong ubang mga silingan!” Miingon si Chloé.

Mingisi si William. Naghunahuna siya kabahin sa mga tawo nga iyang mahimamat ug sa nindot nga mga istorya nga iyang madungog. Ug tanan kana pinaagi lang og gamay nga pagkamabination. Ug usa ka gamay sa cake. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

Ang Sakrament: Usa Ka Pahinumdom ni Jesus

Ni Erin Sanderson

Sa gabii sa wala pa ilansang si Jesus sa krus, Siya mihangyo sa Iyang duha ka mga disipulo sa pag-andam og panihapon. Dayon Iyang gidapit ang Iyang mga Apostoles nga moduol. Niana nga pagpangaon, nga gitawag og ang Katapusang Panihapon, gihatag ni Jesus ang espesyal nga paagi sa paghinumdom Kaniya kanunay. Mabasa nato kini diha sa Bag-ong Tugon:

“Ug si [Jesus] mikuha sa tinapay, ug sa nakapasalamat na siya, kini iyang gipikaspikas, ug gihatag niya, nga nag-ingon, Kini mao ang akong

lawas nga gihatag kaninyo: buhata ninyo kini sa paghandom kanako.

“Maingon man usab, human sa panihapon, ang kopa gikuha niya nga nag-ingon, Kining kopa nga giula alang kaninyo mao ang bag-ong pakigsaad diha sa akong dugo” (Lucas 22:19–20).

Kon kita mokaon ug moinom sa sakrament, kita nagbuhat sa samang butang nga gibuhat sa mga Apostoles sa Katapusang Panihapon. Ang pan magpahinumdom kanato sa lawas ni Kristo ug sa unsang paagi Siya nag-antus alang kanato sa pisikal nga paagi. Ang

tubig magpahinumdom kanato sa Iyang dugo nga gipaagas alang kanato.

Ang mga pag-ampo sa sakrament usab nagpahinumdom kanato sa mga saad nga atong gihimo sa dihang kita gibunyagan—sa kanunay mohinumdom ni Jesukristo. Kon maminaw kamo sa pag-ampo sa sakrament, maghunahuna mahitungod sa unsay imong gibuhat niana nga semana aron mahinumdom ni Jesus. Unsaon ninyo sa paghinumdom Kaniya sa umaabut nga semana? ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

PAGKAT-ON PA OG DUGANG

Sa Katapusang Panihapon, gitudloan ni Jesus ang Iyang mga Apostoles sa pipila ka importante nga mga butang:

- Siya mihugas sa ilang mga tiil sa pagtudlo kanila mahitungod sa paghigugma ug pagserbisyo sa uban.
- Siya miingon, “Maghigugmaay sa usag usa; maingon nga ako nahigugma kaninyo” (Juan 13:34).
- Siya nag-ampo nga sila motudlo sa uban sa ebanghelyo.
- Siya mikanta og himno uban kanila.
- Siya misaad nga ang Espiritu Santo mahimong makig-uban kanila (tanawa sa Juan 14:26–27).

PAHINUMDOM NGA BOOKMARK

Guntinga kini nga bookmark ug ipapilit kini sa бага nga papel. Ibutang kini sa inyong mga kasulatan aron kamo makatan-aw niini atol sa sakrament. Inyong magamit kini sa pagmarka sa mga pag-ampo sa sakrament sa Doktrina ug mga Pakigsaad 20:77, 79.

PANAG-ISTORYAHANAY SA PAMILYA

Tan-awa ang pipila ka mga himno sa sakrament diha sa hymnbook. Hisguti ang mga mensahe sa mga himno. Sa unsang paagi nga ang pagkanta og himno sa sakrament maka-andam kanato sa pag-ambit sa sakrament? Isip usa ka pamilya, paghimo og tumong sa paghunahuna mahitungod sa mga mensahe sa himno sa sakrament kon magkanta kamo niini diha sa simbahan.

Kanta: "Mipadala sa Bugtong Anak"
(*Songbook as mga Bata*, 20)

Kasulatan: Lucas 22:19

Video: Moadto Biblevideos.org motan-aw
"Ang Katapusang Panihapon"

TIP SA KASULATAN

Kadaghanan sa mga himno nga adunay mga pakisayran sa kasulatan gilista sa ubos sa pahina. Daghang mga kanta diha sa *Songbook sa mga Bata* dunay mga kasulatan usab. Basaha ang mga kasulatan nga anaa sa mga kanta aron matabangan nga mas makahululganon ang mga pulong sa kanta.

Unsa ang pipila ka mga milagro nga gihimo ni Jesukristo?

Giunsa ni Jesus pagtratar ang uban?

Aduna bay usa ka tawo nga akong kinahanglan nga pasayloon?

Aduna bay butang nga kinahanglan nakong hinulsulan?

Unsay akong buhaton aron makahinumdom ni Jesus niini nga semana?

Unsaon nako sa pagsunod Kaniya?

Usa ka Bag-ong Pagbati

Ni Francislaine Urquidi Farfan Vasser

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

*“Ang Espiritu naghong-hong kanako
niini tinuod gyud kini” (Mga Himno
ug mga Awit sa mga Bata, 59).*

Si Gabriel ganahan makat-on mahitungod ni Jesus. Ganahan siya nga maminaw og mga istorya gikan sa mga kasulatan. Iyang pamilya nagbasa sa mga kasulatan og dungan matag gabii.

Usa ka ulanon nga gabii sila

nagpunsisok sa ilang mainit nga balay. Nag-ampo si Papa. Dayon si Mama mibasa og mga istorya gikan sa Basahon ni Mormon. Si Gabriel naningkamot sa pagpaminaw og maayo. Si mama mibasa ang mahitungod ni Jesus

nga nakigsulti sa mga bata.

“Mama, ang mga bata kauban ba ni Jesus?” Si Gabriel nangutana.

“Sakto kana,” miingon si Mama. “Ug Siya mipanalangin sa matag usa kanila ug nag-ampo alang kanila.”

Gibati ni Gabriel ang bag-ong pagbati. Wala siya masayud unsa kini. Mibati siya og init bisan tuod tugnaw sa gawas. Mipahiyum siya og dako.

Gusto ni Gabriel nga mopakigbahin niining espesyal nga pagbati. “Gibati nako ang tumang kalipay ug kainit!” miingon siya. Malipayon kaayo siya nga hapit gani siya makahilak!

“Kana nga espesyal nga pagbati mao ang Espiritu Santo,” misulti si Papa kaniya. “Mihatag siya nimo og init nga pagbati aron sa pagtabang nimo nga makahibalo nga ang ang mga kasulatan tinuod.”

Mipahiyom si Mama ug migakos ni Gabriel. “Kana nga pagbati nagsulti nimo nga si Jesus nahigugma nimo.”

“Si Jesus mipanalangin nako,” miingon si Gabriel. “Sama sa mga bata sa Basahon ni Mormon! Iyang gipadala ang Espiritu Santo kanako!”

Dili siya makahunong sa pagpahiyom. “Nasayud ko nga ang mga kasulatan tinuod,” naghunahuna siya. “Ang Espiritu Santo misulti kanako!” ■

Ang tagsulat nagpuyo sa São Paulo, Brazil.

**Presidente
Lorenzo Snow
(1814–1901):**

Ikalima nga
Presidente sa
Simbahan

USA KA PAGBISITA GIKAN SA MANLULUWAS

*Dinhi diin ang Ginoong Jesukristo
mipakita kanako.*

*Mubo nga Sulat sa editor: Ang mosunod
nga asoy gipakigbahin ni LeRoi C. Snow,
ang anak nga lalaki ni Presidente Lorenzo
Snow. Si Brother Snow nagsaysay kon giunsa,
nga sa edad nga 85, ang iyang amahan
nabalaka nga siya hangyoon sa pagpuli ni
Presidente Wilford Woodruff, kinsa nagmasa-
kiton, isip Presidente sa Simbahan. Human sa
kamatayon ni Presidente Woodruff niadtong
Septiyembre 2, 1898, si Presidente Snow mi-
luhod sa altar sa Salt Lake Temple ug nanga-
muyo sa Ginoo alang sa giya.*

Human sa iyang pag-ampo, [ang
Akong amahan] nagpaabut og tu-
bag, nga usa ka talagsaon nga pagpa-
dayag gikan sa Ginoo. Mao nga siya
nagpaabut—ug nagpaabut—ug nag-
paabut. Walay tubag, walay tingog,
walay pagduaw, walay pagpakita.
Mibiya siya sa altar ug sa kwarto sa
dako nga kahiubos. Miagi sa celestial
nga lawak ug ngadto sa dako nga
koridor usa ka mahimayaon nga mga
pagpakita gihatag ni Presidente Snow
nga akong isaysay sa mga pulong sa
iyang apo nga babaye, nga si Allie
Young Pond. . . .

“Usa ka gabii samtang mibisita ko
ni Lolo Snow sa iyang kwarto sa Salt

Lake Temple, ako nagpabilin hang-
tud wala na ang mga tigbantay sa
pultahan ug ang mga magbalantay sa
gabii wala pa moabut, maong si lolo
miingon nga dad-on ko niya ngadto
sa atubangang ganghaan ug adto ko
pagawason. . . . Human kami mibiya
sa iyang kwarto ug samtang kami
diha pa gihapon ang dako nga kori-
dor padulong ngadto sa celestial nga
lawak, nag-una ako og lakaw Lolo
sa diha gipahunong ko niya ug mii-
ngon: ‘Kadiyot lang, Allie, duna koy
gustong isulti nimo. Dinhi nagpakita
nako ang Ginoong Jesukristo sa
panahon sa kamatayon ni Presidente
Woodruff. Siya mitudlo kanako sa
pagpadayon ug pag-organisar pag-
usab sa Unang Kapangulohan sa
Simbahan diha-diha dayon ug dili
na maghulat sama sa gihimo human
sa kamatayon sa naunang mga pre-
sidente, ug nga ako ang mopuli ni
Presidente Woodruff.’

“Dayon si Lolo mipaduol og usa
ka lakang ug gituyhad ang iyang wala
nga kamot ug miingon: ‘Dinhi gayud
Siya nagtindog, mga tulo ka pye gikan
sa sawog. Ingon og nagtindog Siya sa
usa ka palid sa solido nga bulawan.’

“Misulti kanako si Lolo unsa ka
mahimayaon nga personahe ang Man-
luluwas ug gihulagway ang Iyang mga
kamot, mga tiil, panagway ug ang
matahum nga puting saput, ang tanan
usa ka himaya sa pagkaputi ug pagka-
hayag nga hapit dili siya makatan-aw
Kaniya.

“Dayon mipaduol pa siya og usa
ka lakang ug mibutang sa iyang tuo
nga kamot sa akong ulo ug miingon:
‘Karon, Apong Babaye, gusto ko nga
hinumduman nimo nga kini mao ang
pagpamatuod sa imong lolo, nga siya
misulti kanimo sa iyang kaugalingong
ba-ba nga siya nakakita gayud sa Man-
luluwas, dinhi sa Templo, ug nakig-
sulti Kaniya nga nag-inatubangay.’”

. . . Akong gisaysay kini nga kasina-
tian diha sa tulumanon sa sakrament
sa Eighteenth Ward. Human sa miting
si Elder Arthur Winter misulti nako
nga siya usab nakadungog sa akong
amahan misulti sa pagpakita sa Man-
luluwas ngadto kaniya diha sa templo
nagtudlo kaniya dili lamang sa pag-
organisar pag-usab sa Unang Kapa-
ngulohan diha-diha dayon apan usab
sa pagpili og sama nga mga magta-
tambag ni Presidente Woodruff, nga
sila si Presidente George Q. Cannon
ug Joseph F. Smith. ■

*Gikan sa “An Experience of My Father’s,” Improve-
ment Era, vol. 33 no. 11 (Sept. 1933), 677, 679;
punctuation ug capitalization gi-moderno.*

MGA IDEYA

Sa unsang paagi nga makahukom kita sa kalibutanon nga tinuod ang mga pilosopiya mahitungod sa pamilya?

“Ang pamahayag kalabut sa pamilya nahimong atong sukdanan sa paghukom sa mga pilosopiya sa kalibutan, ug ako magpamatuod nga ang mga baruganan nga ania niini nga pamahayag ingon ka tinuod karon sama kaniadto dihang kini gihatag kanato sa propeta sa Dios hapit 20 ka tuig na ang milabay.”

Bonnie L. Oscarson, kinatibuk-ang presidente sa Young Women, “Mga Tigpanalipod sa Pamahayag bahin sa Pamilya,” *Liahona*, Mayo 2015, 14–15

Anaa Usab Niini nga Isyu

PARA SA MGA YOUNG ADULT

Akong Gibati ang **Gahum sa Pag-ula** ni Jesukristo Dihang ...

Kini nga mga young adult nakakat-on nga ang Pag-ula sa Manluluwas labaw pa kay sa paghinulsol lamang. Basaha ang ilang mga kasinatian sa paggamit sa Pag-ula diha sa ilang kinabuhi.

p.44

PARA SA MGA KABATAN-ONAN

p.60

NAPANALANGINAN TUNGOD SA **SEMINARY**

Mga batan-on nga Santos sa Ulahing mga Adlaw gikan sa Belgium hangtud sa Bolivia ... adunay usa ka butang nga komon kanila—seminary! Basaha ang mahitungod sa mga kabatan-onan kinsa miuyon nga may igong bili ang pagsak-ripisyo para sa seminary (p. 60), ug kat-uni kon sa unsang paagi ang bag-ong requirements para sa seminary graduation makatabang sa paglig-on sa inyong pagpamatuod (p. 62).

PARA SA MGA BATA

Ang Puzzle sa Pamilya ni Lindsay

Nahunahuna ba ninyo nga ang family history sama ra gayud sa paghimo og usa ka puzzle? Basaha ang mahitungod sa puzzle sa pamilya ni Lindsay (p. 70) ug dulaa ang makalingaw nga dula fun game uban sa inyong pamilya sa pagkat-on og dugang mahitungod sa kasaysayan sa inyong pamilya (p. 72)!

p.70